

JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA

Rotujen griffon belge, griffon bruxellois ja petit brabançon jalostuksen tavoiteohjelma 2022–2026

Hyväksytty rotua harrastavan yhdistyksen yleiskokouksessa [03.07.2021]

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa [02.03.2022]

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt [21.06.2022]

Tekijät: **Erika Ripatti, Suvi Palttala & Nina Kumpulainen**

Sisällys

1.	YHTEENVETO	3
2.	RODUN TAUSTA	5
3.	JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	8
4.	RODUN NYKYTILANNE	9
4.1.	Populaation rakenne ja jalostuspohja	9
4.1.1	Populaation rakenne ja sukusiitos	9
4.1.2	Jalostuspohja	16
4.1.4	Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	25
4.2	Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	26
4.2.1	Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	26
4.2.2	Jakautuminen näyttely-, käyttö-, tms. linjoihin	26
4.2.3	PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus	26
4.2.4	Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	26
4.2.5	Käyttö- ja koeominaisuudet	27
4.2.6	Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	28
4.2.7	Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	31
4.3.	Terveys ja lisääntyminen	31
4.3.1	PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	31
4.3.2	Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat	31
4.3.4	Lisääntyminen	46
4.3.5	Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	46
4.3.6	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	47
4.4.	Ulkomuoto	47
4.4.1	Rotumääritelmä	47
4.4.2	Näyttelyt ja jalostustarkastukset	52
4.4.3	Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	53
4.4.4	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista	53
5.	YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	54
5.1	Käytetyimpien jalostuskoirien taso	54
5.2	Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	55
6.	JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	59
6.1	Jalostuksen tavoitteet	59

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	60
Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista	60
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	61
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	61
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	64
7. LÄHTEET	66
8. LIITTEET	67
LIITE 1	68
LIITE 2	70
LIITE 3	77
LIITE 4	78
LIITE 5	82

1. YHTEENVETO

Suomen griffonyhdistys ry:n jalostuksen tavoiteohjelma on tehty avuksi ja ohjeistukseksi rodun kasvattajille ja harrastajille. Jalostuksen tavoiteohjelman tarkoituksena on koota keskeiset tiedot griffon belge, griffon bruxellois sekä petit brabançon -rodun jalostuksesta, rodun nykytilasta ja jalostuksessa huomioitavista tekijöistä.

Jalostusvalinnoilla on turvattava rotujen perinnöllinen monimuotoisuus. Jalostuksen periaatteet edellyttävät avoimuutta niin kasvattajilta kuin jalostusurosten omistajilta sekä kasvattien omistajilta. Jalostuksen tavoiteohjelman yhtenä tarkoituksena on tuoda sekä kasvattajille, griffonin omistajille, että roduistamme kiinnostuneille ihmisille paitsi historiallista taustaa, myös ajankohtaista tietoa griffoneiden nykytilasta ja tulevaisuuden näkymistä. Suomen griffonyhdistys ry seuraa aktiivisesti edustamiensa rotujen terveystilannetta sekä Suomessa että ulkomailla.

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Belgiangriffon jakautuu kolmeksi eri rotumuunnokseksi, jotka ovat karkeakarvaiset griffon belge ja griffon bruxellois sekä sileäkarvainen petit brabançon. Ensiksi mainitut eroavat toisistaan värin perusteella: griffon bruxellois on punaruskea ja griffon belge musta, mustanpunainen tai musta punaruskein merkein. Petit brabançonin värit ovat kaikki edellä mainitut, ja se eroaa muista karvanlaatusensa perusteella. Kaikkia karvanlaatuja ja värejä on sallittua risteyttää keskenään ja samassa pentueessa saattaa olla useampaa muunnosta. Kaikki rotumuunnokset ovat luonteeltaan uteliaita ja valppaita seurakoiria. Rakenteeltaan ne ovat tiiviitä ja vankkoja. Säkäkorkeutta ei ole määritelty, mutta painon tulee rotumääritelmän mukaan olla 3,5–6 kg.

Rodun tilanne ja jalostustavoitteet

Griffonrotu rotumuunnoksineen on Suomessa verrattain pieni rotu. Griffon bruxellois on perinteisesti ollut rotumuunnoksista runsaslukuisin, mutta viime vuosina sileäkarvaiset petit brabançonit ovat lukumääräisesti kirineet kiinni ja ohi.

Griffon bruxellois rekisteröintimäärät ovat vuosina 2014–2019 laskeneet 16,7 %. Uusia rekisteröintejä on ollut n. 50 yksilöä vuodessa. Griffon belge on rotumuunnoksista vähälukuisin: uusia rekisteröintejä on ollut vuosittain keskimäärin noin 12 kappaletta. Nousua on 5 vuodessa ollut 24 %.

Petit brabançoneja on vuosittain rekisteröity noin 47–80 kpl vuodessa. Viimeisimmät muutokset eli vuodet 2018 ja 2019 ovat osoittaneet loivaa laskua 80 kappaleesta 67 kappaleeseen.

Jalostuspohja on kapeahko. Ulkomailta on tuotu koiria laajentamaan geenipoolia, mutta usein varsinkin uroksia on käytetty monille pentueille. Jalostuspohjan ylläpitäminen mahdollisimman monipuolisena on haastavaa.

Jalostus tarkoittaa rodun populaation laadun parantamista määrätietoisella työllä ja hyvin suunnitelluilla jalostusvalinnoilla. Keskeisenä tekijänä rodun jalostuksessa pitäisi olla koirien perinnölliset ominaisuudet. Kun luodaan ohjeita ja määräyksiä, tulee miettiä niiden vaikutuksia koko populaatioon eikä vain yksilötasolla. Jalostuksella pyritään fyysisesti ja psyykkisesti terveen kannan säilyttämiseen. Kannan tulee myös ulkomuodoltaan olla rotumääritelmän mukainen, ja terveyden kannalta jalostukseen käytettävät yksilöt tulisi valita jalostusohjeiden mukaisista, terveystarkastetuista koirista. Valinnoissa tulee miettiä myös rodun perinnöllistä monimuotoisuutta, koska jalostuspohja voidaan turvata vain käyttämällä jalostuksessa riittävästi erisukuisia koiria, jotta sukusiitosaste ei nouse liian korkeaksi.

Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttööminaisuudet

Griffonit ovat käyttötarkoitukseltaan pieniä vahti- ja seurakoiria, joiden luonnetta rotumääritelmä kuvaa sanoilla tasapainoinen, valpas, itsetietoinen, omistajaansa hyvin kiintynyt ja erittäin tarkkaavainen. Arkuus ja aggressiivisuus ovat rotumääritelmässä mainittuja virheitä.

Terveys ja lisääntyminen

Yleisesti griffonien terveystilanne on kohtalaisen hyvä. Mitään yksittäistä sairautta ei voi nostaa selkeästi ongelmaksi, mutta erilaisia sairauksia ilmenee.

Virallisia terveystarkastuksia tehdään kohtuullisesti, mutta niiden määrän toivotaan tulevina vuosina nousevan. Jalostukseen käytetään edelleen myös tutkimattomia koiria tai koiria, joiden terveystulokset ovat vanhentuneet. Syringomyeliakuvausten ja kävelytestattujen koirien määrä on ilahduttavasti noussut aivan viime aikoina.

Griffonit kuuluvat brakykefaalisiin rotuihin eli ns. lyhytkuonoisiin ja -kalloisiin rotuihin, joilla on riski BOAS-oireyhtymään. Suomen Kennelliiton vuonna 2017 käyttöön ottama, 12 eri lyhytkuonoisille roduille suunnattu kävelytesti auttaa karsimaan pois jalostuksesta vakavasta brakykefaalisesta ylähengitysteiden oireyhtymästä (BOAS) kärsiviä yksilöitä. Griffoneita on testattu joulukuuhun 2020 mennessä 71 kpl. Kävelytesti antaa rasituksen- ja lämmönsiedon lisäksi myös muuta tärkeää tietoa koiran BOAS-oireista. Liki kaikki kävelytestin suorittaneet griffonit ovat läpäisseet testin hyväksytysti (70 kpl) ja yhdistykselle toimitetuista tiedoista käy ilmi, että BOAS-luokitus on ollut suurimmalla osalla BOAS0 (kolmella koiralla tulos on ollut BOAS1.)

Griffoneiden yleisin ilmoitettu kuolinsyy on vanhuus (luonnollinen tai lopetus) keskimäärin 13 vuoden ja 4 kuukauden iässä. Vanhuuden jälkeen yleisimpiä kuolinsyitä olivat kasvainsairaudet, syöpä (12 koiralla) ja sydänsairaudet (12 koiralla). Muita ilmoitettuja kuolinsyitä olivat mm. muu sairaus (10 kpl) ja tapaturma tai liikennevahingot (9 kpl).

Ulkomuoto

Griffon belge, griffon bruxellois ja petit brabancon edustavat ulkomuodollisesti nk. brakykefaalista tyyppiä. Griffon on vanha rotu, jonka piirteitä ei ole liioiteltu. Liioiteltujen piirteiden välttäminen (kuonon pituus, ihopoimut, silmät: ei liian suuret tai ulkonevat) on ensiarvoisen tärkeää.

Griffonien kuonon pituuteen, sierainten avoimuuteen ja rasituksen sietoon tulisi kiinnittää huomiota jalostusvalinnoissa.

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille

Jalostukseen käytettävän koiran tulee olla terve, hyväkuntoinen ja luonteeltaan tasapainoinen.

Lisäksi edellytetään viralliset polvi- ja silmätarkastukset: Polvitutkimuksissa noudatetaan Kennelliiton virallista polvitutkimusohjetta. Silmätutkimustulos ei saa olla 2 vuotta vanhempi.

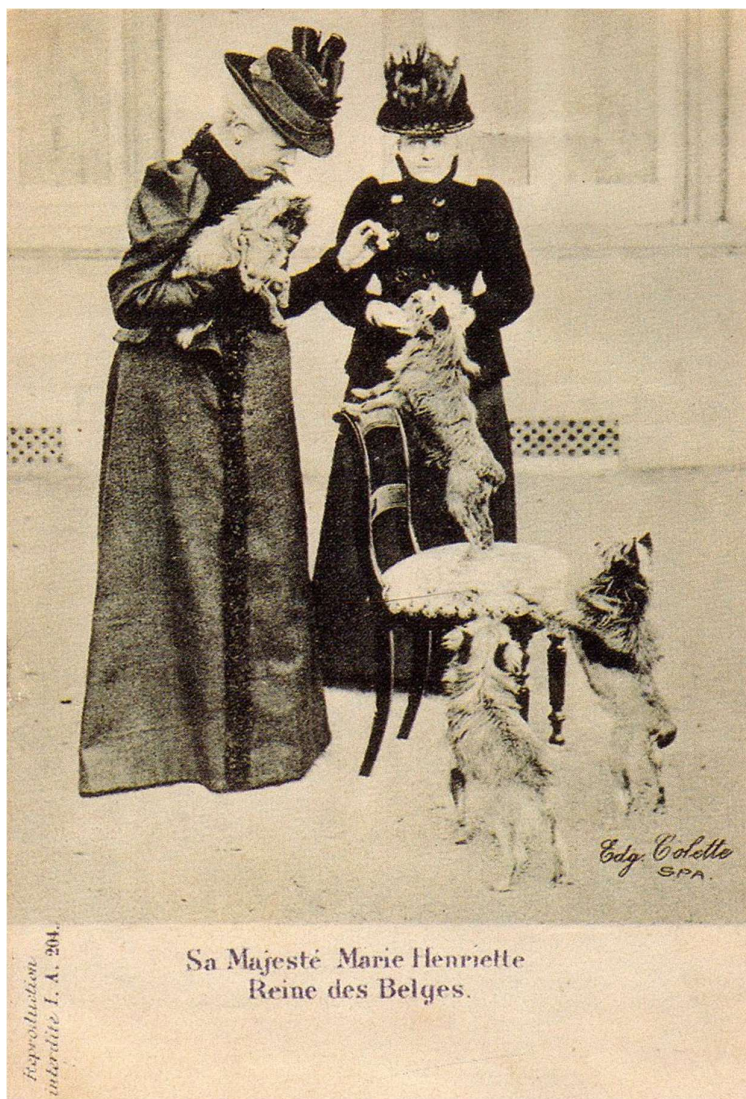
Lisäksi suositellaan syringomyeliatutkimusta eli pään ja niskan alueen MRI-kuvausta, lonkkakuvausta sekä joko luonnetestiä, MH-luonnekuvausta tai virallista käyttäytymisen jalostustarkastusta ja/tai hyväksytysti suoritettua kävelytestiä. Vähintään toisella yhdistelmän vanhemmista tulee olla vähintään joku edellä mainituista tutkimustuloksista, jotta yhdistelmä saa rotuyhdistyksen puolto -merkinnän Kennelliiton pentulistalla.

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus sekä rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Rodun alkuperämaa on Belgia. Rotumääritelmässä kerrotaan rodun alkuperästä seuraavaa: Kaikki kolme rotua (griffon bruxellois, griffon belge ja petit brabançon) ovat pienten karkeakarvaisten, Brysselin alueella vuosisatoja eläneiden "Smousjeiksi" kutsuttujen koirien jälkeläisiä. 1800-luvulla näihin koiriin risteytettiin rubynvärisiä kingcharlesinspanieleita sekä mopseja. Näin saatiin aikaan lyhyt, punaruskea ja musta karva, ja nykyinen rotutyyppi vakiintui. Näitä pieniä ja hyvin valppaita koiria kasvatettiin vartioimaan hevosvaunuja sekä hävittämään jyräjät talleilta. Ensimmäiset griffon bruxelloisit rekisteröitiin Belgian rotukirjaan (L.O.S.H, Livre des Origines St. Hubert) vuonna 1883. Nämä olivat Topsy (L.O.S.H. nro 163) ja Foxine (L.O.S.H. nro 164).

Seuraavan vuosisadan vaihteeseen mennessä griffoneista oli tullut erittäin suosittuja. Tähän vaikutti mm. Belgian kuningattaren Marie-Henrietten rotua kohtaan osoittama kiinnostus. Useita yksilöitä vietiin ulkomaille, mikä edisti rodun leviämistä ja suosiota. Kun rotu alkoi yleistyä Belgian kuningattaren Marie-Henrietten ansiosta, muuttui myös vähitellen rodun käyttötarkoitus. Griffoneista tuli enemmän seurakoiria kuin talleilla työskenteleviä rottakoiria.

Kuva 1. Belgian kuningatar Marie Henriette ja griffonit kuvattuna 1900-luvun alussa.

Rotu on kehittynyt sen tuloksena, että englantilaiset kasvattajat pitivät huolta tästä belgialaisesta rodusta. He tuottivat useita hyviä yksilöitä maahan yli sata vuotta sitten. Ensimmäinen ja toinen maailmansota ja 1920-luvun taloudellinen lama-aika eivät tehneet rodulle hyvää Belgiassa. Kaikki nykyiset belgialaiset griffonkasvattajat ovat aloittaneet kasvatustyönsä muualla kasvatetuilla griffoneilla. Yksikään linja ei ole oikeastaan alunperin Belgiasta.

Kuva 2. Kuva vuodelta 1915.

Kuva 3. Petit brabançonit kuvattuna vuonna 1931.

Ensimmäiset koirat Suomessa

Suomeen varsinaiset kantagriffonimme tulivat v. 1958. Siihen aikaan ei tiedetty paljon niiden arvostelusta sen paremmin kuin trimmauksestaakaan. Tuolloin Ruotsissa oli jo muutama yksilö, mutta meillä ei tiedetty mitään pienestä, älykkästä, apinanaamaisesta koirasta.

”Koirat - suuri tietokirja”, mainitsee griffoneiden Suomeen tulosta: ”Tiedot maamme ensimmäisistä griffoneista ovat varsin vajavaisia, sillä tohtori P. Molineen omistamien kahden nartun, Fifin ja Lissetten, vanhemmista ei tiedetä mitään muuta kuin, että ne oli tuotu Pariisista. Tämä tapahtui 1920-luvun lopulla. Pian hän hankki lisäksi Boyn, ilmeisesti sieltä mistä nartutkin. Viiden vuoden aikana syntyi joitakin pentueita, mutta näihin loppui ensimmäinen kasvatus.”

Rouva Helmi Sälekoski osti vuonna 1958 Englannista Lalarookh-kennelistä ensimmäiset nykykannan edustajat: Pat-uroksen (petit brabançon) ja Sheba-nartun (griffon bruxellois). Pian tämän jälkeen tulivat rouva Aura Lehmuksele Ruotsista Bergsunds-kennelistä nartut Matilda ja Miranda, nekin eri karvanlaatuja. Myös niistä tuli kantakoiria. Jyväskyläläinen lehtori Paula Vuori, Kekäle-kennelin omistaja, toi lisäksi Englannista Skibbereen-kennelistä ensin parin Eduard (Teddy) ja Noelle (Venla), myöhemmin urokset Ashley Nestor ja Miles. Kasvattajana toimi myös lehtori Liisa Panuvaara Lieksasta (of Minidreams -kennel). Kasvattajat olivat työssään esimerkillisen innostavia, mistä on osoituksena se, että monet heiltä pentuja hankkineet ryhtyivät itsekin kasvattajiksi.

Näistä ensimmäisistä griffoneista polveutuu nykykanta höystettynä englantilaisilla, amerikkalaisilla, ruotsalaisilla ym. tuontikoirilla.

Eri karvamuunnosten risteytys oli aiemmin luvanvaraista. Sileäkarvaisten griffonien (petit brabançon) populaatio oli hyvin pieni. Sisäsiitosten ja sen myötä mahdollisten perinnöllisten heikkouksien välttämiseksi voitiin sallia harkittu risteyttäminen. Edellytyksenä tälle oli ns. linjasiitos. Kasvattajan tuli myös ilmoittaa kirjallisena rotujärjestölle jalostuksensa jatkosuunnitelma risteytysanomuksen yhteydessä.

Risteytysanomukset käsitteli rotujärjestö, joka toimitti anomuksen lausuntonsa kanssa edelleen Suomen Kennelliiton jalostustieteelliselle toimikunnalle lopullista päätöstä varten. Risteytysten luvanvaraisuus poistui vuonna 1986.

Vanhan rotumääritelmän mukaan karkeakarvaiset bruxellois ja belge arvosteltiin näyttelyissä yhtenä ja samana rotuna. Griffon belge -kanta oli pieni ja laadullisesti huono eivätkä muutamat näyttelyissä käyneet belget antaneet juurikaan vastusta punaisille kilpakumppaneilleen. Karkeakarvaiset muunnokset alettiin arvostella näyttelyissä erikseen vuonna 1995. Pikkuhiljaa kasvattajien kiinnostus belgejä kohtaan heräsi, vaikkakin vuosien ajan näyttelyissä kävi vain muutama koira. Tänä päivänä belgeissäkin on erittäin laadukkaita yksilöitä (sekä kokomustia että mustia punaruskein merkein).

Uusi FCI:n rotumääritelmä astui voimaan vuonna 2004. Siinä rotumääritelmää tarkennettiin ja brabançoneille hyväksyttiin väriksi myös kokomusta. (Liite 1) Jokaiselle rodulle on oma rotumääritelmä: FCI:n numero: 80 Griffon Bruxellois, 81 Griffon Belge ja 82 Petit Brabançon.

Suomessa griffoneiden häntien typistäminen loppui 1996, jolloin typistäminen kiellettiin maassamme. Niissä maissa missä typistäminen on sallittua, griffoneiltakin edelleen typistetään hännät sekä joissakin maissa myös korvat.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt

Suomen Griffonyhdistys r.y. on Suomen Kennelliitto r.y.:n virallisen kennelorganisaation piirissä ja rotujärjestönsä Suomen Kääpiökoirat r.y.:n jäsenyhdistyksenä toimiva valtakunnallinen rotua harrastava yhdistys, joka on perustettu 23.7.1970 Helsingissä. (LIITE 3)

Uudenmaan Kennelpiiriin ja sitä kautta Suomen Kennelliitto r.y.:n rotua harrastavaksi yhdistykseksi Suomen Griffonyhdistys r.y. liittyi syksyllä 1970. Vuonna 1977 Uudenmaan kennelpiirin jakaantuessa kahtia Suomen Griffonyhdistys r.y. siirtyi uuden kennelpiirin, Helsingin Seudun Kennelpiirin jäsenyhdistykseksi.

Yhdistyksen jäsenmäärä oli vuoden 2019 lopussa 157 henkilöjäsentä.

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja ja viisi (5) muuta varsinaista sekä kaksi (2) varajäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi on pääsääntöisesti 2 vuotta. Vuosikokouksessa valitaan uudet jäsenet erovuoroisten tilalle. Puheenjohtaja valitaan vuosittain.

Rotua harrastavan yhdistyksen tai järjestön jäsenmäärä ja sen kehitys

Taulukko 1. Yhdistyksen jäsenmäärän kehitys

Vuosi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Jäsenmäärä	212	224	269	295	250	233	244	213	219	182	150	112	222	157

Yhdistyksen jäsenmäärä on vaihdellut vuosittain parin sadan jäsenen molemmin puolin. Viimeisen kymmenen vuoden aikana jäsenmäärä on pienentynyt (etenkin huippuvuodesta 2009, jolloin jäseniä oli ennätysmäärä 295 henkilöä), vaikka rekisteröintien määrä on pysynyt suurin piirtein samankaltaisena. Pienen yhdistyksen voimavarat toiminnan kehittämiseksi ja uusien jäsenten houkuttelemiseksi ovat olleet rajalliset.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Yhdistyksen hallitus nimeää yhdistyksen jäsenistä jalostustoimikuntaan yleensä kolme (3) jäsentä, joista yksi nimetään jalostustoimikunnan puheenjohtajaksi. Jalostustoimikunnan toimintakausi on vuosikokousten välinen aika.

Jalostustoimikunta kerää yhdistyksen arkistoon mahdollisimman kattavasti tietoa rodun tilanteesta.

Näyttelytulosten lisäksi kerätään tietoa jälkeläisistä, terveydestä, luonteesta ja ulkomuotoseikoista.

Jalostustoimikunta seuraa kannan tilaa ja kehitystä, jotta vikoihin ja sairauksiin päästään puuttumaan mahdollisimman varhain.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geenimuotojen (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta.

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita, sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geeni kirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä.

(Suomen Kennelliitto, MMT Katariina Mäki 5.8.2013)

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Rekisteröintimäärät Suomessa

Alla olevassa taulukossa 2. on kuvattu griffoneiden rekisteröinnit ja jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen lukumäärää kaikkien karvamuunnosten osalta viimeisen 10 vuoden ajalta.

Taulukko 2. Vuositilasto – rekisteröinnit

VUOSITILASTO - REKISTERÖINNIT										
	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Pennut (Kotimaiset)	126	145	113	123	121	123	108	122	121	119
Tuonnit	17	14	9	8	11	8	14	13	15	29
Rekisteröinnit yht.	143	159	122	131	132	131	122	135	136	148
Pentueet	43	43	38	37	39	39	35	41	39	42
Pentuekoko	2,9	3,4	3,00	3,3	3,1	3,2	3,1	3,00	3,1	2,8
Kasvattajat	27	27	23	25	30	25	25	26	27	25
JALOSTUKSEEN KÄYTETYT ERI UROKSET										
Kaikki	29	33	28	25	31	29	27	26	28	25
Kotimaiset	12	12	17	12	16	15	12	10	11	9
Tuonnit	12	18	7	13	14	12	13	14	13	10
Ulkomaiset	5	3	4	0	1	2	2	2	4	6
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v	3v 9kk	3v 11kk	3v 6kk	3v 5kk	3v 6 kk	4v 4kk	3v 4kk	3v 5kk	3v2kk
JALOSTUKSEEN KÄYTETYT ERI NARTUT										
Kaikki	39	42	35	37	38	38	34	41	36	39
Kotimaiset	27	32	27	29	29	28	22	28	25	33
Tuonnit	12	10	8	8	9	10	12	13	11	6
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3v 7kk	3v 7kk	3v 6kk	3v 6kk	3v 3kk	3v 7kk	3v 3kk	3v 7kk	3v 11kk	3v 4kk
Isoisät	57	55	48	42	54	55	52	50	55	46
Isoäidit	60	65	55	51	61	59	57	59	57	55
Sukusiitosprosentti	2,57 %	0,93 %	2,42 %	1,30 %	1,11 %	1,77 %	1,66 %	0,85 %	1,91 %	2,01 %

Taulukosta voidaan havaita rekisteröintien kehityssuunnan olleen maltillinen. Yhteismäärä (pennut ja tuonnit) on vaihdellut lukumäärissä 122 kappaleen (vuosina 2013 ja 2017) ja 159:n (v. 2018) välillä. Pentueita on ollut 40:n molemmin puolin ja kasvattajia 23 -30 kappaletta. Myöskään pentuekoossa ei ole tapahtunut suuria muutoksia suuntaan tai toiseen.

Sukusiitosprosentti on ollut alimmillaan 0,85% vuonna 2012 ja korkeimmillaan 2.57% vuonna 2019.

Sukusiitosprosentti vuonna 2020 oli 0,95%. Tämän suhteen ei ole välitöntä syytä huoleen.

Jalostuspohja

Taulukko 3. Vuositilasto - jalostuspohja kaikki rodut yhteensä

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Per vuosi											
- pentueet	41	43	43	38	37	39	39	35	41	39	42
- jalostukseen käytetyt eri urokset	27	29	33	28	25	31	29	27	26	28	25
- jalostukseen käytetyt eri nartut	41	39	42	35	37	38	38	34	41	36	39
- isät/emät	0,66	0,74	0,79	0,80	0,68	0,82	0,76	0,79	0,63	0,78	0,64
- tehollinen populaatio	47 (57%)	47 (55%)	51 (59%)	43 (57%)	43 (58%)	47 (60%)	46 (59%)	42 (60%)	46 (56%)	44 (56%)	44 (52%)
- uroksista käytetty jalostukseen	0%	6%	10%	5%	19%	11%	14%	16%	23%	14%	16%
- nartuista käytetty jalostukseen	1%	11%	17%	27%	24%	18%	39%	48%	28%	30%	27%
Per sukupolvi (4 vuotta)											
- pentueet	165	161	157	153	150	154	154	157	160	160	159
- jalostukseen käytetyt eri urokset	78	76	80	76	76	77	71	74	71	64	55
- jalostukseen käytetyt eri nartut	106	105	107	107	107	109	108	112	111	99	98
- isät/emät	0,74	0,72	0,75	0,71	0,71	0,71	0,66	0,66	0,64	0,65	0,56
- tehollinen populaatio	126 (38%)	124 (39%)	128 (41%)	126 (41%)	126 (42%)	128 (42%)	123 (40%)	128 (41%)	125 (39%)	112 (35%)	104 (33%)
- uroksista käytetty jalostukseen	5%	10%	11%	12%	15%	16%	17%	17%	18%	15%	15%
- nartuista käytetty jalostukseen	13%	19%	22%	27%	31%	32%	35%	32%	28%	28%	28%

Viimeisen kymmenen vuoden tarkasteluajanjakson aikana jalostuspohjassa ei ole tapahtunut kovin suuria muutoksia. Tehollisen populaation luku on vuosittain vaihdellut 42:sta (v. 2013) 57:een (v. 2020), ja prosentteina ilmaistuna 52 %:sta 59%:iin. Uroksista on käytetty jalostukseen 5 % (v. 2017) - 23% (v. 2012). Vastaavasti nartuista on käytetty jalostukseen 11% (v. 2019) - 48 % (v. 2013). Vuosittaisten pentuemäärien ollessa kuitenkin pieniä (välillä 35–43 kpl) ovat erot tilastollisesti vähäisiä.

Sukupolvittain (4 vuotta) tarkasteltaessa pentueiden lukumäärä on vaihdellut 150:sta (v. 2016) 165:een (v. 2020). Tehollinen populaatio on ollut suurinta vuosina 2015 ja 2016 (126 ja 128 eli 42%) ja pienintä tarkastelun aloitusvuonna 2010, jolloin se oli 104 ja 33%. Sukupolven mittaisessa tarkastelussa urosten käyttöaste on ollut noin 15 % ja narttujen huomattavasti suurempi n. 30 %.

Urosten käyttö on siis harvempien jalostusurosten varassa. Samoja uroksia käytetään siis todennäköisesti useille nartuille.

Jakautuminen rotumuunnoksiin

Belgialaiset griffonit jaetaan kolmeen eri rotumuunnokseen karvan laadun ja värin mukaan: karkeakarvaiset ovat joko griffon bruxelloiseja (punaruskeat) tai griffon belgejä (musta ja black & tan) ja sileäkarvaiset väristä riippumatta ovat petit brabançoneja. Jalostuspohjan laajuuden ylläpitämiseksi kaikkia kolmea rotumuunnosta voidaan yhdistää keskenään ilman eri ilmoituksia. Rotumuunnoksittain jaoteltuja taulukoita ja tilastoja tulee tulkita tätä tietoa vasten. Yhdistelmän vanhemmat voivat olla keskenään eri rotua, samoin pennut keskenään ja vanhempiinsa nähden. Siten esim. pentuekokoa tulee tarkastella tästä näkökulmasta.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Taulukko 4. Tuonnit v. 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Belge	2	2	0	0
Bruxellois	2	1	5	4
Brabancon	4	6	9	13
Yhteensä	8	9	14	17

Tuontikoirien rekisteröintimäärät ovat pienet. Vaihden alle 10:sta alle 20:een. Havaittavissa on ollut pientä kasvua parin viime vuoden aikana. Rotumuunnoksista sileäkarvaisia griffoneita on lukumääräisesti (yht. 32 kpl / 4 v.) tuotu eniten ulkomailta.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Jalostuskäyttöikä niin urosten kuin narttujenkin osalta on pysynyt tarkasteluajanjakson aikana melko vakiona. Nartuilla reilu 3 v. ja uroksilla keskimäärin muutamaa kuukautta iäkkäämpinä.

Tietoa sukusiitoksesta

Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten tai sitä läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon.

Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisia geenipareja.

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa

jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Sukusiitos ei periydy. Jos koiran vanhemmat eivät ole keskenään sukua, pentujen sukusiitosaste on nolla. Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettynä eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä.

Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä.

Jalostuksessa suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä sukusiitosprosentti lasketaan, sillä sukupolvimäärällä, jonka kohdalla tunnettujen (tallennettujen) esivanhempien määrä ylittää vielä 50 %. Esimerkiksi kuudennessa sukupolvessa on sukutaulupaikkoja 64 esivanhemmalle. Jos esivanhemmista vähintään 33 kpl on tiedossa, sukusiitosaste lasketaan kuuden sukupolven mukaan. Jos taas vaikkapa emän puolella ei sukutaulutiedoissa ole esivanhempia tuossa kohtaa enää ollenkaan, on kuudennessa sukupolvessa tiedossa enintään 32 koiraa, jolloin sukusiitosaste lasketaan viiden sukupolven mukaan.

(lähde: MMT Katariina Mäki 13.1.2016, www.kennelliitto.fi)

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Alla olevissa taulukoissa on esitetty eri muunnoksien osalta keskimääräinen sukusiitosaste edeltävien 10 vuoden ajalta. Koko rodun osalta on jo edellä todettu sukusiitosprosentin vaihdelleen 1–2 %:n tienoilla.

Sukusiitosprosentti on ollut alimmillaan 0,85% vuonna 2012 ja korkeimmillaan 2,57 % vuonna 2019.

Sukusiitosaste on muilla, kuin kotimaisilla roduilla laskettu puutteellisen sukupolvitiedon mukaan, joten se on aliarvio todellisesta tilanteesta.

Erot eri rotumuunnosten osalta tarkasteltuina eivät juuri poikkea toisistaan.

Vuosittain sukusiitosaste on vaihdellut griffon bruxellois -rotumuunnoksella 0,47%:sta (vuonna 2012) 3,51 %:iin (vuonna 2010).

Taulukko 5. Jalostustilasto - Griffon bruxellois

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Pennut (Kotimaiset)	1	41	49	35	65	51	34	38	57	43	32	48
Tuonnit	0	4	5	1	2	3	3	3	4	3	11	3
Rekisteröinnit yht.	1	45	54	36	67	54	37	41	61	46	43	51
Pentueet	1	21	17	16	27	22	23	20	21	20	16	22
Pentuekoko	1	2	2,9	2,2	2,4	2,3	1,5	1,9	2,7	2,2	2	2,2
Kasvattajat	1	16	12	13	18	18	16	14	15	16	13	15

Taulukko 6. Jalostustilasto - Griffon bruxellois urokset

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Kaikki	1	10	7	7	10	8	7	8	6	7	4	8
Kotimaiset	0	4	3	6	8	6	4	5	3	1	1	3
Tuonnit	0	4	4	1	2	2	2	2	2	5	2	3
Ulkomaiset	1	2	0	0	0	0	0	1	1	1	1	2
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3v 5kk	3v 11kk	3v 7kk	3v 5kk	3v 6kk	3v 3kk	3v 8kk	5v 10kk	3v 3kk	2v 5kk	5v 1kk	4v

Taulukko 7. Jalostustilasto - Griffon bruxellois nartut

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Kaikki	1	15	22	17	21	15	14	12	18	14	18	19
Kotimaiset	1	11	17	15	19	12	12	8	14	9	14	16
Tuonnit	0	4	5	2	2	3	2	4	4	5	4	3
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	1v 8kk	4v 3kk	3v 11kk	3v 3kk	4v	3v 4kk	3v 9kk	3v 5kk	3v 9kk	4v 6kk	3v 8kk	3v 8kk
Isoisät	2	34	31	22	31	37	36	29	29	34	24	28
Isoäidit	2	35	31	23	38	39	38	33	33	32	25	34
Sukusiitosprosentti	0,00	0,95	0,70	1,30	1,47	0,97	1,94	1,81	0,47	1,82	3,51	2,41

Griffon belge -rotumuunnos on lukumääräisesti kolmesta rotumuunnoksesta pienin. Rekisteröintimäärät vuosittain ovat vaihdelleet 12 koiran (v. 2015) ja 37 koiran (v. 2010) välillä. Pentueita on syntynyt 8–19 kpl/vuosi. Pentuekoko vaikuttaa pieneltä (1,2–2,2), mutta se johtuu siitä, että samaan pentueeseen voi syntyä jopa kolmen eri rotumuunnoksen edustajia, jolloin saman pentueen pentuja rekisteröidään eri rotuihin.

Taulukko 8. Jalostustilasto - Griffon belge

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Pennut (Kotimaiset)	0	31	25	19	15	11	28	15	27	24	29	19
Tuonnit	0	0	0	2	2	1	2	6	3	5	8	2
Rekisteröinnit yht.	0	31	25	21	17	12	30	21	30	29	37	21
Pentueet	0	17	13	12	9	8	13	13	15	15	19	12
Pentuekoko	0	1,8	1,9	1,6	1,7	1,4	2,2	1,2	1,8	1,6	1,5	1,6
Kasvattajat	0	13	12	8	8	8	12	13	13	12	12	9

Taulukko 9. Jalostustilasto - Griffon belge urokset

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Kaikki	1	3	3	6	3	5	7	7	8	8	9	6
Kotimaiset	0	1	0	3	0	3	3	4	3	4	6	5
Tuonnit	0	2	3	1	3	2	2	2	5	3	2	1
Ulkomaiset	1	0	0	2	0	0	2	1	0	1	1	0
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4v 4kk	4v 1kk	3v 2kk	3v 7kk	3v 3kk	3v 8kk	4v 4kk	3v 7kk	2v 10kk	3v 2kk	2v 9kk	5v 10kk

Taulukko 10. Jalostustilasto - Griffon belge nartut

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Kaikki	0	8	8	5	7	6	9	8	8	9	8	9
Kotimaiset	0	6	6	4	4	5	5	6	3	6	7	9
Tuonnit	0	2	2	1	3	1	4	2	5	3	1	0
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	0	3v 9kk	3v 2kk	4v 2kk	3v	2v 11kk	3v 4kk	4v 1kk	3v 9kk	3v 10kk	3v 5kk	4v 6kk
Isoisät	0	25	23	18	17	14	24	24	23	25	26	15
Isoäidit	0	27	24	19	18	15	24	24	23	24	27	17
Sukusiitosprosentti	0,00	1,78	0,39	3,55	0,57	1,87	0,50	1,53	1,66	2,10	2,12	3,46

Griffon belgeissä sekä jalostukseen käytettyjen urosten, että narttujen määrä on ollut sen verran pieni (molempien osalta alle 10 yksilöä / vuosi), että pitkälle menevien johtopäätösten teko on hankalaa. Keskimääräinen jalostuskäytön ikä on vaihdellut uroksilla 2v 9kk - 5v 10 kk ja nartuilla 2v 11kk - 4 v 6 kk.

Taulukko 11. Jalostustilasto Petit brabançon

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Pennut (Kotimaiset)	6	54	71	59	43	59	61	55	38	54	58	37
Tuonnit	0	13	9	6	4	7	3	5	6	7	10	9
Rekisteröinnit yht.	6	67	80	65	47	66	64	60	44	61	68	46
Pentueet	2	25	32	25	18	28	26	20	22	23	26	17
Pentuekoko	3	2,2	2,2	2,4	2,4	2,1	2,3	2,8	1,7	2,3	2,2	2,2
Kasvattajat	2	21	23	18	16	22	18	16	17	17	19	14

Taulukko 12. Jalostustilasto Petit brabançon urokset

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Kaikki	0	16	23	15	12	18	15	12	12	13	12	11
Kotimaiset	0	7	9	8	4	7	8	3	4	6	2	6
Tuonnit	0	6	11	5	8	2	10	9	7	5	6	5
Ulkomaiset	0	3	3	2	0	1	0	0	1	2	4	0
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	0	4v 1kk	3v 11kk	4v 3kk	3v 7kk	3v 5kk	3v 1kk	3v 10kk	3v 10kk	3v 11kk	2v 11kk	3v 5kk

Taulukko 13. Jalostustilasto Petit brabançon nartut

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Kaikki	1	16	12	13	9	17	15	14	15	13	13	9
Kotimaiset	1	10	9	8	6	12	11	8	11	10	12	9
Tuonnit	0	6	3	5	3	5	4	6	4	3	1	0
keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3v 5kk	3v	3v 3kk	3v 7kk	2v 7kk	3v 3kk	3v 7kk	2v 7kk	3v 4kk	3v 6kk	3v	3v 3kk
Isoisät	4	39	45	39	25	41	40	34	32	34	33	24
Isoäidit	4	39	54	43	30	45	41	36	33	37	40	25
Sukusiitosprosentti	0,00	4,25	1,28	2,22	1,30	1,08	2,26	1,60	0,86	1,91	1,12	1,20

4.1.2 Jalostuspohja

Taulukko 14. Jalostuspohja per sukupolvi (kaikki rodut yhteensä)

Vuosilasto - rekisteröinnit

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Pennut (kotimaiset)	126	145	113	123	121	123
Tuonnit	17	14	9	8	11	8
Rekisteröinnit yht.	143	159	122	131	132	131
Pentueet	43	43	38	37	39	39
Pentuekoko	2,9	3,4	3,0	3,3	3,1	3,2
Kasvattajat	27	27	23	25	30	25
jalostukseen käytetyt eri urokset						
- kaikki	29	33	28	25	31	29
- kotimaiset	12	12	17	12	16	15
- tuonnit	12	18	7	13	14	12
- ulkomaiset	5	3	4	0	1	2
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	4 v	3 v 9 kk	3 v 11 kk	3 v 6 kk	3 v 5 kk	3 v 6 kk
jalostukseen käytetyt eri nartut						
- kaikki	39	42	35	37	38	38
- kotimaiset	27	32	27	29	29	28
- tuonnit	12	10	8	8	9	10
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 7 kk	3 v 7 kk	3 v 6 kk	3 v 6 kk	3 v 3 kk	3 v 7 kk
Isoisät	57	55	48	42	54	55
Isoäidit	60	65	55	51	61	59
Sukusiitosprosentti	2,57%	0,93%	2,42%	1,30%	1,11%	1,77%

Taulukko 15.

Vuosilasto - jalostuspohja

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Per vuosi						
- pentueet	43	43	38	37	39	39
- jalostukseen käytetyt eri urokset	29	33	28	25	31	29
- jalostukseen käytetyt eri nartut	39	42	35	37	38	38
- isät/emät	0,74	0,79	0,80	0,68	0,82	0,76
- tehollinen populaatio	47 (55%)	51 (59%)	43 (57%)	43 (58%)	47 (60%)	46 (59%)
- uroksista käytetty jalostukseen	3%	7%	5%	19%	11%	14%
- nartuista käytetty jalostukseen	5%	10%	23%	22%	18%	39%
Per sukupolvi (4 vuotta)						
- pentueet	161	157	153	150	154	154
- jalostukseen käytetyt eri urokset	76	80	76	76	77	71
- jalostukseen käytetyt eri nartut	105	107	107	107	109	108
- isät/emät	0,72	0,75	0,71	0,71	0,71	0,66
- tehollinen populaatio	124 (39%)	128 (41%)	126 (41%)	126 (42%)	128 (42%)	123 (40%)
- uroksista käytetty jalostukseen	9%	11%	12%	15%	16%	17%
- nartuista käytetty jalostukseen	14%	18%	25%	31%	32%	35%

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä

Jalostukseen käytettyjen eri urosten lukumäärä on vaihdellut vuosittain 25 (v. 2016) ja 33 (2018) yksilön välillä. Jalostukseen käytettyjen urosten osuus on ollut alhaisimmillaan 3 % (v. 2019) ja suurimmillaan 19 % (v. 2016). Sukupolven mittaisilla (4 v.) taulukoilla katsottuna uroksista on käytetty jalostukseen 9–17 %. Jalostukseen käytettyjen narttujen lukumäärä on vaihdellut vuosittain 35 (v. 2017) ja 42 (2018) yksilön välillä. Jalostukseen käytettyjen narttujen osuus on vuositilastoissa vaihdellut 5–39 %:n välillä (v. 2019 ja 2014).

Isät/emät -luku

Mitä lähempänä isien lukumäärä on emien lukumäärää, sitä suurempi on tehollinen koko ja perinnöllinen monimuotoisuus. Kun isien ja emien lukumäärän suhde (isien lukumäärä jaettuna emien lukumäärällä) on yksi, uroksia käytetään yhtä paljon kuin narttuja, ja perinnöllinen vaihtelu säilyy tehokkaimmin.

Griffoneilla isät/emät -luku on vuosittain tarkasteltuna vaihdellut 0,68:sta (v. 2016) parhaimmillaan 0,82:een (v. 2015). Sukupolvittain tarkasteltuna vaihteluväli on ollut 0,66–0,75 (v. 2014 ja 2018). Erot vuosien välillä eivät ole kovin suuria eikä kehityksessä ole tapahtunut suurta muutosta suuntaan tai toiseen. Eri urosten käyttöä tulisi lisätä perinnöllisen vaihtelun säilyttämiseksi.

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta

Tässä osiossa käsitellään suomalaisten griffoneiden määrää, sukulaisuussuhteita sekä eniten käytettyjä jalostuskoiria ja niiden jälkeläismääriä. Belgialaiset griffonit jaetaan kolmeen eri rotumuunnokseen karvan laadun ja värin mukaan: karkeakarvaiset ovat joko griffon bruxelloiseja (punaruskeat) tai griffon belgejä (musta ja black & tan) ja sileäkarvaiset väristä riippumatta ovat petit brabançoneja. Kaikkia kolmea rotumuunnosta voidaan yhdistää vapaasti keskenään ilman eri anomuksia tai ilmoituksia. Tehollisen populaation osaltakin taulukoita ja tilastoja tulee tulkita tätä tietoa vasten. Yhdistelmän vanhemmat voivat olla keskenään eri rotumuunnoksia, samoin pennut keskenään ja vanhempiinsa nähden.

Tehollisen populaation laskeminen on eräs tapa arvioida rodussa esiintyvää jalostuksellista vaihtelua ja jalostuspohjan riittävää laajuutta. Laskelmat voivat olla vuosittaisia tai sukupolvittaisia (4–5 vuotta). Laskukaava on $4 \cdot N_m \cdot N_f / (N_m + N_f)$, jossa N_m on siitokseen käytettyjen urosten ja N_f siitokseen käytettyjen narttujen määrä. Laskelma on vain suuntaa antava ja antaa yleensä yliarvioita, koska siinä ei huomioida esim. jalostuskoirien sukulaisuussuhteita. Tehollisen populaatiokoon tulisi olla vähintään 200

koirasukupolvessa, jotta voitaisiin taata populaation riittävä monimuotoisuus ja pystyttäisiin minimoimaan geenihävikkiä pitkällä aikavälillä. Populaatiokoko saadaan mahdollisimman suureksi sillä, että kaikkia jalostuskriteerit täyttäviä koiria käytetään tasaisesti jalostukseen; siis ei samaa urosta monelle nartulle, ei uusita samoja yhdistelmiä kerrasta toiseen, sisaruksille käytetään erisukuisia jalostuskumppaneita.

Tehollinen populaatio voidaan laskea sukupolvea kohden, jossa sukupolvi on viisi vuotta. Vuosina 2015–2019 käytettiin jalostukseen yhteensä (Griffon Belge, Griffon Bruxellois ja Petit Brabançon) 146 eri urosta ja eri narttua. Näiden avulla laskettuna saadaan teholliseksi populaatiokooksi $4 \times 146 \times 191 / (146 + 191) = 337$, joka on yliarvio griffoneiden todellisesta tehollisen populaation koosta.

Ihannepopulaatio tarkoittaisi toteutuessaan ideaalitulannetta, jossa jalostukseen käytettävistä koirista jokaista urosta ja narttua käytetään vain kerran (mahdollisimman laaja geenimateriaali). Näin ollen tehollinen koko on parhaimmillaan 2 x pentueiden lukumäärä. Tehollinen populaatiokoko siis kertoo, kuinka monen eri sukuisen yksilön geeneistä kanta muodostuu. Kun samaa urosta käytetään usealle eri nartulle, tehollisen populaatiokoon osuus ihannepopulaatiosta pienenee. Todellisuudessa urosten (ja narttujen) ollessa sukua keskenään on jalostusmateriaali geneettisesti suppeampi kuin mitä kyseisellä kaavalla laskettu tehollinen populaatiokoko antaa ymmärtää. Siksi sitä voidaankin pitää vain suuntaa näyttävänä, joskin se on hyvä apuväline rodun jalostusmateriaalin monipuolisuutta mitattaessa. Sukusiitoksessa paritettavat yksilöt ovat toisilleen läheisempää sukua kuin keskimääräinen sukulaisuus populaatiossa.

Mitä läheisempää sukua koirat ovat, sitä suurempi on jälkeläisten sukusiitosprosentti. Sukusiitosprosentin tulisi olla enintään 6,25 %, mikä vastaa serkusten yhdistämistä. Sukusiitosasteen laskenta perustuu yksilöiden välisiin sukulaisuuksiin. Sukulaisuus eli sukulaisuusaste puolittuu aina kun siirrytään yksi polvi

taaksepäin. Eli vanhemman ja jälkeläisen sukulaisuusaste on 0,50 eli 50 %. Isovanhemman ja jälkeläisen sukulaisuusaste 0,25 eli 25 % ja isoisovanhemman ja jälkeläisen 0,125 eli 12,5 % jne. Täyssisarusten sukulaisuusaste on myös 50 % ja puolisisarusten vastaavasti 25 %.

Tuontikoirien yhdistelmissä sukusiitosprosentti 0 johtuu yleensä sukupuiden lyhyydestä eikä vastaa todellista tilannetta. (Lähde: Suomen KL: <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos>)

Sukupolven ajalta laskettuna keskimääräinen sukusiitosprosentti on ollut noin 1,67 %. (Vaihteluväli vuosina 2019–2015: enimmillään 2,57 ja pienimmillään 0,93 %). Tässä on edelliseen tarkasteluajanjaksoon (v. 2003–2008) tapahtunut hienoista muutosta, sillä aiemmin keskimääräinen sukusiitosprosentti oli n. 3.

Kaikkien käytettävissä oleva Kennelliiton jalostustietojärjestelmä on hyvä tiedonlähde niin kasvattajille kuin koiranomistajille ja koiran hankintaa suunnitteleville. Ao. tietokantaa tutkitaan tarkasti ja terveystuloksia sekä sukusiitosasteita seurataan jalostuksen ohjauksen ja seuraamisen näkökulmasta.

Rodun tehollinen populaatiokoko

Taulukko 16. Vuosien 2010-2019 aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15–20 urosta

Toisessa polvessa									
#	UROS	PENTU- EITA	PEN- TUJA	% OSUUS	KUMULAT %	PENTU- EITA	PEN- TUJA	PENTU- EITA	PEN- TUJA
1	<i>GOLDENE HORDE MODERN TALKING</i> (s. 2012)	22	69	5,65 %	6 %	22	56	22	69
2	<i>WALLIANTS ERIC THE RED</i> (s. 2010)	17	61	5,00 %	11 %	35	122	17	61
3	<i>HUVIKUMMUN HEROS' REMARKABLE</i> (s. 2013)	14	37	3,03 %	14 %	3	8	15	42
4	<i>UPMARKET KIWI KID</i> (s. 2013)	8	34	2,78 %	16 %	1	5	8	34
5	<i>SHANSON IZ MITKOV EKATERINY</i> (s. 2008)	10	31	2,54 %	19 %	14	47	10	31
6	<i>SHEVILAN YOUR-MAYOR</i> (s. 2013)	10	29	2,38 %	21 %	2	9	12	37
7	<i>PURPLETEAM'S HOWLIN' PELLE</i> (s. 2009)	5	26	2,13 %	24 %	7	22	5	26
8	<i>ROTERR GRIFF BRAITON</i> (s. 2015)	9	25	2,05 %	26 %	5	18	10	29
9	<i>UNION GRIF LOVELY LIKE ZAZOU</i> (s. 2011)	7	24	1,97 %	28 %	4	17	7	24
10	<i>MAFIOSSO CORSAIREY CASCH</i> (s. 2005)	6	22	1,80 %	29 %	36	100	30	108
11	<i>PACEY REMEMBER ME</i> (s. 2006)	9	19	1,56 %	31 %	8	23	13	30
12	<i>HASSUNASSUN EASY TO LOVE</i> (s. 2014)	6	19	1,56 %	32 %	1	3	6	19
13	<i>FIDDLE-STICK'S ALL THAT JAZZ</i> (s. 2008)	7	18	1,47 %	34 %	1	1	7	18
14	<i>HASSUNASSUN MINTAKA</i> (s. 2014)	5	17	1,39 %	35 %	0	0	5	17
15	<i>HUVIKUMMUN REMARKABLE RED</i> (s. 2003)	6	16	1,31 %	37 %	51	139	27	69
16	<i>KEMERON KONFIDENT STEP</i> (s. 2013)	3	16	1,31 %	38 %	0	0	3	16
17	<i>SAVENKOFF ETIEN FLIRTING BOY</i> (s. 2014)	4	16	1,31 %	39 %	12	38	4	16
18	<i>STAIL AIKEMUNO BESTIK</i> (s. 2009)	7	16	1,31 %	41 %	4	6	7	16
19	<i>X'MAS IN SUMMER CORSAIREY CASCH</i> (s. 2011)	5	16	1,31 %	42 %	3	12	5	16
20	<i>FIDDLE-STICK'S REMINDED</i> (s. 2016)	4	16	1,31 %	43 %	1	4	4	16

28 urosta on käytetty tuottamaan 50 % ajanjakson pennuista

Yllä tilastoidut jalostuskoirat koirat eivät edusta varsinaisesti tiettyjä erillisiä linjoja. Osan koirista takana on samoja esivanhempia.

Taulukko 17. Vuosien 2010-2019 aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15–20 narttua

Toisessa polvessa

#	NARTTU	PENTU- EITA	PEN- TUJA	% OSUUS	KUMULAT %	PENTU- EITA	PEN- TUJA	PENTU- EITA	PEN- TUJA
1	HUVIKUMMUN RESTLESS FEET (s. 2009)	5	23	1,88 %	9	30	5	23	1
2	METKUMUTKAN MERIGEST (s. 2010)	4	19	1,56 %	4	13	4	19	2
3	HUVIKUMMUN RED JADE (s. 2011)	5	19	1,56 %	2	5	5	19	3
4	HUVIKUMMUN SWEETEST DREAMS (s. 2011)	4	16	1,31 %	1	3	5	19	4
5	NINETH LEONILLA (s. 2007)	4	16	1,31 %	0	0	4	16	5
6	HASSUNASSUN QUUMA MIMMI (s. 2009)	3	14	1,15 %	2	5	3	14	6
7	HUVIKUMMUN RED DREAMS (s. 2005)	2	13	1,06 %	13	47	5	31	7
8	HUVIKUMMUN WANNABE IN LA (s. 2014)	3	13	1,06 %	3	8	4	16	8
9	HUVIKUMMUN WERA SCHWARZ (s. 2012)	3	13	1,06 %	9	27	3	13	9
10	PIKKANAN ONLY OLGA (s.2010)	3	13	1,06 %	2	8	3	13	10
11	PACEY PIECE OF GOLD (s. 2005)	3	12	0,98 %	9	30	5	20	11
12	CREMETOPPEN'S BLOODY MARY (s. 2011)	2	12	0,98 %	3	8	2	12	12
13	PACEY YACARANDA ROSE (s. 2012)	3	12	0,98 %	9	31	3	12	13
14	ALETA BOKS GALAXY STAR (s. 2015)	2	12	0,98 %	0	0	2	12	14
15	LAMMENRANNAN MARTTA (s. 2012)	2	12	0,98 %	5	10	2	12	15
16	TAKKUPARRAN BLAMELESSBLACKBERRY (s. 2009)	4	12	0,98 %	4	9	4	12	16
17	HASSUNASSUN QUVANQAUNIS (s. 2009)	2	11	0,90 %	2	8	2	11	17
18	X'SUOMI DREAM CORSAIREY CASCH (s. 2011)	4	11	0,90 %	4	14	4	11	18

19	OUTSAPOPIN ÄMMYLIINI (s. 2014)	2	11	0,90 %	0	0	2	11	19
20	STAIL AIKEMUNO TARANTELLA (s. 2008)	3	11	0,90 %	6	18	3	11	20

Vain kahden nartun kohdalla syntyneitä pentueita on enimmäismäärä eli 5 kpl. Yhdenkään nartun pentujen osuus ei nouse yli 2 %:n kokonaiskannasta.

Jalostuskoirien käyttömäärät

Nartuista käytetään keskimäärin jalostukseen n. 24 % ja uroksista käytetään jalostukseen noin 12,6 % kannasta (5 vuoden tarkastelujakson 2015–2019 keskiarvot).

Tehollisessa populaatiokoossa ei ole myöskään tapahtunut suuria muutoksia, vaan se on viime vuosina ollut 60-100, mutta se on noin kolmasosa mahdollisesta tehollisesta populaatiokoosta. Tehollista kokoa ei ole arvioitu Suomessa rodun koirista otettujen dna-näytteiden avulla.

Eräänä uhkana voidaan nähdä yksittäiset urokset, joita on paljon käytetty jalostukseen, jolloin myös rodun tehollinen populaatio laskee. Ulkomailta toki on tuotu erityisesti uroksia laajentamaan geenipoolia, mutta niitäkin uroksia on käytetty monille pentueille.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana jalostukseen käytetyillä uroksilla on ollut ylikäyttöä. Tässä myönteinen piirre on se, että kannassa on myös muita sukulinjoja. Käytetyimpien urosten geenit eivät ole levinneet koko kantaan.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Jalostusvalintoja suunniteltaessa tulisikin pyrkiä käyttämään uroksia, joiden sukulinjat ovat kannassa harvinaisia tai joiden sukulinjoissa ei esiinny viime sukupolvien käytetyimpiä koiria ja huolehtimalla, ettei yksikään sukulinja tai yksittäinen koira lisääny selvästi muita enempää.

Uroslistan koirista 15 on tuonteja, mikä on myös yksi syy siihen, että lähisukulaisuutta niin narttu- kuin uroslistan koirilla löytyy niiden käyttömäärään nähden maltillisesti.

Eniten käytettyä urosta Goldene Horde Modern Talking on käytetty 22 kertaa jalostukseen, yhteensä sillä on 69 pentua. Toisessa polvessa uroksella on 24 pentuetta. Urosta on käytetty kahdesti eniten käytetyille nartulle (Huvikummun Restless Feet), ja tästä yhdistelmästä on yhteensä 7 pentua, joista kahta on käytetty jatkojalostukseen. Runsaimmin käytettyjen narttujen listasta urosta on käytetty viidelle nartulle (Huvikummun Restless Feet, Huvikummun Red Jade, Huvikummun Sweetest Dreams, Huvikummun Wera Schwarz, Stail Aikemuno Tarantella), joista yhdelle sitä on käytetty kolme kertaa (Huvikummun Red Jade). Tästä yhdistelmästä on yhteensä 11 pentua. Uros on kahdeksanneksi käytetyimmän nartun isä.

Toisena uroslistalla on Walliants Eric The Red. Urosta on käytetty 17 kertaa, yhteensä sillä on 61 pentua.

Toisessa polvessa sillä on 36 pentuetta. Runsaimmin käytettyjen narttujen listalta urosta on käytetty kolmelle (Huvikummun Restless Feet, Huvikummun Red Dreams, Huvikummun Wannabe In LA), joista kahdelle sitä on käytetty kahdesti. Uros on listan kolmantena (Huvikummun Red Jade) ja neljäntenä (Huvikummun Sweetest Dreams) olevan nartun isä.

Kolmantena uroslistalla on Huvikummun Hero's Remarkable. Urosta on käytetty 17 kertaa, yhteensä sillä on 48 pentua. Toisessa polvessa sillä on 3 pentuetta. Runsaimmin käytettyjen narttujen listalta urosta on käytetty kahdelle (Huvikummun Red Jade, Huvikummun Sweetest Dreams).

Neljäntenä uroslistalla on Upmarket Kiwi Kid. Urosta on käytetty 9 kertaa, yhteensä sillä on 39 pentua.

Toisessa polvessa sillä on 2 pentuetta (pentuja 6). Urosta ei ole käytetty narttulistalla oleville koirille.

Viidentenä uroslistalla on Shanson Iz Mitkov Ekateriny. Urosta on käytetty 10 kertaa, yhteensä sillä on 31 pentua. Toisessa polvessa sillä on 15 pentuetta. Runsaimmin käytettyjen narttujen listalta urosta on käytetty kahdelle (Metkumutkan Merigest, Pacey Piece Of Gold).

Jalostukseen eniten käytetyin narttu on Huvikummun Restless Feet. Narttua on käytetty viisi kertaa kolmelle eri urokselle (2 x Goldene Horde Modern Talking, 2 x Walliants Eric The Red, Huvikummun Remarkable Red), joista sillä on yhteensä 23 pentua. Urokset löytyvät käytetyimpien urosten listalta sijoilta 1, 2 ja 15. Toisessa polvessa tällä nartulla on 10 pentuetta.

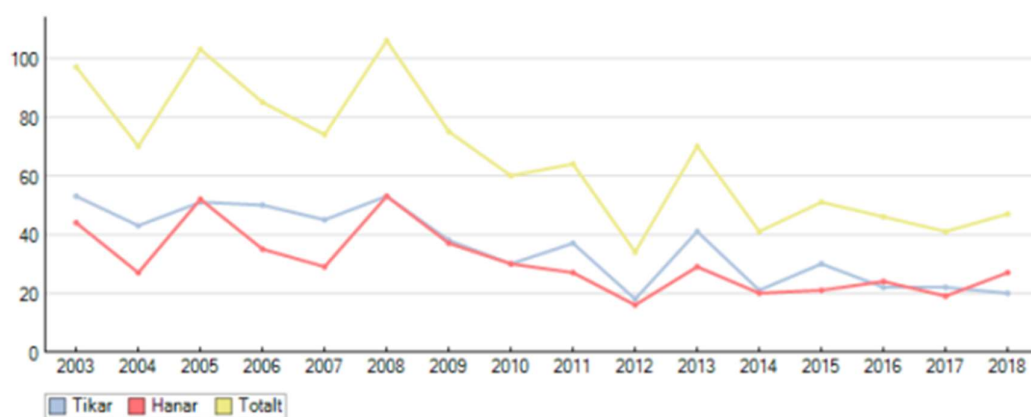
Toiseksi eniten käytetty narttu on Metkumutkan Merigest. Narttua on käytetty jalostukseen neljä kertaa kolmelle eri urokselle, joista sillä on yhteensä 19 pentua. Uroslistalta narttua on käytetty kerran listan viidentenä olevalle koiralle (Shanson Iz Mitkov Ekateriny). Toisessa polvessa nartulla on 4 pentuetta. Listan kolmantena on Huvikummun Red Jade. Narttua on käytetty viisi kertaa kolmelle eri urokselle, joista sillä on yhteensä 19 pentua. Narttu on astutettu kolmesti uroslistan ensimmäisenä olevan koiran (Goldene Horde Modern Talking), kerran listan kolmantena olevan (Huvikummun Hero's Remarkable)) sekä kerran uroksen, jota ei listalta löydy (Mafiosso Corsairey Casch) kanssa. Toisessa polvessa nartulla on 2 pentuetta. Neljäntenä listalla on Huvikummun Sweetest Dreams. Narttua on käytetty viidesti neljälle eri urokselle. Uroslistan koirista narttua on käytetty kerran listan ensimmäisenä olevalle (Goldene Horde Modern Talking), kahdesti listan kolmannelle (Huvikummun Hero's Remarkable), kerran listan kahdeksannelle (Roterr Griff Braiton) sekä kerran urokselle, jota ei ole listalla (Gaverline Luke). Toisessa polvessa nartulla on 2 pentuetta. Narttu on uroslistalla toisena (Walliants Eric The Red) olevan koiran tytär. Viidentenä listalla on Nineth Leonilla. Narttua on käytetty jalostukseen neljästi neljälle eri urokselle, joista pentuja on yhteensä 16. Urokset eivät ole eniten käytettyjen urosten listalla. Toisessa polvessa nartulla ei ole pentuja.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Griffonit ovat vähälukuinen rotu myös muualla. Rodun kotimaassa Belgiassa kasvatusta on vähäistä. Rodun kotimaassa on tällä hetkellä vain viisi aktiivista kasvattajaa, jotka tuottavat yhteensä vuodessa 20–30 pentua. Siellä jalostuksen perustana on matala sukusiitosprosentti, jalostusmateriaalin maksimaalinen hyväksikäyttö (jossa täten ei suosita tiettyjä uroksia tai narttuja, vaan tarjolla olevaa materiaalia käytetään kattavasti), sekä yksilöiden oletettu jalostusarvo. Koiria pyritään sulkemaan jalostuksen ulkopuolelle mahdollisimman vähän. Rodun terveystilastoja ei ole tällä haavaa saatavilla. Tilastoja pitävät yksittäiset kasvattajat rodun sisällä. Tieto ei ole julkista, ja koska tieto on kasvattajien itsensä keräämää ja omin kriteerein kerättyä, sillä ei ole todellista ja/tai katu-uskottavaa tilastoarvoa. Belgiassa laki velvoittaa griffoneiden osalta MRI-kuvauksen, polvitarkastuslausunnon, lonkkakuvaustuloksen sekä epilepsian testaamisen. Tämä velvoite on ollut voimassa vuodesta 2015. Toistaiseksi tutkimusten tulostallennusta ei kuitenkaan ole pystytty toteuttamaan, mutta viranomaisten mahdollisesti suorittaessa pistokokeita, kasvattajan tulee pystyä todistuksin osoittamaan tehdyt tutkimukset välttyäkseen sanktioilta.

Tulevaisuudessa tutkimusdata kirjataan valtion tietokantaan (vrt. Ruokavirasto Suomessa), jolloin viranomaisvalvonta helpottuu, mutta tietokanta pysyy yhä kaikilta muilta suljettuna. Kasvattajat käyttävät työkaluinaan asiantuntijoiden (Vlaamse Fokkerincommissie – KMSH, University of Ghent, University of Leuven) laatimia jalostusohjelmia syringomyelian ja BOAS:in osalta (BOAS Breeding Scheme ja Breeding Guide For Syringomyelia). Belgiassa on käytössä ns. liikennevalojärjestelmä – jälleen omavalvontaisesti. Se auttaa yhdistelmien suunnittelussa ja toteutuksessa. Toteutunut omavalvonta kuitenkin täytyy pystyä tarvittaessa osoittamaan ja ”punaisesta” yhdistelmästä kiinnijäädessään kasvattaja voi joutua rikosoikeudelliseen vastuuseen. Ruotsissa griffoneiden lukumäärä on samankaltainen kuin Suomessa. Oheisissa kuvissa on kuvattu Ruotsissa viime vuosina (v. 2003 - 2018) rekisteröityjen griffoneiden lukumäärän kehitys rotumuunnoksittain.

GRIFFON BRUXELLOIS

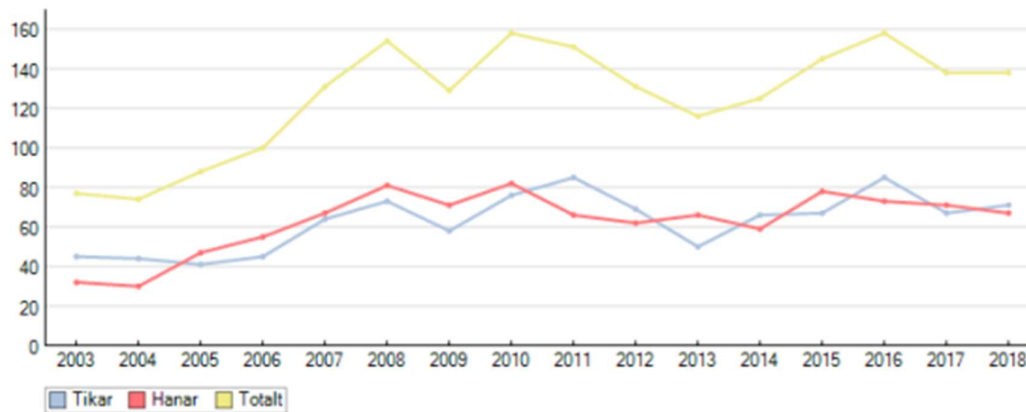
Kuva 4. Griffon bruxellois

GRIFFON BELGE

Kuva 5. Griffon belge

PETIT BRABANCON

Kuva 6. Petit brabancon

Ruotsin kehitys on ollut samankaltaista kuin Suomessa: karkeakarvaisten määrä suhteessa sileäkarvaisiin on pienentynyt. Myös Ruotsissa griffon belge on rotumuunnoksista vähälukuisin ja sileäkarvaisten lukumäärä on kasvanut alle 80:stä yli 150 vuosittaisen rekisteröinnin. Vuosina 2003–2018 Ruotsissa syntyi yhteensä 1126 pentua, joista uroksia oli 743 ja narttuja 1086. Keskimäärin 16 vuoden tarkasteluajanjakson aikana Ruotsissa syntyi siis vuosittain n. 70 griffonpentua.

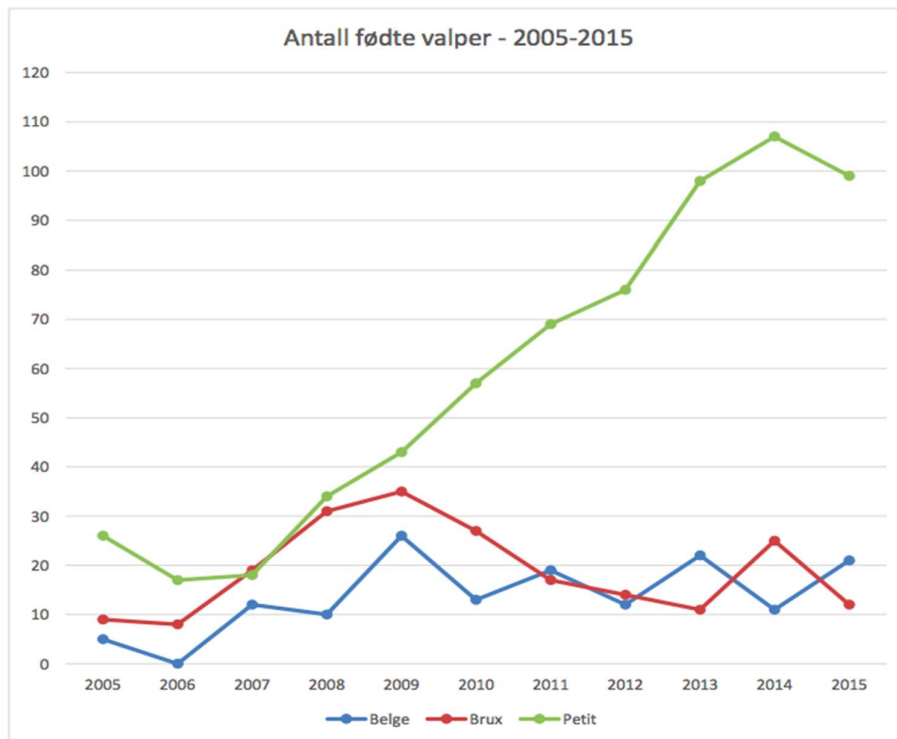
Ruotsissa jalostukseen käytetyille koirille suositellaan tehtäväksi polvi- ja silmätarkastusta.

Polvitarkastusten osalta vuosina 2003–2018 syntyneistä ruotsalaisgriffoneista on tarkastettu 902 kappaletta, mikä vastaa 27,5 % rekisteröidyistä koirista. Näistä 902:sta 818 oli polviterveitä.

Vuosien 2003–2018 aikana Ruotsissa tehtiin griffoneille silmätarkastuksia 845 kappaletta, näistä 734 oli silmäterveitä. Sukusiitosprosentteja seurataan yhdistyksen toimesta, ja yhden uroksen jälkeläisten määrän eliniän aikana on suositeltu jäävän alle 55 yksilön. Seurattavia terveysasioita Griffonsektionen (eli Ruotsin griffonyhdistyksen) mukaan ovat myös synnytysvaikeudet, syringomyelia, virtsakivet ja sierainten avoimuus. Muutamat ruotsalaiskasvattajat kuvaavat syringomyelien varalta koiriaan. Tilastotietoa syringomyeliakuvatuista koirista ei vielä ollut saatavilla.

Norjassa ollaan hyvin samoilla linjoilla Ruotsin kanssa. Myös Norjassa on paikallisen griffonyhdistyksen (Griffonrasene NMHK) JTO:ssa nostettu esiin samat huolenaiheet. Norjassa Kennelliiton määrittelemän pentuerekisteröinnin edellytyksenä on vanhemmille tehty viralliset polvitarkastukset. Yhdistyksen oma jalostussuositus on, että polvitarkastustuloksen 0/1 tai 0/2 saanut koira yhdistettäisiin aina vain 0/0-koiran kanssa. Lisäksi yhdistys suosittelee vahvasti, että vanhemmilla olisi enintään vuoden vanha silmätarkastustulos osoituksena terveistä silmistä. Norjassa uudistetaan parhaillaan jalostuksen tavoiteohjelmaa. Edellinen on ollut voimassa vuodesta 2017 saakka. Sen johdosta myös tiedot rodun kehityksestä lukumäärien ja terveyden suhteen ovat tätä edeltävältä ajalta. Vuosina 2011 – 2015 Norjassa rekisteröitiin yhteensä 650 griffonia, joista griffon bruxelloiseja oli 84 kappaletta, griffon belgejä 90 kappaletta ja petit brabançoneja peräti 476 kappaletta.

Norjassa syntyneet griffonit v. 2005–2015 rotumuunnoksittain:

Kuva 7. Griffonit rotumuunnoksittain Norjassa.

Lähialueilla esim. Baltian maissa on muutamia kasvattajia - samoin Puolassa ja Ukrainassa. Venäjällä on useita griffonkasvattajia, ja syntyviä pentueita on lukumääräisesti Suomeen verrattuna enemmän. Laatutaso on kuitenkin vaihtelevaa, ja koirien terveystuloksia on vain vähän käytettävissä. Joukkoon mahtuu kansainvälisesti korkeasti arvostettuja ja palkittuja koiria sekä hienoja näyttelytuloksia kerryttäneitä koirankasvattajia. Mutta valitettavasti joukossa on myös niitä kasvattajia, joille määrä on laatua tärkeämpää. Uusi valitettava ilmiö ovat erikoisiin (exotic) ja epäterveisiin värimuunnoksiin (ml. blue&tan) keskittyvät pentukauppiat.

Muiden aktiivisten "griffon-maiden" osalta, esim. Yhdysvallat ja Australia, ei yhdistyksellä ole käytössä tietoa määristä, laadusta tai terveydestä. Mainittakoon kuitenkin, että Australiassa on tehty pitkäjänteistä työtä rodun syringomyeliatilanteen kartoittamisessa, ja siellä on paljon MRI-kuvattuja ja tutkittuja koiria useassa sukupolvessa.

Vierassukuisten koirien tuonti Suomeen vaatii huolellista taustatyötä, sillä useiden ulkomaisten koirien perimässä saattaa olla samojen vähäluukuisten kantakoirien perimää. Rodun tulevaisuuden kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää saada maahan hyvää, ulkomaista, erisukuista jalostusmateriaalia.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Rodun jalostuspohja ei ole kovin laaja. Tehollinen populaatio rodussa on suht pieni. Esimerkiksi ulkomaan tuonnit eivät ole tähän mennessä juurikaan laajentaneet jalostuspohjaa, koska esi-isät ja -emät ovat usein samoja.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Jalostukseen käytetään edelleen liikaa samoja uroksia usealle nartulle. Kasvatustyössä pitäydytään liikaa tiettyä linjaa ja sukua edustavissa koirissa, ja pelkästään niitä jalostukseen käytettäessä, rodun tehollinen populaatio pienenee.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana jalostukseen käytetyillä uroksilla on paljon liiakäyttöä, mutta on myös muita jalostukseen käytettyjä sukulinjoja, joten käytetyimpien urosten geenit eivät ole levinneet koko

Yhdistys esittää keinoina urospörssin jälleen avaamista ja jalostustarkastustilaisuuksien järjestämistä.

LTE/Pisteet

2011	2018	2019
138 & 174	35	114

Luonnetesteistä tai MH-kuvauksista ei ole tarpeeksi tilastollista tietoa, jotta johtopäätöksiä voisi luotettavasti tehdä.

Jalostustarkastus

Griffonroduilla ei ole ollut jalostustarkastuksia.

Näyttelyt

Vuosina 2010–2019 näyttelytuloksia on kirjattu griffoneille yhteensä 7 011 kappaletta. Näyttelyssä käynneistä griffoneista aikavälillä 2017–2020 vain 1 koira on hylätty vihamielisen / aggressiivisen käytöksen vuoksi. Myöskään näyttelyarvosteluissa ei juuri ole negatiivisävytteisiä huomioita griffoneiden luonteista - ellei sellaisiksi tulkita ”tarvitsee lisää kehäkokemusta” tai ”tänään ei ollut esiintymistuulella” mainintojen kaltaisia huomioita. Vuosikirjoihin kootuissa näyttelyarvosteluissa useimmiten kehuaan griffoneiden iloista tai hyvää luonnetta.

Taulukko 19. Näyttelytuloksia kappaletta

Luokka	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Pentuluokka 7-9 kk	0	0	0	0	0	0	0 tulosta
Junioriluokka	1 158	402	57	3	12	4	1 636 tulosta
Nuorten luokka	721	184	44	1	2	4	956 tulosta
Avoim luokka	1 120	383	77	7	1	3	1 591 tulosta
Käyttöluokka	0	0	0	0	0	0	0 tulosta
Valioluokka	2 242	187	25	0	3	3	2 460 tulosta
Veteraaniluokka	306	53	7	1	0	1	368 tulosta
Yhteensä	5 547	1 209	210	12	18	15	7 011 tulosta

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet**Rodun alkuperäinen käyttö**

Rodun alkuperäinen käyttötarkoitus on ollut olla pieni vahti- ja seurakoira. Griffoneita on aikoinaan käytetty esimerkiksi talleilla pitämään jysijäkanta aisoissa. Griffonit ovat myös toimineet hevosvankkuriajajien apulaisina ja haukullaan ilmoittavina valppaina vahtikoirina.

Kokeet

Agilitytuloksia griffoneille kirjattiin vuosina 2015–2019 yhteensä yli sata vuosittain.

Taulukko 20.

Vuosi	2019	2018	2017	2016	2015
yht. tuloksia	103	199	162	137	119

Koiratanssituloksia kirjattiin vain vuodelle 2015 yhteensä 6 tulosta.

Rallytoko-tuloksia on kirjattu seuraavasti:

Taulukko 21.

Vuosi	2019	2018	2017	2016	2015
yht. tuloksia	3	12	10	8	18

Luonnetestituloksia (LTE) on kirjattu 2 kpl: 1 kpl vuonna 2019 ja 1 kpl vuonna 2018.

Hyötykoira-, virka- tai muu työkäyttö

Griffoneita ei käytetä hyötykoira-, virka- tai muussa työkäytössä.

Pienen kokonsa ja ihmisläheisen luonteensa ansiosta griffonit ovat suosittuja ja populaation kokoon suhteutettuna varsin yleisiä koiria esim. kaveri-, luku- ja sosped-koirina.

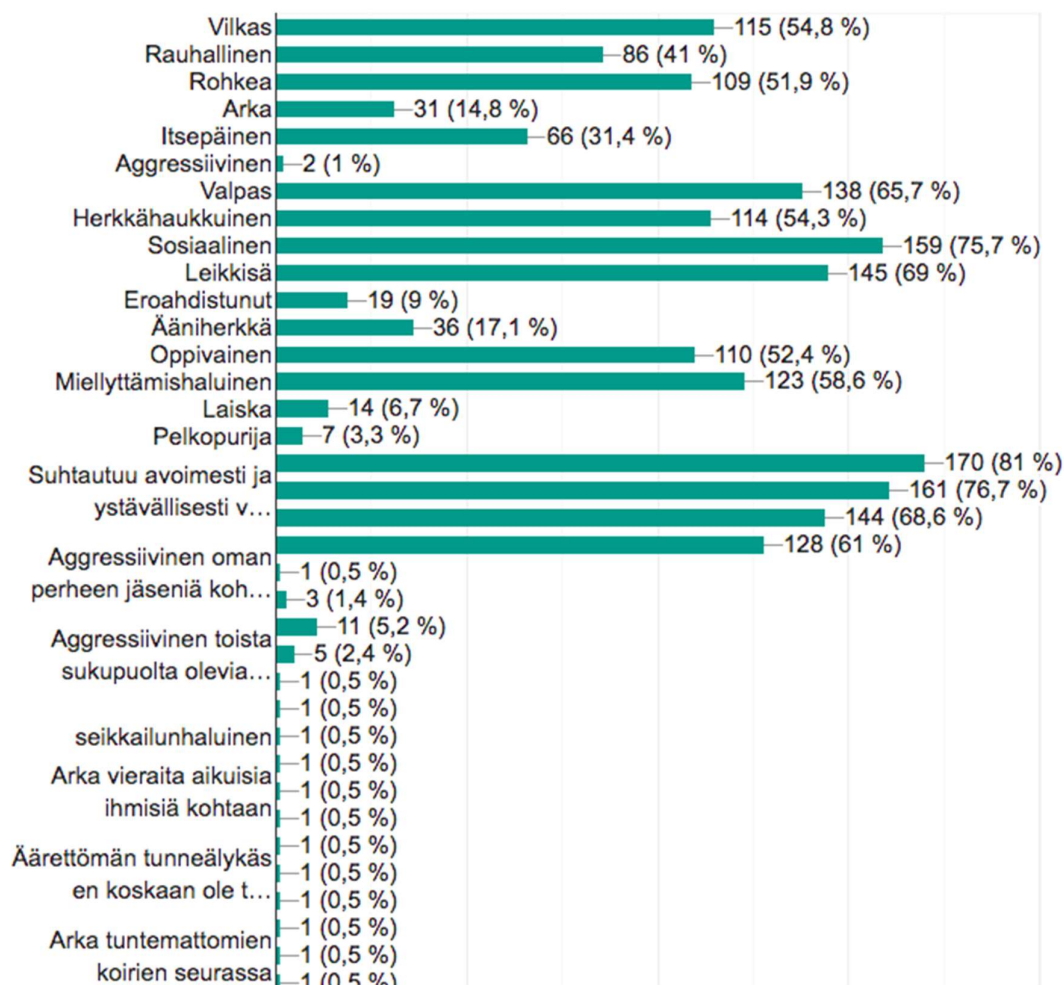
Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Griffonin kaltainen pieni vahti- ja seurakoira tarvitsee kohtuullisen määrän liikuntaa, virikkeitä ja ihmis- ja / tai koiraseuraa ympärilleen.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Griffonyhdistys teki terveyskyselyn vuonna 2019. Tässä kyselyssä kartoitettiin myös koirien käyttäytymistä ja luonnetta.

Kuvassa on kyselyyn vastanneiden luonnehdintoja griffoneidensa luonteenpiirteistä. (Tarkempi kysymyksenasettelu ja vaihtoehdot liitteessä.)

Kuva. 8. Griffonyhdistyksen terveystarkastus 2019.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Terveyskyselyn perusteella voidaan todeta, että griffonien juoksut ovat pääsääntöisesti normaaleja. Jalostusurokset astuvat normaalisti. Siemennystä käytetään harvoin apuna, sillä kotimaiset urokset ovat lisääntymiskäytökseltään aktiivisia. Rodussa on tehty muutama pentue kaksoisastuttamalla. Nartut synnyttävät pääasiassa normaalisti. Keisarinleikkauksiin joudutaan turvautumaan harvoin, silloin syynä on yleensä iso pentu hankalassa asennossa tai polttoheikkous. Griffonnartut hoitavat pentujaan yleensä moitteettomasti.

Yksinoloon liittyvät ongelmat ja sosiaalinen käyttäytyminen

Griffon on seurallinen ja omistajaansa syvästi kiintyvä koira. Valpas ja miellyttämishaluinen - tästä johtuen tavallisesti helposti koulutettava. 75 % kyselyyn vastanneista ilmoitti koiriensä olevan sosiaalisia. Yksinoloon liittyviä ongelmia esiintyy yksittäisinä tapauksina. Eroahdistuksesta kertoi 9% kyselyyn vastanneista.

Pelot ja ääniherkkyys

Rodussa esiintyy vuonna 2019 tehdyn terveystarkastuksen mukaan jonkin verran pelokkaita ja ääniherkkiä yksilöitä: 210 vastauksen joukossa oli ilmoitettu 31 arkaa ja 36 ääniherkkää koiraa.

Varhaiset kokemukset ja liikunta vaikuttavat koirien pelokkuuteen. Professori Hannes Lohen johtama geenitutkimusryhmä on selvittänyt erilaisten ympäristötekijöiden merkitystä koirien ääniarkuuteen, yleiseen pelokkuuteen sekä eroahdistukseen. Vuonna 2015 valmistunut tutkimus käsitti hieman yli 3000 koiraa, 192 eri rodusta. Kyselytutkimus käsitteli koiran käyttäytymisestä eri tilanteissa, mutta myös koiran pentuajan tapahtumia ja tämän hetken arjen rutiineja koiran elämässä. Sen tulokset paljastivat varhaisiän kokemusten, erityisesti emon hoidon laadun ja sosiaalistamisen, merkityksen myöhempään pelokkuuteen. Myös päivittäisen liikunnan merkitys korostui tutkimuksessa. Persoonallisuuteen, käyttäytymiseen ja käytöshäiriöihin vaikuttavat monet perintö ja ympäristötekijät. Koirien persoonallisuudella on suuri vaikutus sen omaan ja omistajan hyvinvointiin. Yleinen pelokkuus, kovien äänien pelko sekä eroahdistus ovat yleisimpiä pelokkuuteen liittyviä käyttäytymisongelmia koirilla. Tutkimuksen mielenkiintoisimpiin löydöksiin liittyy pelokkuuden yhteys koiran varhaisen kehityksen tapahtumiin ja liikunnan määrään. Pelokkaat koirat olivat muita vähemmän sosiaalistettuja, ja ne olivat kokeneet myös huonompaa emon hoitoa. Tutkimuksen mukaan ääniarat sekä eroahdistuneet koirat liikkuvat merkittävästi vähemmän verrattuna koiriin, joilla ei ole äänipelkoa tai eroahdistusta. Erityisesti liikunnan laadun merkitys korostui: pelkästään ääniarkoja koiria vertailtaessa havaittiin, että vapaana juoksemaan pääseville koirille ääniarkuus kehittyi myöhemmin kuin hihnassa ulkoileville. Tutkijat huomauttavat samalla, että liikunnan ja arkuuden yhteys voi osaltaan selittyä sillä, että ääniarka koira saattaa pelästyä ulkoillessa helpommin, ja ulkoilumäärä on siksi pienempi. Arkaa tai aggressiivista griffonia ei saa käyttää jalostukseen.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Tutkimuksen mukaan arkuus lievenee koirilla iän myötä: ne sopeutuvat pelottaviin tilanteisiin tai omistaja oppii puolestaan välttämään niitä. Ääniarkuuden suhteen tilanne on tutkimuksen mukaan päinvastainen; vanhemmilla koirilla on nuoria koiria enemmän ääniarkuutta. Tutkimus paljasti myös, että ei-pelokkailla koirilla oli useammin muuta koiraseuraa samassa taloudessa. Aiempien tutkimusten mukaisesti, tulokset paljastivat myös, että arkuus on yleisempää nartuilla uroksiin verrattuna ja sterilointi altistaa erityisesti ääniarkuudelle.

(©koirangeenit.fi/Helsingin yliopisto, Katariina Tiira & Hannes Lohi 2015)

Ikään liittyviä selkeitä käytöshäiriöitä ei juurikaan esiinny griffoneilla. Useimmat iän tuomat ongelmat liittyvät terveydellisiin seikkoihin, jotka voivat muuttaa koiran käyttäytymistä.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Griffonit kuuluvat brakykefaalisiin rotuihin. Kallon muoto altistaa syringomyelia-sairaudesta, jonka aiheuttama kipu voi vaikuttaa koiran käyttäytymiseen. Myös lyhyestä kuononrakenteesta johtuvat mahdolliset hengitysongelmat voivat vaikuttaa koiran käyttäytymiseen; se voi esimerkiksi väsyä helpommin tai muuttua passiiviseksi.

Brakykefaalinen oireyhtymä (BOAS)

Joidenkin koiria- ja kissarotujen jalostuksessa on suosittu lyhyttä kuonoa ja kalloa. Tällaista pään muotoa kutsutaan brakykefaaliseksi. Brakykefalia ei ole eläimillä normaalisti esiintyvä tila, vaan seurausta ihmisen pyrkimyksestä vahvistaa haluttuja fyysisiä ominaisuuksia. Liian lyhyt kuono vaarantaa hengitys- ja lämmönsäätelyjärjestelmän normaalin toiminnan ja altistaa siksi eläimet vakaville terveysongelmille. Tilaa kutsutaan brakykefaaliseksi oireyhtymäksi (brachycephalic obstructive airway syndrome, BOAS). (MMT Katariina Mäki & ELT Anu Lappalainen)

Griffonit – brakykefaalinen tyyppi

Tarkkailtavaa:

1. Hengitys:

Pienestä kallosta tai ahtaista sieraimista johtuvat ongelmat.

2. Silmät:

Ulkonevat silmät ja matalat silmäkuopat altistavat silmävammoille.

Tavoitteena terve hengitys ja oikea pään/kallon muoto.
(Katariina Mäki & ELT Anu Lappalainen Brakykefaalinen oireyhtymä (BOAS) KL)

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat

Ei ole noussut esiin suurempia ongelmia. Arkuutta ja ääniherkkyyttä on seurattava ja puututtava jalostuksellisesti, mikäli ongelmia alkaa ilmetä.

Ongelmien syyt ja vähentäminen

Käyttäytymistä ja luonteita on seurattava tarkasti. Jalostuskoirien luonteeseen on suhtauduttava kriittisesti. Arkoja tai aggressiivisia koiria ei saa käyttää jalostukseen.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

Keväällä 2019 toteutettiin terveyskysely griffonrotujen jalostuksen tavoiteohjelman (JTO) taustoittamiseksi. Vastauksia kertyi kaikkiaan parisataa yht. 210 kpl). Tulokset olivat enimmäkseen varsin ilahduttavia. Vastaajista 90,5 % ilmoitti griffoninsa yleisterveydentilan olevan joko erittäin hyvä (59,5 %) tai hyvä (31 %). Silmäsauroksien ja ongelmien osalta kyselyn tulokset olivat erityisen ilahduttavia. 82,7 % vastaajista ilmoitti, ettei koiralla ole ollut mitään silmäongelmia. Sydäntutkituista koirista suurimmalla osalla ei ole kuultavissa lainkaan sivuääntä. Neurologisten ongelmien osalta kertyi yhteensä 162 vastausta: näiden joukossa oli 1 epilepsiatapaus, syringomyeliaa tavattiin 8 kappaleella ja chiari-epämuodostuma 11 koiralla. Tutkittuja eli magneettikuvattuja koiria oli vastaajien joukossa 22 kpl. Hengitysongelmien suhteen esiin nousivat toistuvat reverse sneezing -kohtaukset 24,7 %:lla ja kuorsaaminen 9,9%:lla. Enemmistö vastaajista eli 61,7 % ilmoitti, ettei koiralla ole mitään mainittuja hengitysvaikeuksia. Virallisten terveystutkimusten osalta sydänkuuntelu oli tehty 45,1 %:lle, silmäpeilaus 51,2 %:lle, polvitutkimus 61,1%:lle vastaajien koirista. Lonkkakuvaus oli tehty alle 10 %:lle. Ilman mitään virallisia tutkimustuloksia oli 27,8 % vastanneista.

Rodun kokonaisterveystilanteen kartoittamiseksi, seuraamiseksi ja parantamiseksi on elintärkeää kerätä tutkittua ja objektiivista tietoa. Viralliset terveystutkimukset ovat tässä avainasemassa.

Vuonna 2018 tehtiin griffoneille Kennelliiton jalostustietokannan mukaan yhteensä 57 polvinivelterveystarkastusta ja 1 virallinen syringokuvauslausunto. Vuoden 2019 luvut olivat jo lupaavampia määrän suhteen: mm. 64 polvitarkastustulosta ja 6 syringomyeliakuvaustulosta.

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Griffonroduilla ei ole ollut PEVISA-ohjelmaa.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

PATELLALUKSAATIO

Polvinivelen rakenteelliset heikkoudet altistavat patellaluksaatiolle eli polvilumpion sijoiltaan menolle. Jalka-asento on virheellinen ja polvilumpion telaurat ovat liian matalat. Patellaluksaatiota esiintyy suhteellisen runsaasti kääpiöroduilla ja sellaisilla suuremmilla roduilla, joilla on suora takajalka. Vika on periytyvä, mutta periytyvyyden mekanismi ei ole tiedossa. Pienikokoisilla roduilla polvilumpio luksoituu yleensä sisäänpäin (mediaalisesti). (Lappalainen 2011.)

Patellaluksaatio on synnynnäinen ja jaetaan vian vakavuuden perusteella neljään eri asteeseen. Eläinlääkäri tutkii polvet tunnustelemalla. I -asteen luksaatiot ovat tavallisesti oireettomia eivätkä kaipa hoitoa. II- ja III -asteen luksaatioissa koiralla havaitaan selviä liikkumisvaikeuksia. Ravatessaan koira koukistaa hetimitään raajaansa sen sijaan, että tukeutuisi sillä maahan (polvilumpio on luiskahtanut pois paikoiltaan), ja jatkaa sitten normaalia ravia (polvilumpio on palautunut paikoilleen). IV -asteen luksaatioissa polvilumpio on pysyvästi pois paikoiltaan. Usein oireet huomataan tapaturman jälkeen,

vaikka kyseessä on synnynnäinen vika. Patellaluksaatio voi myös pahentua eikä nuorena saatu tulos ole välttämättä lopullinen. (Lappalainen 2011.)

Arvostelussa käytetään Putnamin asteikkoa. Luksaatio voi olla mediaalinen tai lateraalinen (tai molempia):

0 Polvilumpio ei luksoitu.

Aste 1 Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan, mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.

Aste 2 Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy pois telaurasta, kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun (tibia) yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin (pienet koirat).

Aste 3 Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen.

Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30–60 astetta.

Aste 4 Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa kiertynyt jopa 90 astetta.

Taulukko 22. Viralliset polvilausunnot v. 2010–2019

Vuosi	0	1	2	3	4	Operoitu	Yhteensä
2010	42	6	3	0	0	0	51
2011	32	8	7	1	0	0	48
2012	64	6	3	2	0	0	75
2013	53	6	1	0	0	0	60
2014	49	1	1	1	0	0	52
2015	52	8	1	1	0	0	62
2016	44	3	1	0	0	0	48
2017	56	9	4	0	0	0	69
2018	50	4	2	1	0	0	57
2019	50	10	2	2	0	0	64
Yhteensä	492	61	25	8	0	0	586

Polvilausuntoja on tehty vuosittain 48–75 kappaletta. Vuosittaista vaihtelua on ollut aika paljon eikä siksi ole helppoa todeta, mihin suuntaan tehtyjen polvitarkastusten määrä on kehittynyt. Olisi hyvä, jos laskennallisesti ainakin puolet syntyvien pentujen määrästä tarkastettaisiin vuosittain eli vähintään yli 70 koiraa.

Taulukko 23. Patellaluksaatiotilasto v. 2010–2019 prosentteina

Vuosi	0	1	2	3	4	Operoitu
2010	82 %	12 %	6 %	0 %	0 %	0 %
2011	67 %	17 %	15 %	2 %	0 %	0 %
2012	85 %	8 %	4 %	3 %	0 %	0 %
2013	88 %	10 %	2 %	0 %	0 %	0 %
2014	94 %	2 %	2 %	2 %	0 %	0 %
2015	84 %	13 %	2 %	2 %	0 %	0 %
2016	92 %	6 %	2 %	0 %	0 %	0 %
2017	81 %	13 %	6 %	0 %	0 %	0 %
2018	88 %	7 %	4 %	2 %	0 %	0 %
2019	78 %	16 %	3 %	3 %	0 %	0 %
Yhteensä	84 %	10 %	4 %	1 %	0 %	0 %

Yhdistys suosittelee kaikille jalostukseen käytettäville tehtäväksi viralliset polvitarkastukset vähintään 1 vuoden ikäisenä ja toistamiseen yli 3-vuotiaana. Patellaluksaation osalta suositellaan noudatettavan Suomen kennelliiton virallista ohjetta patellaluksaatioasteen osalta. Polvien osalta jalostusyhdistelmän yhteenlaskettu polvitulos ei saisi ylittää arvosanaa kaksi. Koiran polvitulos on huonomman polven aste.

SYDÄNSAIRAUDET

Sydäntutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa koirilla esiintyviä sydänsairauksia ja tukea niiden vastustamista. Sydänsairaudet voidaan jakaa seuraavasti nk. hankittuihin ja synnynnäisiin:

Hankitut sydänsairaudet (ei synnynnäiset):

Myksomatoottinen läppärappeuma (MMVD)

Dilatoiva kardiomyopatia (DCM)

Synnynnäiset sydänsairaudet:

Aortan ahtauma eli subaorttastenoosi (SAS)

Keuhkovaltimon ahtauma eli pulmonaalistenoosi (PS)

Muut synnynnäiset sydänsairaudet

Eteiskammioeläppien myksomatoosi rappeuma eli "läppävika"

Krooninen mitraaliläpän eli hiippaläpän myksomatoosi rappeuma on yleisin hankitun sydänvian muoto.

Arvioidaan, että noin kolmasosa 10 vuotta vanhemmista koirista sairastaa sitä. Läppävikaa esiintyy yleisesti pienikokoisilla koiraroduilla.

Eteiskammioeläppien rappeumasta johtuvaa vajaatoimintaa esiintyy jonkin verran enemmän uroksilla kuin nartuilla. Trikuspidaaliläpässä eli kolmiliuskaläpässä on usein samanaikaisesti muutoksia, mutta vain 10 % läppävikaisista koirista muutokset ovat ainoastaan trikuspidaaliläpässä. Perinnöllinen kollageenin rappeutuminen ja aminoglykaanien kertyminen eteiskammioeläppäkudokseen ovat todennäköisiä syitä läppien vähittäiseen rappeutumiseen. Koiraa, jolla esiintyy muutoksia sydänläpissä, ei tule käyttää jalostukseen.

Kun sydämen pumppausteho kroonisen sydänvian, esim. läppävajaatoiminnan seurauksena heikkenee, laskimoverenkiertoon muodostuu verentungos. Tätä tilaa nimitetään kongestiiviseksi vajaatoiminnaksi. Elimistö pystyy jonkin aikaa kompensoimaan sydämen vajaatoimintaa, mutta oireet tulevat esiin ennen pitkää. Tyypillisiä vajaatoiminnan oireita ovat yskä, hengenahdistus, vähentynyt rasituksen sieto, väsyminen, laihtuminen ja pyörtyily. Aluksi vaikeutuneesta hengityksestä johtuvaa yskää havaitaan etenkin yöllä ja aamulla.

Sydämen vajaatoiminta todetaan kliinisen tutkimuksen ja sydämen kuuntelun avulla. Tarkkaan diagnoosiin päästään sydämen ultraäänitutkimuksen avulla. Röntgentutkimus tehdään yleensä kaikille sydänpotilaille sydämen koon ja keuhkojen nestekertymien arvioimiseksi.

Eteiskammio- ja kammio-kroonista vajaatoimintaa ei voida parantaa, vaan koiralle määrätyn lääkehoidon, sekä esim. ruokinnassa suolan vähentämisen tavoitteena on kohentaa koiran elämänlaatua ja lisätä odotettavissa olevaa elinaikaa. Jotta sydämen vajaatoiminta huomattaisiin ajoissa, kannattaa ikääntyvä lemmikki käyttää säännöllisesti terveystarkastuksissa.

(lähde: ELL Nina Mahlanen, Eläinklinikka Peninkulma, www.kennelliitto.fi)

Tutkimusikä

Virallisen auskultaatiotutkimuksen alaikäraja on 12 kk, ellei rotukohtainen PEVISA aseta muunlaisia rajoja. Laajan rodunomaisen sydäntutkimuksen alaikäraja on ns. hankituissa sairauksissa (mitraaliläpän rappeuma MVD ja dilatoiva kardiomyopatia DCM) 12 kk, ellei rotukohtainen PEVISA aseta muunlaisia rajoja. Synnynnäisissä sydänsairauksissa, kuten esimerkiksi pulmonaalistenoosi (PS) ja aorttastenoosi (SAS) voidaan virallinen lausunto antaa jo alle vuoden ikäiselle koiralle. Koska griffoneilla ei ole PEVISA-ohjelmaa, niin pääsääntöisesti koirat tutkitaan sydämen osalta niin nuorena, että sivuäänen mahdollisesta ilmenemisestä tai ilmenemisiästä ei saada tilastollista tietoa.

Taulukossa 24. on tarkasteltu Suomessa griffoneille tehtyjä virallisia sydäntarkastuksia ja niiden tuloksia vuosina 2009–2019:

Taulukko 24. Sydänkuuntelut

Vuosi	Tutkitut	Ei sivuääniä	Sivuääni
2009	5	5	
2010	19	18	1
2011	21	21	
2012	22	22	
2013	20	19	1
2014	29	29	
2015	17	16	1
2016	16	16	
2017	20	18	2
2018	26	25	1
2019	26	26	

Positiivisena kehityksenä voidaan pitää sivuääniä vähäistä määrää suhteutettuna tutkittujen koirien määrään ja vakiintunutta ja hienoisesti kasvanutta tehtyjen tutkimusten määrää.

SILMÄSAIRAUDET

Silmissä esiintyvistä sairauksista ja vioista tulisi ilmoittaa kasvattajalle sekä rotuyhdistyksen jalostustoimikunnalle.

Seuraavassa käsiteltäviä silmäsairauksia ja vikoja on esiintynyt vuosina 1990- syntyneillä griffoneilla virallisten silmätutkimustulosten mukaan. Ainoa PRA-tapaus on ollut 1990 syntyneellä koiralla, jonka jälkeen sairautta ei ole esiintynyt virallisissa tuloksissa. Geograafinen RD tapaus on todettu vuonna 2004 syntyneellä tuontikoiraalla, jolla on jälkeläisiä.

Kivuliaita/ärsyttäviä silmäsairauksia ovat entropium, ektropion, distichiasis/ektooppiset ciliat, trichiasis, linssiluksaatio, kuivasilmäisyys ja keratitis.

Pahimmillaan kipua ja sokeutta aiheuttavat silmäsairaudet, kuten retinan dysplasia (geograafinen ja totaali), katarakta, linssiluksaatio ja retinan degeneraatio (PRA) ovat aina perinnölliseksi epäiltyjä vakavia

silmäsairauksia kaikilla roduilla.

Lisäksi Suomen Kennelliiton silmäsairaustyöryhmä on päättänyt, että distichiasis, ektooppiset ciliat, ektropion, entropion ja trichiasis tallennetaan perinnöllisinä silmäsairauksina kaikilla roduilla.

RD, verkkokalvon vajaakehitys

RD (retinan dysplasia eli verkkokalvon synnynnäinen kehityshäiriö) jaetaan kolmeen muotoon, multifokaaliin (mRD), geografiseen (gRD) ja totaaliseen (tRD). Näistä mRD:ssa verkkokalvolla näkyy yksittäisiä poimuja, jotka syntyvät verkkokalvon paikallisen virhekehityksen seurauksena. Poimujen määrä voi vaihdella. mRD ei vaikuta näkökykyyn. gRD:ssa verkkokalvo on väärin kehittynyt laajemmalla alueella, mikä voi vaikuttaa koiran näkökykyyn ja tRD:ssa verkkokalvo on kokonaan irtautunut, mikä aiheuttaa silmän täydellisen sokeuden. Muutokset mRD:ssä eivät pahene iän myötä, vaan saattavat pikemminkin osittain hävitä näkyvistä vanhemmiten. gRD:aan saattaa iän myötä liittyä paikallista verkkokalvon rappeumaa muutoksen alueella. Useilla roduilla RD:n on todettu periytyvän väistävasti. Eri RD-muotojen välistä geneettistä yhteyttä ei tunneta. Jalostukseen ei saa käyttää gRD- ja tRD-sairasta koiraa.

LINSSILUKSAATIO (luxatio lentis): Silmän linssi irtaoo ripustimistaan ja liikkuu joko silmän etu- tai takaosaan. Linssin irtaaminen ja kulkeutuminen silmän etuosaan aiheuttaa silmän sisäisen nestekierron häiriintymisen ja silmään kehittyy voimakas ylipaine, glaukooma. Linssiluksaation hoito vaatii yleensä kirurgiaa, hoidosta huolimatta sairas silmä menetetään osassa tapauksissa. Tyypillisesti sairaus vaurioittaa koiran molempia silmiä. Linssiluksaatiota sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

ENTROPIUM/EKTROPIUM: Silmäluomien rakennevirhe. Entropiumissa luomi kiertyy silmän sarveiskalvoa vasten, ektropiumissa luomi on löysä ja roikkuva tai liian suuri (makroblepharon) – myös näiden yhdistelmiä esiintyy (ns. diamond eye).

Entropium/ektropium/makroblepharon -potilaiden silmäluomiin joudutaan usein tekemään korjaavaa kirurgiaa, monessa tapauksessa virheasennon korjaaminen voi vaatia useamman leikkauksen.

Koiria, joilla on lieväästeinen muutos, voi käyttää jalostukseen, mutta kahta tällaista koiraa ei saa yhdistää.

TRICHIASIS: Silmäluomen (normaalien) karvojen / ripsien kääntäminen sisäänpäin.

Koiria, joilla on lieväästeinen muutos, voi käyttää jalostukseen, mutta kahta tällaista koiraa ei saa yhdistää.

PPM (persistent pupillary membranes) ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Vakavimmat asteet, joissa jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, voivat vaikuttaa näkökykyyn. Epäillään perinnölliseksi, synnynnäiseksi muutokseksi joillakin roduilla.

PHTVL / PHPH eli pysyviä sikiöaikaisia verisuonijäänteitä.

Sikiöaikana linssin ravitsemuksesta vastaa sikiöaikainen verisuoni ja primäärilasiainen. Tässä ko. olevassa perinnöllisessä sairaudessa nämä sikiöaikaiset verisuonet jäävät surkastumatta, vaikka niiden tulisi surkastua pennun ollessa noin 2–4 viikon ikäinen. Sairaus luokitellaan aste 1 ja sitä vakavimmat muutokset, merkityksettömistä kauneuspilkuista aina sokeutta aiheuttaviin voimakkaisiin muutoksiin.

Sikiöaikaiset verisuonijäänteet silmissä (PHTVL/PHPV), lievissä muodoissa, sairas aste 1, koiraa käytettäessä jalostukseen tulee toisen osapuolen olla täysin terve silmistään ko. sairauden osalta. Vakavampiasteisia ei saa käyttää jalostukseen.

DISTICHIASIS, ylimääräiset luomikarvat, on sairaus, jossa luomen reunaan kasvaa karvoja. Nämä karvat hankaavat sarveiskalvoa ja voivat aiheuttaa silmävuotoa, silmän siristelyä ja sarveiskalvohaavaumia. Joillakin roduilla karvat ovat niin pehmeitä, etteivät aiheuta koiralle oireita. Oireilevilta koirilta karvat poistetaan yleensä polttohoidolla, ennuste hyvä.

Ylimääräiset ripset luomen sisäpinnalla, Cilia aberranta, sairastavaa koiraa voidaan käyttää jalostukseen.

mikäli ripset eivät vaivaa koiraa, silloin tulee toisen osapuolen olla terve ko. sairaudesta. Viasta hoidettua koiraa (leikattu/poltettu) ei suositella käytettäväksi jalostukseen.

PRA (Retinan degeneraatio) on verkkokalvon asteittainen surkastuma. Aineenvaihduntahäiriön takia verkkokalvolle kertyy kuona-aineita ja se surkastuu. Koirasta tulee täysin sokea yksilöstä riippuen 1-8-vuoden välillä. PRA periytyy resessiivisesti ja sen kantajat ovat täysin terveitä. Sairailla yksilöillä näkö alkaa heiketä asteittain ja ensimmäisenä oireena on hämäräsokeus.

PRA:ta sairastavaa koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Tätä sairautta ei ole enää vuoden 1990 jälkeen esiintynyt griffoneiden virallisissa silmätutkimustuloksissa.

COLOBOMA

Näköhermonpään coloboma on synnynnäinen kehityshäiriö, jossa näköhermosta puuttuu kudosta. Yleisimmin se liittyy ns. collie eye anomaliaan (CEA), mutta satunnaisesti sitä nähdään itsenäisenä muutoksena muillakin roduilla. Coloboman koko ja sen myötä vaikutus näkökykyyn vaihtelee minimaalisesta vakavaan. CEA-roduissa coloboma-koiria ei suositella käytettäväksi jalostukseen. Koska kyseessä on potentiaalisesti sokeuttava vika, ei muissakaan roduissa näköhermonpään coloboma-diagnoosin saanutta koiraa pidä käyttää jalostukseen.

Taulukko 25. Silmätutkitut griffonit.

Vuosi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tutkittuja	62	79	79	63	62	69	46	69	55	49
Terveitä	46	62	61	54	54	57	42	57	48	45

Yllä olevan taulukon mukaan virallisesti silmätutkittujen koirien määrä on vaihdellut vuosittain 46 kappaleesta (v. 2016) 79 kappaleeseen (v. 2011 ja 2012). Silmäterveiden koirien osuus tutkituista on vaihdellut 74 %:sta (v. 2010) 91,8 %:iin vuonna 2019. Taulukon alkuvuosina terveiden osuus oli 74–78 %:ia, mutta vuodesta 2013 alkaen joka vuosi silmäterveiden osuus tutkituista on yli 80 %:ia. Virallisesti silmätutkittujen koirien lukumäärät saivat olla korkeammat, jotta aineistoa olisi enemmän.

Taulukko 26. 10 viime vuoden aikana (v. 2010–2019) griffonrodussa esiintyneet silmäsairaudet

Diagnoosi	Esiintymiä	Koiria
Caruncular trichiasis, todettu	5	5
Distichiasis, todettu	32	28
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	519	408
Ektooppinen cilia, todettu	1	1
Kaihin laajuus, kohtalainen	3	3
Kaihin laajuus, lievä	8	6
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritelty, epäilyttävä	1	1
Keratiitti, todettu	4	4
Kortikaalinen katarakta, todettu	18	15
Lasiaisen rappeuma, epäilyttävä	10	10
Lasiaisen rappeuma, todettu	30	29
Linssiluksaatio, epäilyttävä	2	2
Linssiluksaatio, todettu	3	2
Linssin etuosan saumalinjan katarakta, todettu	1	1
Makroblepharon/silmäluomen ulospäin kiertyminen, todettu	2	2
Muu perinnöllinen silmäsairaus, todettu	1	1
Muu verkkokalvon sairaus, todettu	1	1
Muu vähämerkityksellinen kaihi, todettu	2	2
Näköhermon coloboma, todettu	3	3
PHTVL/PHPV, sairauden aste 1	3	2
PPM, iris-iris, todettu	5	5
PRA, epäilyttävä	1	1
PRA, todettu	1	1
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, diagnoosi avoin	1	1
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, todettu	2	2
RD, diagnoosi avoin	1	1
RD, geograafinen, todettu	3	3
RD, multifokaali, todettu	3	3
Sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, todettu	1	1
Silmäluomen sisäänpäin kiertyminen, epäilyttävä	1	1
Silmäluomen sisäänpäin kiertyminen, todettu	16	14
Silmämuutosten vakavuus, kohtalainen	2	2
Silmämuutosten vakavuus, lievä	33	28
Trichiasis, epäilyttävä	1	1
Trichiasis, operoitu	1	1
Trichiasis, todettu	2	2

Suurin osa silmätutkituistakoirista on ollut terveitä: yhteensä 408 terveeksi tutkittua koiraa. Useat koirat ovat käyneet virallisissa silmätutkimuksissa enemmän kuin kerran, joten esiintymiä on yhteensä 519 kappaletta.

Silmämuutosten vakavuuden mukaan luokiteltuna lieviä muutoksia on ollut yhteensä 28 koiralla ja kohtalaisia 2:lla. Yleisimpiä silmäsairauksia griffoneilla ovat viime vuosina olleet: lasiaisen rappeuma (todettu yhteensä 29 koiralla ja epäily 10:llä), distichiasis (28 koiralla), katarakta (todettu 15 koiralla) sekä silmäluomen sisäänpäin kiertyminen (14 koiralla).

SYRINGOMYELIA

Chiari –tyyppinen epämuodostuma (CM) tarkoittaa aivojen takakuopan suhteellista ahtausta (aivojen takakuopan tilavuus on siis suhteellisesti liian pieni sen sisältämän aivokudoksen määrään nähden), minkä seurauksena pikkuaivot ja usein myös aivorunko tyräytyvät taaksepäin kallon isoon aukkoon (foramen magnumiin) tai sen läpi.

Syringomyelia (SM) tarkoittaa nesteentäyteisten onteloiden muodostumista selkäyttimeen aivoselkäydinnesteen epänormaalin liikkumisen seurauksena. Tärkein syringomyelialle altistava tekijä on Chiari-tyyppinen epämuodostuma.

Lähes kaikki julkaistut tutkimukset liittyvät cavalier–rotuun. Chiari-tyyppistä epämuodostumaa on arvioitu esiintyvän noin 95 %:lla cavalier–rotuisista koirista. Oireettomien koirien seulontatutkimuksiin perustuen on arvioitu, että syringomyelian yleisyys lisääntyy iän mukana niin, että 12 kuukauden ikäisillä cavaliereilla arviolta 25 %:lla ja yli 72 kuukauden ikäisillä cavaliereilla 70 %:lla todetaan syringomyelia. Suomessa ei ole tehty vastaavia kattavia yleisyystutkimuksia CM/SM esiintymisestä suomalaisilla cavaliereilla. CM/SM havaitaan lisääntyvässä määrin useilla muillakin pienillä roduilla.

Syntymekanismi

Nykykäsityksen mukaan aivojen takakuopan suhteellinen ahtaus johtaa takakuopan ylitäyttymiseen. Aivojen takakuopan ylitäyttymisen seurauksena pikkuaivot tyräytyvät kallon isoon aukkoon, mikä puolestaan johtaa aivoselkäydinnesteen kiertohäiriöihin ja epänormaaleihin virtauksiin kallon ja selkärangan liitoskohdassa. Tästä taas on usein seurauksena syringomyelian kehittyminen selkäyttimeen. Vaikka Chiari–tyyppinen epämuodostuma on tärkein riskitekijä syringomyelian synnylle, muitakin altistavia tekijöitä voi olla. Muita mahdollisia riskitekijöitä voivat olla esimerkiksi aivojen laskimovirtauksen heikentyminen ja kallonpohjan lyhyt mitta.

Oireet

Oireet johtuvat yleensä syringomyelian aiheuttamista vaurioista selkäytimessä. Vaikkakin harvinaista, oireita voidaan nähdä myös koirilla, joilla on Chiari –tyyppinen epämuodostuma, mutta ei syringomyeliata. Tämä johtunee pikkuaivojen tyräytymisen aiheuttamasta aivorungon alueella sijaitsevien kolmoishermon tumakkeiden puristumisesta.

Ensimmäiset oireet havaitaan yleensä 6kk – 6 vuoden iässä. Kuitenkin potilas voi olla minkä ikäinen tahansa oireiden alkaessa. Koirat, joilla on vakavimmat muutokset, alkavat yleensä oireilla alle 2-vuotiaana. Oireilun eteneminen vaihtelee: oireet etenevät toisilla hitaasti tai eivät ollenkaan ja toisilla taas vakava kipu ja neurologiset puutokset kehittyvät nopeasti muutamassa kuukaudessa.

Kipu on tavallisin havaittava oire. Selkäytimen nesteontelon maksimaalisen leveyden, pituuden ja epäsymmetrian on todettu vahvasti liittyvän kivun esiintymiseen, kun taas pikkuaivojen tyräytymisen asteella ei ole havaittu tällaista yhteyttä. Erityisesti selkäytimen yläosien epäsymmetriset vauriot ovat avainasemassa hermovauriokivun kehittämisessä syringomyeliapotilailla.

Kliiniset oireet riippuvat selkäytimen onteloiden leveydestä ja sijainnista ja oireisiin voi kuulua raapiminen (yleensä toispuoleinen), spontaani ääntely äkillisen asennon muuttamisen jälkeen, skolioosi (selkäranka mutkalla sivusuunnassa), etu- ja/tai takajalkojen koordinaatiohäiriö ja heikkous. On kuitenkin huomioitavaa, että useimmat koirat, joilla havaitaan magneettikuvauksessa syringomyeliata, ovat oireettomia. Syringomyelian aiheuttamaan hermovauriokipuun on todettu liittyvän myös käytösmuutoksia, kuten pelkoa vieraita ihmisiä ja outoja asioita kohtaan.

Diagnoosi voidaan varmistaa vain magneettikuvauksella.

Hoitona ensisijaisesti tällä hetkellä lääkehoito (yhdistelmähoito, jolla sekä alennetaan aivoselkäydinnesteen tuotantoa, että kipulääkitys). Lisäksi kirurginen hoito on mahdollinen.

Ennuste

Tutkimusten mukaan syringomyelia on etenevä sairaus. Eräässä tutkimuksessa seurattiin lääkehoidolla olevia oireilevia CM/SM-koiria keskimäärin reilun kolmen vuoden ajan. 15 % koirista lopetettiin vakavien oireiden takia, neljäsosalla oireet pysyivät samanlaisina tai helpottivat, loppuilla oireilu lisääntyi seurantajakson aikana. Suurin osa omistajista piti kuitenkin koirien elämänlaatua hyväksyttävänä.

Erotusdiagnoosit

Oireiden perusteella ei voida tehdä varmaa CM/SM-diagnoosia, koska myös muut sairaudet voivat aiheuttaa samankaltaisia oireita. Erotusdiagnooseja selkäkivulle ovat mm. välilevyongelmat, selkäytimen tulehdussairaudet, atlantoakiaalinen subluksaatio (kahden ensimmäisen kaulanikaman välinen sijoiltaanmeno), aivokalvontulehdus tai pään alueen kivussa myös puremalihasten autoimmuuni tulehdus (MMM eli masticatory muscle myositis), rapsuttelulle mm. iho- ja korvasairaudet, kohtauksenomaisille episodeille mm. idiopaattinen epilepsia, vesipää ja episodinen kollapsi, epänormaalille pään asennolle mm. tasapainoelimen sairaudet.

Jalostusnäkökulmat

Syringomyelia periytyy monigeenisesti eli useamman kuin yhden geeniparin välityksellä. Sen periytymisaste cavaliereilla on kohtalainen tai jopa korkea (0,37)*. Tosin periytymisasteen keskivirhe oli tutkimuksessa suuri (0,15), johtuen tutkittujen koirien pienestä lukumäärästä.

Sairauden vähentäminen jalostuksen avulla on haastavaa, koska sairauden yleisyys on esimerkiksi cavaliereilla suuri. Suurin osa koirista, joilla on SM, ovat oireettomia, joten sairaus voidaan todeta vain magneettikuvauksella. Lisäksi kyseessä on etenevä sairaus (koira voi olla tutkimushetkellä oireeton ja SM ei ole vielä kehittynyt). Roduilla, joilla sairaus on kovin yleinen, pyritään ensisijaisesti vähentämään nuorella iällä oireilemaan alkaneiden tai vakavista oireista kärsivien määrää. Vähitellen saadaan kasvatettua täysin terveiden koirien osuutta. Tutkimusten perusteella jalostusvalinnalla on saatu pienennettyä niiden nuorien koirien määrää, joilla muutokset ovat vakavia. Rotujärjestöt antavat varsinaiset jalostussuositukset omille roduilleen.

Jalostusta varten tehtävät syringomyelien seulontatutkimukset

Kennelliiton neurologiatyöryhmä on valmistellut Isossa-Britanniassa käytössä olevien arvosteluasteikkojen perusteella Suomeen Kennelliitolle CM/SM-seulontakuvauksia varten uuden arvosteluasteikon. Tämä pyrkii vanhaa asteikkoa paremmin ottamaan huomioon uusimpia tutkimustuloksia, mm. sen, että syringomyelia on etenevä sairaus.

Magneettikuvausten löydökset luokitellaan seuraavasti:

Luokitus

Chiari-epämuodostuma: CM0, CM1, CM2

Keskuskanavan laajentuma / syringomyelia: SM0, SM1, SM2 – jos koira oireilee, lisätään kirjain S; esim. SM2 (S)

Lisäksi syringomyelialausuntoon merkitään mahdolliset lisälöydökset:

Aivokammioiden laajentuma: VM0, VM1, VM2

Sisältöä keskikorvissa: ei sisältöä/oikea/vasen/molemmat

Muutokset luokitellaan seuraavasti:

Keskuskanavan laajentuma/syringomyelia:

- SM0 normaali, keskuskanavan läpimitta alle 1,0 mm (ei keskuskanavan laajentumaa havaittavissa)
SM1 keskuskanavan läpimitta 1,0-1,9 mm
SM2 keskuskanavan läpimitta 2 mm tai suurempi, myös keskuskanavan ulkopuoliset syrinx-muodostumat (riippumatta keskuskanavan halkaisijasta) tai syrinxin esiaste (presyrinx).

Chiari-epämuodostuma:

- CM0 normaali, pikkuaivojen takareuna pyöreä
CM1 pikkuaivojen takareunassa painauma, mutta aivoselkäydinnestettä näkyvissä pikkuaivomadon (vermis) takaosan ja kallon ison aukon (foramen magnum) välissä
CM2 pikkuaivot puristuneet kallon isoon aukkoon tai tyräytyneet sen läpi

Aivokammioiden laajentuma:

- VM0 sivuaivokammion läpimitta pienempi kuin aivokuoren läpimitta
VM1 sivuaivokammion läpimitta yhtä suuri kuin aivokuoren läpimitta
VM2 sivuaivokammion läpimitta suurempi kuin aivokuoren läpimitta

Lisäksi luokitellaan koiran ikä tutkimushetkellä:

- a yli 5-vuotiaat (5 v 1 pv iästä lähtien)
b 3-5 -vuotiaat (3 v 1 pv ikäisestä tasan 5-vuotiaaksi)
c 18 kk-3 -vuotiaat (18 kk iästä tasan 3-vuotiaaksi)

* Lewis ym. 2010. Heritability of syringomyelia in Cavalier King Charles spaniels. Vet J. 183(3): 345-347.

Taulukko 27. Syringomyeliatilasto - tutkitut griffonit

	2016	2017	2018	2019
SMO	2	0	0	2
SM1	1	0	1	0
SM2	2	0	0	2
Yhteensä	8	0	0	4

Syringomyeliariskin todentamiseksi on kuvausmahdollisuuksia tullut lisää. MRI-kuvauksia järjestetään seuraavilla paikkakunnilla: Espoo, Helsinki, Vantaa, Kuopio ja Oulu.

Tutkimuksissa on havaittu omenan mallisen pään muodon olevan yksi syringomyelialle altistava tekijä. Jalostuksessa tulisi siis huomioida myös pään muoto. Kuva Claire Rushbridgen tutkimuksesta Cavalier King Charlesin spanieleilla.

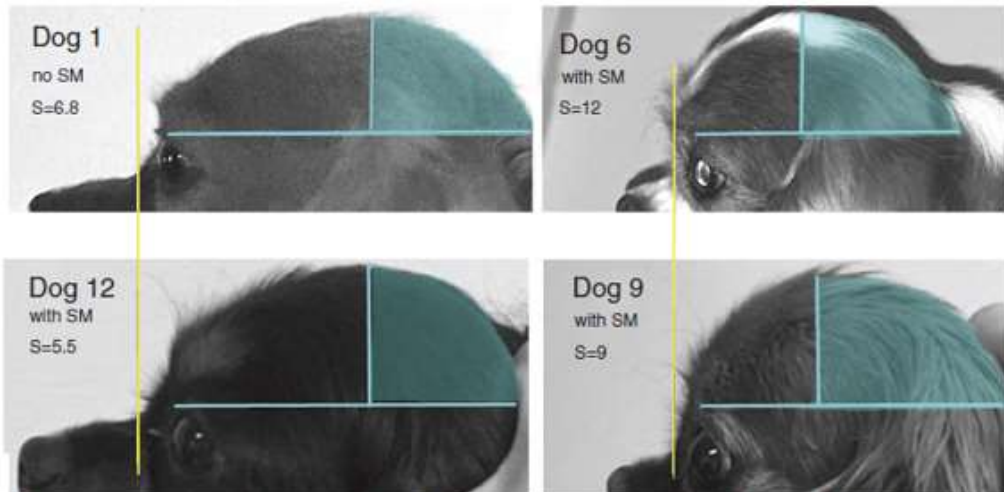

Figure 5 Four Cavalier King Charles spaniel (CKCS) exemplars with the most extreme range of checklist scores (S) in Sweden (top row) and UK (bottom row). Dogs 1 and 12 (lowest checklist scores) are judged to be 'moderate'. Dogs 6 and 9 (right) have the most exaggerated features. A yellow vertical line indicates the position of the stop and aqua lines and shading indicate the hindskull. Comparing dog 1 without syringomyelia (SM) with dog 12 with SM, the latter has greater rostrocaudal doming (proven risk factor). Comparing dog 12 with dogs 6 and 9, also with SM, the former has a longer overall cranium and muzzle.

Kuva 9.

Rushbridgen kansainvälisen ryhmän tutkimusten perusteella ulkomailla usein sovelletaan jalostussuosituksina cavalier king charlesin spanieleiden jalostusmahdollisuustaulukkoa. (kuva 9.)

Taulukko 28.

Sukupuoli			Terve narttu			Narttu, jolla laajentuma alle 2mm			Narttu, jolla laajentuma yli 2 mm		
	Kuvau sikä		yli 5 v.	3-5 v.	1-3 v.	yli 5 v.	3-5 v.	1-3 v.	yli 5 v.	3-5 v.	1-3 v.
		Syringo myelia, luokitus	0a	0b	0c	1a	1b	1c	2a	2b	2c
Terve uros	yli 5 v.	0a	OK	OK	OK	OK	OK	OK	OK	OK	Ei jalostukseen
	3-5 v.	0b	OK	OK	OK	OK	Ei	Ei	Ei	Ei	
	1-3 v.	0c	OK	OK	Ei	OK	Ei	Ei	Ei	Ei	
Uros, jolla keskuskanavan laajentuma alle 2 mm	yli 5 v.	1a	OK	OK	OK	OK	OK	OK	OK	Ok	
	3-5 v.	1b	OK	Ei	Ei	OK	Ei	Ei	Ei	Ei	
	1-3 v.	1c	OK	Ei	Ei	OK	Ei	Ei	Ei	Ei	
Uros, jolla keskuskanavan laajentuma yli 2 mm	yli 5 v.	2a	OK	Ei	Ei	OK	Ei	Ei	Ei	Ei	
	3-5 v.	2b	OK	Ei	Ei	OK	Ei	Ei	Ei	Ei	
	1-3 v.	2c	Ei jalostukseen								
CM/SM -oireilevat koirat, minkä ikäisinä vain			Ei jalostukseen								

Yhdistys suositus on käyttää tätä samaista taulukkoa jalostuksen ohjenuorana myös griffoneiden osalta

Suomessa.

BRAKYKEFAALINEN OIREYHTYMÄ (BOAS)

Joidenkin koira- ja kissarotujen jalostuksessa on suosittu lyhyttä kuonoa ja kalloa. Tällaista pään muotoa kutsutaan brakykefaaliseksi. Brakykefalia ei ole eläimillä normaalisti esiintyvä tila, vaan seurausta ihmisen pyrkimyksestä vahvistaa haluttuja fyysisiä ominaisuuksia. Liian lyhyt kuono vaarantaa hengitys- ja lämmönsäätelyjärjestelmän normaalin toiminnan ja altistaa siksi eläimet vakaville terveysongelmille. Tilaa kutsutaan brakykefaaliseksi oireyhtymäksi (brachycephalic obstructive airway syndrome, BOAS).

Hyvin lyhytkuonoiset eläimet kärsivät hengitysvaikeuksista

Koirilla lyhyen kuonon aiheuttamista ongelmista on tehty melko paljon tutkimusta. On huomattu, että lyhyt kuono on vahvasti sidoksissa hengitysteiden epämuodostumiin, kuten ahtaisiin, puristuneisiin sieraimiin, pitkänomaiseen ja paksuuntuneeseen pehmeään kitalakeen, sekä henkitorven ja keuhkoputkien vajaakehitykseen. Lisäksi nenäkuorikot voivat ahtauttaa nenänielua, koska niille ei ole tilaa lyhyessä nenäontelossa. Kaikki edellä mainitut epämuodostumat estävät ilman vapaata virtaamista hengitysteissä, jolloin riittävä kaasujen vaihto estyy.

Jos nenänielu on ahtautunut, koira joutuu hengittämään jatkuvasti suun kautta. Se läähättää lähes koko ajan, ja sen uni on katkonaista, sillä koirat eivät pysty nukkuessaan hengittämään suun kautta. Koira joutuu siis heräilemään jatkuvasti. Hellyttävältä näyttävä brakykefaalinen koira, joka tuntuu olevan niin kiintynyt pehmoeluunsa, että nukkuukin se suussa, käyttää itse asiassa lelua pitämään suuta auki unen aikana.

Cambridgen yliopiston tutkimuksissa on todettu, että vain 10 % brakykefaalisista koirista hengittää normaalisti. Kaikissa roduissa on ainakin joitakin hyviä hengittäjiä. Mahdollisen hengityksen vajaatoiminnan aste vaihtelee yksilöiden välillä. Hengitysvaikeudet korostuvat lämpimällä säällä sekä fyysisen aktiviteetin aikana. Vaivalloisen hengityksen ja hengitysvaikeuksien yleisimpiä merkkejä ovat kuorsaus ja tuhina, jotka vakavimmissa tapauksissa voivat aiheuttaa apnean, tajuttomuuden ja jopa kuoleman.

Äärimmäisen lyhyt kuono estää normaalin lämmönsäätelyn

Koirien tärkein lämmönsäätelymekanismi on nenäontelon erittäin poimuinen limakalvo. Pitkäkuonoisella koiralla limakalvon pinta-ala on yhtä suuri kuin koiran koko kehon pinta-ala, ja sen verenkierto on suorassa yhteydessä aivojen verisuoniin, säädellen näin aivojen lämpötilaa.

Brakykefaalisten rotujen lyhentynyt kuono vähentää lämmönsäätelyyn tarvittavan limakalvon pinta-alaa. Aiemmin luultiin, että koira viilentää itseään pääasiassa suun kautta hengittäessään aikaansaamansa ilmanvaihdon avulla. Uudemmat tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, että nenäontelon läpi kulkee erittäin huomattava ilmavirta myös koiran läähättäessä. Kuonon pituus vaikuttaakin ratkaisevasti koiran kykyyn säädellä ruumiinlämpöään.

Nenäontelon kautta kulkevan ilmavirran merkityksen huomaa selvästi, jos yrittää sulkea läähättävän koiran sieraimet: koira vastustaa toimenpidettä varmasti.

Lyhytkuonoiset koirat ovat normaalikuonoisia koiria herkempiä ympäristön korkeille lämpötiloille. Ne ylikuumenevat eli saavat lämpöhalvauksen herkemmin. Myös ylikuumenemisen jälkeinen toipumisaika on niillä selvästi normaalikuonoista koiraa pidempi, huolimatta ihmisten mahdollisista yrityksistä alentaa lämpötilaa esimerkiksi kylmän veden avulla. Joitakin hengitysteiden epämuodostumia voidaan korjata leikkauksella, mutta normaalia lämmönsäätelykykyä ei pystytty leikkauksella rakentamaan.

Brakykefalia jalostuksessa

Nykytiedon mukaan pään brakykefaalinen rakenne periytyy suurivaikutteisen geenin mukana, mutta lisäksi siihen vaikuttaa useita pienivaikutteisia geenejä, jotka säätelevät brakykefalian astetta.

Risteytyskokeiden perusteella brakykefalia on epätäydellisesti dominantti: kaksi geenimutaatiota johtaa äärimmäiseen kuonottomuuteen, yksi taas saa aikaan kuonon, jonka pituus on jotain äärimmäisen ja normaalin väliltä. Lopullisen kuonon pituuden ja rakenteen määrittävät pienivaikutteiset säätelijägeenit, joiden vaikutus tosin ulottuu vain suurivaikutteisen geenin asettamien "raamien" sisäpuolelle. Tämä periytymismalli selittää vaihtelun hengitysteiden epämuodostumien asteessa brakykefaalisten rotujen ja yksilöiden välillä.

Kennelliiton yleinen jalostusstrategia linjaa, että jalostuskoiralla ei saa olla merkkejä sairaudesta tai hengitys- tai liikkumisvaikeuksista. Jalostukseen ei tule käyttää koiria, joilla on liioitellun lyhyt kallo tai kuono.

Jotta liioitellut rakennepiirteet vähenisivät roduissa, Kennelliitto noudattaa yhteispohjoismaisia ulkomuototuomariohjeita, joiden mukaan hengitysvaikeuksiin tulee suhtautua vakavasti. Ohjeissa mainitaan, että hengitysvaikeudet johtuvat usein liioitellusta brakykefaliasta, ja että koiralla ei saa olla liian lyhyt kuono. Ohjeita tulee soveltaa myös jalostuksessa. Ohjeiden mukaan koiralla on oltava normaalit, riittävän suuret sieraimet. Sieraimet eivät saa olla litistyneet, pienet tai edes osittain ihopoimujen peittämät. Selvästi äänekkäs tai vaikeutunut hengitys on ohjeiden mukaan vakava virhe, eikä tällaisia koiria tulisi käyttää jalostukseen.

Brakykefaalisilla roduilla esiintyviä hengitysvaikeuksia voidaan vähentää suosimalla jalostuksessa koiria, joiden kuono on pidempi ja tilavampi kuin rodussa keskimäärin, joiden hengityssänet ovat hiljaisia, ja joilla on avonaiset, tarpeeksi suuret sieraimet. Kennelliitto on yhdessä Helsingin yliopiston ja lyhytkuonoisten rotujen järjestöjen kanssa kehittänyt hyvien ja huonojen hengittäjien erottelemiseksi kävelytestin, jota voidaan käyttää valitessa koiria jalostukseen. Yliopistolla on testattu mopseja, englanninbulldoggeja ja ranskanbulldoggeja, ja tutkimus jatkuu edelleen.

(Lähdeteksti: MMT Katariina Mäki & ELT Anu Lappalainen; KL nettisivut)

Griffoneiden kävelytestit

Yhdistyksen tavoitteena on selvittää lukuisin eri tavoin rodun terveystilannetta ja pyrkiä jalostuksella yhä parempaan lopputulokseen. Yhdistys haluaa kannustaa kerryttämään tutkimuksellista näyttöä useiden henkilöiden tekemien arkisten havaintojen tueksi siitä seikasta, että lyhytkuonoiseksi roduksi griffonit pääsääntöisesti hengittävät hyvin ja terveesti. Lyhyt ja leveä kallon muoto sekä lyhyt kuono ovat kuitenkin biologisia tosiasioita, joiden johdosta griffonit ovat BOAS-riskilistalla.

Brakykefaaliset rodut ovat saaneet viime aikoina osakseen myös paljon negatiivista huomiota.

Hengitysongelmiin ja liioiteltuihin piirteisiin ollaan puuttumassa eri keinoilla. Mm. Alankomaissa on otettu käyttöön matemaattinen malli, joka kuvaa kuonon ja kallon mittasuhdetta, ja jossa vanhempien tarpeeksi pitkä kuono on edellytyksenä pentujen rekisteröinnille. Tämän on pelätty johtavan lyhytkuonoisten rotujen täyskieltämiseen tai katoamiseen. Tässä tilanteessa on erityisen tärkeää osallistua tutkimuksiin ja kerätä tilastotietoa rodun terveystilanteesta.

Suomen griffonyhdistys ry järjesti vuoden 2019 aikana ensimmäiset yhdistyksen omat viralliset kävelytestit, ja vuonna 2020 testejä oli yhteensä 6 kappaletta eri paikkakunnilla.

Kävelytesti on Kennelliiton virallinen terveystutkimus lyhytkuonoisille roduille. Lyhytkuonoisten rotujen parissa esiintyy brakykefaalista hengitystieoireyhtymää (brachycephalic obstructive airway syndrome = BOAS). Kävelytesti on kehitetty oireyhtymän yleisyyden arvioimiseksi sekä koirien hyvinvoinnin ja jalostuksen parantamiseksi. Testissä arvioidaan BOAS:n ulkoisia tunnusmerkkejä, kuten sierainten ahtautta. Lisäksi arvioidaan hengitysäniä sekä rasituksesta palautumista sykkeen ja lämpötilan seurannan avulla. Testin tulos määräytyy testisuorituksen ja kliinisen tutkimuksen perusteella valvovan eläinlääkärin päätöksellä.

Testissä on kolme vaihetta: esitutkimus, kävelyosuus ja palautuminen.

Esitutkimuksessa arvioidaan koiran yleistila, sydämen syke ja ruumiinlämpö, ylähengityssänet levossa sekä sierainten ahtauma (avoimet sieraimet, lievä, kohtalainen tai vakava ahtauma). Itse kävelytestiosuus on yhteensä 1000 m pitkä rata, joka tulee suorittaa alle 12 minuutin kuluessa. Kyseessä ei ole matka-, juoksu- tai nopeuskisa, vaan reippaalla kävelyllä pyritään nostamaan koiran sykettä. Koiran yleistilaa ja ylähengitystieäänien voimakkuutta tarkkaillaan koko testin ajan.

Välittömästi testin jälkeen mitataan koiran lämpötila. (Mikäli koiran ruumiinlämpö on kävelyn aikana noussut hälyttäväksi eli on korkeampi kuin 39,5 astetta, on testi hylätty, ja koiralle on annettava välittömästi apua viilennykseen.) Palautumisaika alkaa välittömästi kävelyradalta poistumisen jälkeen. 15 minuuttia pitkän palautumisajan jälkeen mitataan vielä uudelleen lämpö sekä arvioidaan hengityssänet ja sydämen syke. Ohjeen mukaan testipaikan lämpötilan tulee olla 15-25 lämpöastetta.

Ensimmäiseen griffoneiden kävelytestiin Tampereella otti osaa 14 griffonia. Griffoneiden testijoukossa oli mukana koiria tasaisesti molemmista sukupuolista ja kaikista rotumuunnoksista. Eri-ikäiset koirat olivat

myös hyvin edustettuina. Vanhin kävelytestiin osaa ottanut griffoni oli yli 10-vuotias narttu. Kaikki griffonit saivat testitulokseksi hyväksytyn eli ne palautuivat rasituksesta annetuissa raja-arvoissa.

Kliinisesti havaittujen BOAS-oireiden asteikko on neliportainen: ei oireita = 0, lievät oireet =1, kohtalaiset = 2 ja vakavat =3. Griffoneiden kohdalla BOAS 0-tulos oli enemmän sääntö kuin poikkeus.

Suomen Griffonyhdistys ry:n järjestämään toiseen kävelytestiin 18.01.2020 Laukaassa osallistui 7 griffonia: 3 petit brabanconia, 2 belgeä ja 2 bruxelloisia sekä 6 muunrotuista koiraa. Kaikki griffonit suorittivat kävelytestin hyväksytysti. Vanhin kävelytestissä mukana ollut griffon bruxellois -narttu oli täyttänyt kunnioitettavat 12 vuotta.

Kolmannessa kävelytestissä Tampereella oli mukana yhteensä 9 griffonia: kaikki saivat hyväksytyn testituloksen ja BOAS0-luokituksen.

Tavoitteena on jatkossa kannustaa mahdollisimman montaa griffonin omistajaa käyttämään koiransa kävelytestissä. Kaikkien jalostukseen käytettävien koirien olisi hyvä käydä kävelytestissä.

Taulukko 29. Kävelytestitilasto

	Vuosi 2019	Vuosi 2020
Kävelytestatut griffonit (kpl)	19	52
Hyväksytty (kpl)	19	51
Hylätty	0	1

Yhdistyksen pitämän epävirallisen kävelytestitilaston mukaan miltei kaikki griffonit (35/38 kpl) ovat saaneet BOAS-luokituksen BOAS0. Tiedossa on vain 3 kpl BOAS1-luokitusta (tilanne huomioitu vain alkukesään 8.6.2020 saakka.).

Vuoden 2020 aikana kävelytestatut 52 griffonia antavat tilastodataa BOAS-riskin yleisyyden suhteen. Jos verrataan hyväksytyn kävelytestituloksen saaneiden koirien lukumäärää (51) vuosittain syntyviin koiriin esim. vuonna 2020: 145 pentua, saadaan suhdeluvuksi 0,35.

Tavoitteena on, että vuosittain saataisiin testattua vähintään tuo sama määrä koiria eli kolmasosa vuosittain syntyvistä.

MUITA SUOMESSA ILMENNEITÄ SAIRAUKSIA:

Piilokivekset / kivesvika

Uroksen molemmat kivekset ovat normaalisti kivespussissa, mutta joskus toinen tai molemmat kivekset saattavat jäädä nivuskanavaan tai vatsaonteloon. Molemmiin puoleisesti kivesvikainen uros on yleensä steriili, mutta toispuoleisesti kivesvikainen on siitoskykyinen. Piilokiveksistä urosta ei saa käyttää jalostuksessa. Kivesvikaisen uroksen jälkeläisiä ei rekisteröidä eikä se itse voi osallistua näyttelyihin. Kivesvian periytymisestä on vaihtelevia käsityksiä: aiheuttajana pidetään mm. yhtä tai useampaa peittyvää perintötekijää. Eläinlääkärit suosittelevat jossain vaiheessa kivesvikaisen uroksen kastroidia iän myötä kohoavan kasvainriskin vuoksi.

Kitalakihalkio

Kitalakihalkiota esiintyy kaikilla roduilla, eniten kuitenkin lyhytkuonoisilla. Kitalakihalkioon syynä saattaa olla sikiön kärsimä hapenpuute, muu trauma, lääke- tai myrkyvaikutus sikiöaikana tai perinnöllinen geenivirhe. Yhdistelmää, josta on syntynyt kitalakihalkioisia pentuja, ei tulisi enää toistaa.

Napatyrä

Napatyrä johtuu navan seudun vatsan seinämän puutteellisesta sulkeutumisesta. Napatyrä huomataan tavallisesti pehmeänä "pattina" navan paikalla. Useimmiten napatyrä sisältää vain kuroutunutta rasvapitoista vatsakalvoa. Napatyrä voi olla myös suurempi ja siinä voi olla suolen osia.

Yksilöä, jolta napatyrä on leikattu ei pidä käyttää jalostukseen.

Virtsakivet

Virtsakiviä on kahta tyyppiä: struviitti- ja kalsiumoksalaattikiviä. Virtsakivien oireet sekoitetaan helposti virtsatietulehdukseen. Virtsateiden tulehdukset ja rakenteelliset poikkeavuudet saattavat edistää virtsateiden kivien syntyä, ja joissain tapauksissa taipumus saada virtsakiviä voi olla perinnöllinen. Kiviä tavataan myös tavallista useammin eräiden harvinaisten aineenvaihduntasairauksien yhteydessä (esim. lisäkilpirauhasen liikatoiminta). Virtsakiviä hoidetaan lievissä tapauksissa ruokavaliolla. Mikäli tämä ei riitä, kivet voidaan myös poistaa kirurgisesti. Virtsakivien esiintyvyyttä ei ole griffonroduilla kartoitettu.

Häntämutka

Synnynäiset häntämutkat vaihtelevat selvistä koukuista pieniin sormilla tunnistettaviin nystyröihin. Kaikkia häntämutkia ei edes pystytä kliinisesti toteamaan. Häntämutka ei välttämättä näy vielä luovutusikäisellä pennulla, vaan se saattaa ilmetä vasta myöhemmin kasvukauden aikana. Häntämutka periytyy peittyvästi. Häntämutka itsessään ei haittaa koiraa, mutta häntämutkaista koiraa ei suositella käytettävän siitokseen. Häntämutkien esiintyvyyttä ei ole griffonroduilla kartoitettu.

Griffoneilla on raportoitu seuraavia vikoja ja sairauksia: allergiaa/atopiaa, sydänvikoja, nivustyrä, epilepsiaa, lonkkaniveldysplasiaa, Cushingin tautia, kuivasilmäisyyttä (KCS), huulihalkiota sekä hammaspuutoksia.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Kuolinsyytilasto on poimittu Koiranet-jalostustietojärjestelmästä 15.01.2020

Taulukko 30. Kuolinsyytilasto

Kuolinsyy	Keskm.elinikä	Yhteensä
Hengitystiesairaus	7 vuotta 11 kuukautta	2
Hermostollinen sairaus	7 vuotta 3 kuukautta	5
Immunologinen sairaus	9 vuotta 10 kuukautta	2
Kasvainsairaudet, syöpä	10 vuotta 10 kuukautta	12
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	7 vuotta 3 kuukautta	4
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	10 vuotta 9 kuukautta	5
Luusto- ja nivelsairaus	5 vuotta 11 kuukautta	7
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	11 vuotta 6 kuukautta	2
Muu sairaus, jota ei ole listalla	8 vuotta 6 kuukautta	10
Selkäsairaus	4 vuotta 4 kuukautta	1
Sisäeritysrauhasten sairaus	12 vuotta 2 kuukautta	1
Sydänsairaus	9 vuotta 5 kuukautta	12
Synnytysvaikeus	3 vuotta 1 kuukautta	2
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 1 kuukautta	9
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	13 vuotta 4 kuukautta	57
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	9 vuotta 3 kuukautta	6
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	11 vuotta 9 kuukautta	49
Kaikki yhteensä	10 vuotta 9 kuukautta	186

Tilasto koskee vuosina 2009–2019 kuolleiksi merkittyjä koiria (yht. 186 kpl).

Ilmoitettujen koirien keskimääräinen elinikä on 10 vuotta 9 kuukautta.

Griffoneiden yleisin ilmoitettu kuolinsyy on vanhuus (luonnollinen tai lopetus) keskimäärin 13 vuoden ja 4 kuukauden iässä. Vanhuuden jälkeen yleisimpiä kuolinsyitä olivat kasvainsairaudet, syöpä (12 koiralla) ja sydänsairaudet (12 koiralla). Muita ilmoitettuja kuolinsyitä olivat mm. muu sairaus (10 kpl) ja tapaturma tai

liikennevahingot (9 kpl).

Kovin harva ilmoittaa koiransa kuolleeksi tai koiriensa kuolinsyyn Kennelliittoon.

Yhdistys tulee kehottamaan koiranomistajia päivittämään koiriensa tiedot Omakoira-järjestelmään ja ilmoittamaan koiran kuolinsyyn avoimesti ja mahdollisimman tarkasti.

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Vuosina 2010–2019 griffoneiden keskimääräinen pentuekoko on ollut 3,09.

Astumisvaikeudet/ Tiinehtymisvaikeudet

Kasvattajien mukaan griffoneilla ei ole yleisesti tiedossa olevia astumis- tai tiinehtymisvaikeuksia.

Synnytysoingelmat

Pääsääntöisesti griffonit synnyttävät ilman ongelmia itse. Pennun pää on harvoin niin iso, että se olisi synnytyseste. Polttoheikkoutta tiedetään esiintyvän jonkin verran. Tutkimustilastoja keisarinleikkausten määrästä tai muista synnytysoingelmista ei ole. Kuolinsyytilastoon on viimeisen 10 vuoden aikana (2009–2019) ilmoitettu 2 synnytysoingelmista aiheutunutta kuolemaa.

Pentukuolleisuus

Jalostustoimikunnalla ei ole tietoa pentukuolleisuuden määrästä.

Synnyttäiset viat ja epämuodostumat

Jalostustoimikunnalla ei ole tietoa synnyttäisistä vioista ja epämuodostumista.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Ulkomuotoon liittyvät anatomiset piirteet, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille

Griffoneiden ulkomuoto ja anatomia voivat altistaa yksilöt seuraaville sairauksille ja lisääntymisongelmille: Brakykefaalinen kallonmuoto altistaa Chiari-tyyppiselle epämuodostumalle sekä syringomyelialle. Lyhyt kuono liioiteltuna altistaa BOAS-oireyhtymälle. Sekä griffoneiden kallon muoto että koko sikiöllä voivat vaikeuttaa pennun syntymistä.

Pohjoismaisen Kennelunioni PKU:n laatimissa ”Rotukohtaisissa ohjeissa liioiteltujen piirteiden huomioimisesta koiran ulkomuodon arvostelussa” eli RKO-ohjeissa kiinnitetään huomiota koirien liioiteltuihin piirteisiin sekä perusrakennetta ja terveyttä heikentäviin rotukohtaisiin riskikohtiin. Rotukohtaiset liioitellut piirteet voivat liittyä esimerkiksi koiran rakenteeseen, käyttäytymiseen, liikkeisiin, silmiin, korviin, ihon poimuisuuteen tai turkin määrään. Tässä Suomen Kennelliiton hyväksymässä ja kesäkuussa 2015 käyttöön otetussa ohjeessa griffonit ovat tarkkailtavien listalla, sillä lyhytkuonoisten koirien hengitys- ja lämmönsäätelyongelmat on vakava liioiteltu piirre. Rodun arvostelun jälkeen ulkomuototuomari kirjoittaa havainnoistaan raportin, joka toimitetaan Kennelliitolle, jossa niistä tehdään yhteenvedot. Raporttien avulla seurataan rotujen tilannetta ja päivitetään rotukohtaisia ohjeita. RKO-raportit tehdään kansainvälisissä näyttelyissä sekä tarkkailtavina olevien rotujen erikoisnäyttelyissä. Raportit toimitetaan edelleen rotujärjestöille ja -yhdistyksille hyödynnettäviksi eri rotujen kehittämisessä. Kaikkia rotuja koskevilla ohjeilla tuomarin tulee kuitenkin tutkia jokaisen koiran yleinen terverakenteisuus ja terveys. Kaikkien koirien tulee pystyä hengittämään normaalisti, myös liikkeessään. Kaikilla koirilla tulee olla terveet, kirkkaat silmät, joissa ei näy merkkejä ärsytyksestä. Kaikilla koirilla tulee olla terveet hampaat ja rotumääritelmän mukainen, toimiva purenta. Virheasentoiset hampaat voivat vahingoittaa ikeniä. Leukojen tulee sulkeutua normaalisti. Ikenissä ei saa näkyä merkkejä vammoista, ärsytyksestä tai vaurioista. Tällaiset oireet voivat olla klinisiä merkkejä heikentyneestä terveydestä ja niihin on suhtauduttava sen mukaisesti. Yksikään koira ei saa olla lihava/ylipainoinen tai äärimmäisen laiha. Kaikkien koirien tulee olla hyvässä lihaskunnossa. Kaikilla koirilla tulee olla terve iho, jossa ei näy merkkejä

ärsytyksestä. Turkin määrän ja kunnostuksen tulee noudattaa rotumääritelmän vaatimuksia eikä turkki saa olla niin runsas, että se on haitaksi koiran hyvinvoinnille ja sen kyvylle liikkua terveesti ja vapaasti myös arkielämässään. Kaikkien koirien tulee liikkua vaivattomasti ja terveesti, rodunomaisella liikemuodolla.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat

Griffoneiden keskeisimmät terveyskysymykset liittyvät seuraaviin osa-alueisiin: polvinivelet ja lonkat, silmäterveys, syringomyeliariski sekä ylähengitystieoireyhtymä BOAS.

Ongelmien mahdollisia syitä

Polvi- ja lonkkanivelongelmat ovat tyypillisiä monille kääpiökoiraroduille. Kooltaan pienten ja painoltaan kevyiden koirien osalta niihin ei ehkä vuosikymmeniä aiemmin ole kiinnitetty vastaavaa tutkimusta ja huomiota kuin raskaampien ja kookkaampien rotujen ollessa kyseessä. Edelleenkin useissa maissa ei tehdä virallisia polvitarkastuksia griffoneille. Näiden tutkimattomien koirien jälkeläisiä tuodaan kuitenkin Suomeen. Griffoneiden lonkkien systemaattinen kuvaaminen on vasta alkutaipaleella meillä Suomessakin. Silmäterveyden kohentamiseen vaikuttavat ennen kaikkea tehdyt terveystarkastukset. Silmäongelmia on vaikea havaita ilman asiantuntijan suorittamaa tutkimusta. Mikäli silmätutkimuksia tehtäisiin entistä enemmän ja useammin, monet paljaalta silmältä piilossa olevat tai myöhemmällä iällä kehittyvät ongelmat havaittaisiin, eikä silmänsairaita koiria käytettäisi jalostukseen. Brakykefaalisena rotuna griffonit voivat olla alttiina esimerkiksi lyhytkalloisten koirien silmäoireyhtymälle (Brachycephalic Ocular Syndrome, BOS). Muita brakykefaalisen (lyhyen kallon muodon ja lyhytkuonoisuuden) aiheuttamia terveysongelmia ovat ylähengitystieoireyhtymä (Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome, BOAS) ja syringomyelia. Brakykefalia on seurausta rodun historiallisesta taustasta. 1800-luvulla tehtiin jalostuksellisia valintoja pyöreämmän pään, voimakkaamman alapurennan, lyhyemmän kuonon, lyhyen ja sileän turkin sekä tiettyjen värien aikaansaamiseksi (musta ja punainen). Tällöin rotuun risteytettiin esimerkiksi mopsia ja kääpiöspanieleja (ml. kingcharlesin spanielin). Osin rotu joutuu nyt painimaan näiden valintojen seurauksien kanssa.

Rodun historiassa on myös muita vaihteita, jotka ovat altistaneet rodun terveyden nykyisin esiin tuleville terveysongelmille; kuten hyvin pieni populaatio ja jalostuspohja sotien jälkeen. Suurin osa Euroopan griffoneista eli Brittein saarilla, sillä rodun kotimaassa rotu oli käytännössä kadonnut. Jalostuspohja oli edelleen varsin pieni 1900-luvun puolivälin jälkeenkin eri puolilla Eurooppaa, sillä tiukat tuonti- ja vientimääräykset karanteeneineen olivat kasvattajille haasteellisia.

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Rotumääritelmä on laadittu ja vaalittu kunkin rodun kotimaassa. Griffonrotujen eli griffon bruxellois, griffon belge ja petit brabançon (FCI:n numerot: 80,81 ja 82) alkuperäisen rotumääritelmän kotimaa on Belgia. Belgian kennelliitto SRSB-KMSH vastaa griffonien FCI-rotumääritelmästä, joka nykyisellään on seuraavanlainen:

YLEISVAIKUTELMA:

Pieni, älykäs, tasapainoinen, tarkkaavainen, itsetietoinen, tiivisrakenteinen ja lähes neliömäinen seurakoira, jolla on hyvä luusto, kuitenkin liikkeet ja rakenne ovat tyylikkää. Ilme on lähes inhimillinen. Karkeakarvaiset griffonit erotetaan kahdeksi eri roduksi väriyksensä perusteella, kun taas petit brabançon on lyhytkarvainen.

TÄRKEITÄ MITTASUhteita:

Rungon pituus mitattuna olkanivelestä istuinluun kärkeen on niin lähellä säkäkorkeutta kuin mahdollista.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE:

Tasapainoinen, valpas, itsetietoinen, omistajaansa hyvin kiintynyt ja erittäin tarkkaavainen pieni koira. Ei

arka eikä aggressiivinen.

PÄÄ:

Tärkein ja huomiota herättävin erityispiirre; melko suuri runkoon verrattuna, ilme on lähes inhimillinen. Karkeakarvaisten griffoneiden karva on päässä karkeaa, pystyä ja pörhöistä. Silmien yläpuolella, kuonossa, poskissa ja leuassa karva on pitempää kuin muualla muodostaen kulmakarvat ja parran.

KALLO-OSA:

Leveä ja pyöreä. Otsa on selvästi pyöreä.

OTSAPENGER:

Syvä.

KIRSU:

Musta, silmien korkeudella sijaitseva ja leveä. Sieraimet ovat hyvin avonaiset. Kirsun kärki kallistuu taaksepäin, joten sivulta katsottuna leuka, kirsu ja otsa ovat samalla linjalla.

KUONO-OSA:

Kirsu mukaan luettuna erittäin lyhyt, korkeintaan 1,5 cm.

Petit brabançoneilla oikeanlainen kuono näyttää pitemmältä, koska siitä puuttuu karkeakarvaisen griffonin parta. Kuono, joka ei käännä ylöspäin tai silmien tason alapuolella sijaitseva kirsun yläreuna antavat väärän ilmeen ja ovat vakavia virheitä.

HUULET:

Mustat. Ylä- ja alahuuli sulkeutuvat tiiviisti. Ylähuuli ei roiku eikä peitä alahuulta. Liian löysä ylähuuli pilaa toivotun ilmeen.

LEUAT / HAMPAAT / PUREMENTA:

Alaleuka on selvästi ylöspäin kaartuva, leveä ja yläleukaa pitempi, ei suippo; alapurenta. Kummankin leuan kuuden etuhampaan tulisi olla suorassa rivissä, ja ylä- ja alaleuka ovat toisiinsa nähden samassa suorassa linjassa.

Suun tulee sulkeutua hyvin, hampaat ja kieli eivät saa näkyä. Alaleuan leveys ja kaarevuus ovat erittäin tärkeitä. On tärkeää, että etuhampaita ei puutu.

SILMÄT:

Kaukana toisistaan, suuret ja pyöreät, eivät koskaan ulkonevat. Silmien väri on mahdollisimman tumma ruskea. Silmänympäryksen tulee olla musta, eikä silmämunan valkoista väriä saisi mielellään näkyä. Pienet, soikeat tai vaaleat silmät ovat virhe.

KORVAT:

Pienet, ylös kiinnittyneet ja riittävän etäällä toisistaan. Typistämättömät korvat ovat puolipystyt ja eteenpäin suuntautuneet. Liian suuret tai pään sivulla riippuvat korvat eivät ole toivotut. Typistetyt korvat ovat teräväkärkiset ja pystyt. (Huom. Suomessa typistyskielto.) Typistetyt ja typistämättömät korvat ovat samanarvoiset.

KAULA:

Keskipitkä ja sulavasti lapoihin liittyvä.

RUNKO:

Rungon pituus on lähes sama kuin säkäkorkeus. Griffonit ovat yleisvaikutelmaltaan pieniä, neliömäisiä ja vahvoja koiria.

SÄKÄ:

Hieman korostunut.

SELKÄ:

Suora, lyhyt ja vahva.

LANNE:

Lyhyt ja lihaksikas, vain aavistuksen kaareva.

LANTIO:

Leveä, tasainen tai vain hieman viisto.

RINTAKEHÄ:

Leveä ja kyynärpäiden tasolle ulottuva. Rintalastan kärki on erottuva, joten sivulta katsottua eturintaa näkyy hieman. Kyljet ovat selvästi kaarevat, mutta eivät tynnyrimäiset eivätkä liian litteät.

ALALINJA JA VATSA:

Vatsaviiva on hieman kohoava; kupeet selvästi erottuvat.

HÄNTÄ:

Ylös kiinnittynyt ja melko korkea-asentoinen. Typistetty häntä on lyhennetty 2/3:aa pituudestaan. (Huom. Suomessa typistyskielto.) Typistämätön häntä on pystyasentoinen, hännänpää osoittaa selkää kohti sitä kuitenkaan koskettamatta. Häntä ei saa olla kiertynyt. Luonnostaan lyhyt, mutkainen tai selän päälle kiertynyt häntä on vakava virhe.

RAAJAT:

ETURAAJAT

YLEISVAIKUTELMA:

Eturaajat ovat yhdensuuntaiset, hyväluustoiset ja kyllin etäällä toisistaan.

LAVAT:

Normaali lapakulmaus.

KYYNÄRPÄÄT:

Tiiviisti rungonmyötäiset.

RANTEET:

Vahvat.

KÄPÄLÄT:

Pienet, pyöreät, eivät ulos- eivätkä sisäänpäin kääntyneet. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä; yhteen kasvaneet varpaat ovat virhe. Päkiät ovat paksut ja mahdollisimman tummat. Kynnet ovat mieluiten mustat, kuitenkin mahdollisimman hyvin pigmentoituneet.

TAKARAAJAT

YLEISVAIKUTELMA:

Takaraajat ovat suorat, vahvaluustoiset, täysin yhdensuuntaiset ja kulmauksiltaan sopusoinnussa eturaajojen kanssa.

POLVET:

Riittävästi kulmautuneet.

KINTEREET:

Matalat, eivät liian lähellä eivätkä liian kaukana toisistaan.

KÄPÄLÄT:

Kuten etukäpälet. Kannukset eivät ole toivotut

LIIKKEET:

Tehokkaat, raajat liikkuvat yhdensuuntaisesti ja takaraajoissa on hyvä työntövoima. Korkeat etuliikkeet ja peitsaus ovat virheitä.

KARVAPEITE

KARVA:

Griffon bruxelloisin ja griffon belgen karvapeite on karkeaa ja niillä on aluskarva. Karva on luonnostaan karkeaa, hieman laineikasta, ei kiharaa, mutta trimmattua. Karvan tulee olla riittävän pitkää, jotta sen laatu voidaan arvioida. Liian pitkä karva rikkoo koiran ääriviivat eikä ole toivottava. Silkkinen tai villava karva on vakava virhe. Petit brabançon on lyhytkarvainen. Karva on karheaa, pinnanmyötäistä, kiiltävää ja korkeintaan 2 cm pitkää.

Pään karvoitus: Karkeakarvaisilla griffoneilla parta ja viikset alkavat kuono-silmälinjan alapuolelta ja ulottuvat korvasta korvaan peittäen hyvin kuonon ja posket tiheällä ja muuta runkoa pitemmällä karvalla. Silmien yläpuolella karvan tulee olla pitempää kuin muualla kallossa muodostaen kulmakarvat.

VÄRI:

Griffon bruxellois: Punainen ja punertava; pään karvoituksessa sallitaan hieman mustaa.

Griffon belge: Musta sekä musta puhtain ja selvärajaisin punaruskein merkein. Merkit sijaitsevat eturaajoissa käpälästä ranteeseen ja takaraajoissa käpälästä kintereeseen, raajojen sisäpinnalla ylös saakka, rinnassa, poskissa, leuassa, silmien yläpuolella, korvien sisäpuolella, hännän alapuolella ja peräaukon ympärillä. Mustan värin sekoittuminen punaruskeaan on hyväksyttävää, mutta puhdasta mustaa ja mustaa punaruskein merkein pidetään parempana.

Petit brabançon: Samat värit kuin karkeakarvaisilla griffoneilla. Musta maski; harmaa väri vanhojen koirien maskissa ei ole virhe.

Kaikilla kolmella rodulla hyväksytään muutama valkoinen karva rinnassa, mutta se ei ole toivottua.

PAINO:

Vaihtelee 3,5 kg:sta 6 kg:an.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

Vihaisuus tai liiallinen arkuus

Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

Pigmentin puute tai muu kuin musta väri kirsussa

Jatkuvasti näkyvä kieli suun ollessa kiinni

Vino alaleuka

Yläpurenta

Muut kuin rotumääritelmässä mainitut värit, kuten esimerkiksi harmaa, sininen punaruskein merkein, ruskea punaruskein merkein, maksanruskea

Kaikki valkoiset merkit.

HUOM.

Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria

Pohdintoja rotumääritelmään liittyen

Ihanteena pidetään rotumääritelmän mukaista griffonia, joka on ryhdikäs, tarkkaavainen, itsetietoinen, tiivis, neliömäinen sekä tyylikäs niin rakenteeltaan kuin liikkeiltään. Griffon liikkuu häntä ylhäällä tehokkaasti yhdensuuntaisin liikkein. Griffonia on kuvattu sanannoilla ”kuin pieni ratsu” ja ”iso koira pienessä koossa”. Koiran ilme on lähes inhimillinen. Seuraavassa käsitellään seikkoja, joihin jalostuksessa erityisesti tulisi kiinnittää huomiota, että tällaiseen lopputulokseen päästäisiin. Täytyy huomioida, että jalostuksessa tulee välttää kaikenlaista liioittelua, ja että tuloksena olevan koiran tulee olla rakenteeltaan ja toimintakyvyltään elinvoimainen ja terve.

Nykygriffonit täyttävät rotumääritelmän kriteerit melko hyvin. Griffoneille rotumääritelmässä määritelty koko (paino 3,5 kg–6 kg) on yksi haaste. Osa koirista on melko paljon kookkaampia.

Hyvinvointiongelma tulee esiin erityisesti kuono-osan suhteen. Nykyisessä rotumääritelmässä todetaan kuono-osasta, että ”kirsu mukaan luettuna erittäin lyhyt, korkeintaan 1,5 cm”. Tämä erittäin lyhyt kuono voi aiheuttaa terveysongelmia, hengitysvaikeuksia sekä pehmeän kitaleuan ongelman, sekä altistaa BOAS:lle. Liian lyhyeen kuonoon liittyvät usein myös kuonon ympärillä olevat ihopoimut, jotka voivat altistaa ihotulehduksille eivätkä kuulu griffonin ulkonäköön. Kuonon tulisi olla lyhyt, ei kuitenkaan mopsimaisen lyhyt.

Osalla nykygriffoneista on rotumääritelmässä mainitun kuonon pituuden ylärajaa pidempiä kuonoja, ja jalostuksessa tämä materiaali voitaisiin ottaa huomioon, mikäli rotumääritelmässä ei olisi näin tarkkaa (cm) määrittelyä. Griffonien rotumääritelmässä oleva nykyinen tiukka sentin kymmenysoseen ilmoitettu kuonon enimmäispituus ei mahdollista ulkomuototuomareille ja kasvattajille poikkeamista vaaditusta. Moni mielellään varmasti sallisi griffoneille hieman pidemmän kuonon ilman, että rodun muut piirteet siitä kärsisivät.

Yhdistys toivoo tämän 1,5 cm -kohdan poistamista rotumääritelmästä, jolloin rotumääritelmään jäisi jäljelle maininta lyhyestä kuonosta, mutta arvio olisi silloin suhteellinen, ja se jättäisi harkinnan varaa ulkomuototuomareille ja kasvattajille. Yhdistyksen tavoitteena on laatia lausunto ja lähettää pyyntö rotumääritelmän muutoksesta (kuono-osan pituuden ilmoittamisesta enimmäissenttimääränä) rodun alkuperämaahan Belgiaan (lausunto liitetiedostona).

Sierainten tulisi olla isot ja avoimet. Edestäpäin katsottuna kirsun tulisi sijaita silmien tasossa. Jos kirsu jää tämän linjan alapuolelle, se antaa koiralle epärodunomaisen ilmeen. Sivusta päin katsottuna otsan, kirsun ja leuan tulisi sijaita yhdessä linjassa. Kuonossa pitää olla turn-up eli kuonon ja kirsun kärjen tulee olla kallistunut taaksepäin, jotta koiralla olisi rodunomainen ulkonäkö. Griffoneilla on alapurenta, mutta suun tulee sulkeutua tiiviisti. Ylähuulet eivät saa isot tai roikkuvat. Hampaat ja kieli eivät saa näkyä. Alaleuan tulee olla tarpeeksi leveä. Se ei saa olla vino. Etuhampaita tulee olla kuusi sekä alhaalla että ylhäällä ja niiden tulisi olla suorassa rivissä. Hammaspuutoksiin tulee kiinnittää huomiota. Liian kapea ja pitkä alaleuka voi aiheuttaa koiralle syömisongelmia. Griffoneilla on tavattu hyvin pitkiä alaleukoja, jolloin jopa alakulmahampaat ovat näkyvissä koko ajan, samoin myös koko ajan roikkuvia kieliä ja vinoja leukoja on tavattu. Näistä on jalostuksella päästävä eroon. Pennuilla hampaat saattavat näkyä kasvuaikana.

Silmien tulee olla pyöreät, tummat, suht suuret, kaukana toisistaan - mutta ei missään nimessä ulkonevat. Ulkonevat silmät altistavat silmävioille, kuten kuivasilmäisyys tai sarveiskalvon kuivuminen, sen vuoksi, että silmäluomet eivät riitä peittämään ulkonevia silmiä. Ne myös vahingoittuvat helpommin. Ulkonevat silmät eivät kuulu griffonin ulkonäköön.

Selän tulisi olla suora, lyhyt ja vahva. Säkä on hieman korostunut ja rintalastan kärki on erottuva, joten sivulta katsottuna eturinta näkyy hieman. Tähän tulisi kiinnittää huomiota. Rungon ryhdikkyys on ehdoton edellytys sille, että griffon olisi rotumääritelmän mukaisesti tasapainoinen koira, jonka liikkeet ja rakenne ovat tyylikkäät. Griffoneilla tavataan puutteita näillä osin runsaasti. Rungon rakenteeseen tulee kiinnittää jalostuksessa huomiota.

Kaulan tulee olla keskipitkä ja liittyä sulavasti lapoihin. Koiralla tulee olla lisäksi normaali lapakulmaus ja kynnärpäiden tulee olla tiiviisti rungon myötäiset. Takaraajojen tulee olla takaapäin katsottuna mahdollisimman suorat ja yhden suuntaiset sekä kulmauksiltaan sopusoinnussa eturaajojen kanssa. Polvien tulee olla riittävästi kulmautuneet. Lantio saa olla vain hieman viisto ja lanne-osa vain aavistuksen kaareva. Tulee huomata, että myös nämä seikat vaikuttavat koiran ryhdikyyteen. Tulisi pyrkiä mahdollisimman

korkeaan hännänkiinnitykseen.

Griffonin tulee olla myös luonteeltaan tasapainoinen, valpas ja itsetietoinen sekä erittäin tarkkaavainen. Selvä arkuus ja aggressiivisuus ovat hylkääviä virheitä. Griffoneilla esiintyy arkuutta. Arkuus ei kuulu griffonin luonteenpiirteisiin ja siitä tulee jalostuksella pyrkiä eroon. Jalostukseen ei tulisi lainkaan käyttää arkoja tai aggressiivisia griffoneita. Griffon, jolla on oikea griffon-temperamentti, esiintyy itsevarmasti häntä ylhäällä.

Muuta huomioitavaa:

Griffoneilta typistettiin Suomessa hännät vuoteen 1996 asti. Sen jälkeen on nähty monenlaisia häntiä. Hännän ei tulisi koskettaa selkää lainkaan. Selän päälle tiukasti kiertynyt häntä on vakava virhe. Jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota myös tähän seikkaan, kuitenkin jalostukseen käytettävän koiran kokonaisuus huomioiden.

Karkeakarvaisen bruxelloisin väri on punainen tai punertava. Karkeakarvaisen griffon belgen väri on musta tai musta punaruskein merkein sekä mustan ja punaruskean sekoitus. Mustan värin sekoittuminen punaruskeaan on hyväksyttävää, mutta puhdasta mustaa ja punaista pidetään toivottavampana. Sileäkarvaisen petit brabançonin värit ovat samat kuin karkeakarvaisilla mainitut. Mustat ja mustat punaruskein merkein (black & tan) ovat lisääntyneet Suomessa 2000-luvulla. Värejä sekoitetaan useimmissa yhdistelmissä. Kasvattajien tulisi omaksua ja ymmärtää värien periytyminen. Black & tan -väristen koirien värimerkki eivät aina ole selvärajaisia tai ne erottuvat heikosti. Myös muissa muunnoksissa värit voisivat olla puhtaampia.

Karkeakarvaisten bruxelloisin ja belgen karvan tulee olla karkeaa. Se ei saa olla pehmeää. Tähän tulee jalostuksessa kiinnittää huomiota. Karvan tulee olla tarpeeksi pitkää, että turkin laatu voidaan todeta.

Brabançonin karvan tulee olla korkeintaan 2 cm pitkää, karheaa, pinnanmyötäistä ja kiiltävää.

Karkeakarvaisten griffoneiden eri värimuunnoksia saa risteyttää keskenään. Karkeakarvaisia ja sileäkarvaisia griffoneita saa risteyttää keskenään. Samassa pentueessa saattaa esiintyä eri karvanlaatua ja väriä olevia pentuja, joten kukin pentu rekisteröidään karvanlaatunsa ja värinsä mukaiseen rotuun. Karkeakarvaiset punaiset rekisteröidään roduksi griffon bruxellois, ja karkeakarvaiset mustat roduksi griffon belge. Sileäkarvaiset rekisteröidään roduksi petit brabançon.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit

Näyttelykäyntien määrä on vaihdellut eri vuosina 544 näyttelytuloksesta (v. 2018) ja 816 näyttelytulokseen (v. 2013). Viime vuosina näyttelykäynnit ovat olleet hienoisessa laskussa asettuen 600 näyttelytuloksen molemmin puolin. Näyttelykäyntien tilastot viimeisten 10 vuoden osalta (vuosilta 2010–2019) on esitetty tarkemmin liitteessä 4.

Näyttelyissä käyneet koirat ovat täyttäneet hyvin rotumääritelmässä esitetyn ulkomuotovaatimukset. Alla on esitetty yhteenlasketut näyttelykäynnit luokittain ja laatuarvosanoin prosentteina ja lukumääräisesti vuosilta 2010–2019. Junioriluokan koirista yhteensä 96% oli saanut laatuarvostelun erinomainen (71 %) tai erittäin hyvä (25 %). Valioluokan koirista peräti 91% on saanut laatuarvostelun erinomainen.

Taulukko 31.

Luokka	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Pentuluokka 7-9 kk	0	0	0	0	0	0	0 tulosta
Junioriluokka	1 158	402	57	3	12	4	1 636 tulosta
Nuorten luokka	721	184	44	1	2	4	956 tulosta
Avoin luokka	1 120	383	77	7	1	3	1 591 tulosta
Käyttöluokka	0	0	0	0	0	0	0 tulosta
Valioluokka	2 242	187	25	0	3	3	2 460 tulosta
Veteraaniluokka	306	53	7	1	0	1	368 tulosta
Yhteensä	5 547	1 209	210	12	18	15	7 011 tulosta

Rodun koirien jalostustarkastukset

Rodussa ei ole järjestetty koirille erillisiä jalostustarkastuksia.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Griffon kuuluu brakykefaalisiin, eli lyhytkalloisiin rotuihin, ja rotu on käyttötarkoitukseltaan seurakoira.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Keskeisimmät ongelmakohdat

Brakykefaalisena rotuna griffonit voivat olla alttiina esimerkiksi lyhytkalloisten koirien silmäoireyhtymälle (Brachycephalic Ocular Syndrome, BOS) ja ylähengitystieoireyhtymälle (Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome, BOAS).

BOS: Lyhytkalloisuuteen liittyvät usein normaalia matalammat silmäkuopat. Mitä enemmän silmien reunoilla on näkyvissä valkoista, sitä huonommin silmämuna mahtuu silmäkuoppaan, ja sitä suurempi riski koiralla on silmäongelmiin ja -vammoihin.

BOAS: Liian lyhyt kuono vaarantaa hengitys- ja lämmönsäätelyjärjestelmän normaalin toiminnan. Koiralla on oltava normaalit, riittävän suuret sieraimet. Sieraimet eivät saa olla litistyneet, pienet tai edes osittain ihopoimujen peittämät.

Lyhyt ja pyöreä kallonmuoto altistaa rodun myös syringomyelialle (SM) ja/tai Chiarin malformaatiolle (CM).

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun ensimmäinen ja edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaoloaika

Rodun ensimmäinen tavoiteohjelma laadittiin vuosina 2008 ja 2009. Se oli voimassa vuosina 2010–2014.

Tuon jälkeen yhdistys ei päivittänyt ohjelmaa, mutta käytännössä jatkettiin sen hengessä.

Kasvattajat pääosin toteuttivat edellisen JTO:n mukaisia tavoitteita jalostuksessaan ja yhdistys tarjosi informaatiota ja koulutusta ohjelmassa todettujen tavoitteiden mukaisesti. JTO oli myös koko tämän ajan nähtävillä yhdistyksen verkkosivuilla.

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Jalostustilasto (mukana polvinivelet ja silmät)

Taulukko 32.

UROKSET			PENNUT				POLVET				SILMÄT			
#	UROS	SYNT. VUOSI	PENTUEET	YHTEENSÄ	VUODEN AIKANA	TOISESSA POLVESSA	TUTKITTU	SAIRAS	TUTKITTU	SAIRAS	TUTKITTU	SAIRAS	TUTKITTU	SAIRAS
1	GOLDENE HORDE MODERN TALKING	2012	22	69	0	56	10	2	14 %	20 %	10	4	14 %	40 %
2	WALLIANTS ERI C THE RED	2010	17	61	0	122	24	1	39 %	4 %	24	5	39 %	21 %
3	HUMIKUMMIJUN HEROS' REMARKABLE	2013	14	37	7	8	3	1	8 %	*	3	1	8 %	*
4	UPMARKET KIWI KID	2013	8	34	0	5	10	0	29 %	0 %	9	2	26 %	22 %
5	SHEVILAN YOUR-MAYOR	2013	11	33	4	9	5	2	15 %	40 %	5	1	15 %	20 %
6	ROTERR GRIFF BRAITON	2015	10	29	4	18	4	0	14 %	0 %	4	0	14 %	0 %
7	PURPLETEAM'S HOWLIN' PELLE	2009	5	26	0	22	14	3	54 %	21 %	13	2	50 %	15 %
8	UNION GRIF LOVELY LIKE ZAZOU	2011	7	24	0	17	9	0	38 %	0 %	8	0	33 %	0 %
9	TUULENTALLIN MISSION IMPOSSIBLE	2014	4	19	8	0	0	0	0 %	*	1	0	5 %	*
10	HASSUNASSUN EASY TO LOVE	2014	6	19	1	3	5	0	26 %	0 %	5	1	26 %	20 %
11	HASSUNASSUN MINTAKA	2014	5	17	0	0	1	0	6 %	*	1	0	6 %	*
12	SAVENKOFF ETIEN FLURTING BOY	2014	5	17	0	38	11	1	65 %	9 %	11	1	65 %	9 %
13	STAIL AIKEMJUNO BESTIK	2009	7	16	0	6	7	1	6 %	*	1	1	6 %	*
14	KEMERON KONFIDENT STEP	2013	3	16	0	0	5	0	19 %	0 %	3	0	19 %	0 %
15	X'MAS IN SUMMER CORSAIREY CASCH	2011	5	16	0	12	27	0	25 %	0 %	4	0	25 %	0 %
16	FIDDLE-STICK'S REMINDED	2016	4	16	6	4	3	1	19 %	33 %	3	0	19 %	0 %
17	CHIZHIK-PYZHIK S KNJAZHEGO DVORA	2004	4	15	0	23	4	0	20 %	0 %	3	1	20 %	33 %
18	GAVERLINE LUKE	2018	4	15	10	0	7	1	7 %	*	0	0	0 %	*
19	GOLDNUGGET EASY RAFFAELLO	2010	4	13	0	19	5	2	31 %	50 %	4	1	31 %	25 %
20	GADOGANTIMBALAND	2013	2	13	0	2	4	1	8 %	*	1	0	8 %	*

Jalostuskoirien jälkeläisiä on polvien ja silmien osalta tutkittu valitettavan vähän. Tilastollisesti merkittävien havaintojen tai päätelmien tekoon tarvittaisiin enemmän jälkeläisten terveystietoja.

Edellisessä JTO:ssa oli asetettu seuraava tavoite matador-jalostuksen vähentämiseksi:

”Yhden uroksen elinikäiseksi pentuemääräksi katsotaan 10 % kahden edellisen vuoden pentuemäärästä.

Vuonna 2007 Suomessa rekisteröitiin 125 ja vuonna 2008 130 Suomessa syntynyttä griffonin pentua. Näistä 10% on 25.5. Näin laskien saadaan yhden griffonuroksen elinikäiseksi pentuemääräksi 25 pentua.

Suositus urosten vuosittaisiksi rajoituksiksi astutuksiin on, ettei yhden uroksen pentuja olisi kuin 5–10 %:ia vuoden kokonaispentumäärästä. Käytännössä suositusta toteutetaan niin, että yksittäiselle urokselle hyväksytään pääsääntöisesti kaksi pentuetta vuodessa. Yksittäistä urosta voidaan kuitenkin käyttää jalostukseen vain siihen asti, kun sen elinikäinen pentumäärä, 25 pentua tulee täyteen.”

Taulukko kertoo, ettei tässä ole onnistuttu, vaan useilla uroksilla on huomattavasti paljon enemmän jälkeläisiä kuin on suositeltu. Eniten käytetyllä uroksella on Suomessa yhteensä 69 pentua (22 pentuetta) ja toiseksi eniten käytetyllä 61 pentua ja toisessa polvessa 122.

Jalostustilasto (mukana lonkkanivelet, kyynärnivelet)

Taulukko 33.

UROKSET			PENNUKSET				LONKAT				KYYNÄRÄT			
#	UROS	SYNT. VUOSI	PENTUEET	YHTEENSÄ	VUODEN AIKANA	TOISESSA POLVESSA	TUTKITTU	SAIRAS	TUTKITTU	SAIRAS	TUTKITTU	SAIRAS	TUTKITTU	SAIRAS
1	GOLDENE HORDE MODERN TALKING	2012	22	69	0	56	0	0	0%	*	0	0	0%	*
2	WALLIANT'S ERIC THE RED	2010	17	61	0	122	0	0	0%	*	0	0	0%	*
3	HUMIKUMIJUN HEROS' REMARKABLE	2013	14	37	7	8	0	0	0%	*	0	0	0%	*
4	UPMARKET KIWI KID	2013	8	34	0	5	0	0	0%	*	0	0	0%	*
5	SHEVILAN YOUR-MAYOR	2013	11	33	4	9	0	0	0%	*	0	0	0%	*
6	ROTERR GRIFF BRAITON	2015	10	29	4	18	0	0	0%	*	0	0	0%	*
7	PURPLETEAMS HOWLIN' PELLE	2009	5	26	0	22	1	1	4%	*	0	0	0%	*
8	UNION GRIF LOVELY LIKE ZAZOU	2011	7	24	0	17	0	0	0%	*	0	0	0%	*
9	TULLENTALLIN MISSION IMPOSSIBLE	2014	4	19	8	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
10	HASSUNASSUN EASY TO LOVE	2014	6	19	1	3	0	0	0%	*	0	0	0%	*
11	HASSUNASSUN MINTAKA	2014	5	17	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
12	SAVENKOFF ETIEN FLIRTING BOY	2014	5	17	0	38	0	0	0%	*	0	0	0%	*
13	STAILAIKEMUNO BESTIK	2009	7	16	0	6	0	0	0%	*	0	0	0%	*
14	KEMERON KONFIDENT STEP	2013	3	16	0	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
15	X'MAS IN SUMMER CORSAIREY CASCH	2011	5	16	0	12	0	0	0%	*	0	0	0%	*
16	FIDDLE-STICK'S REMINDED	2016	4	16	6	4	0	0	0%	*	0	0	0%	*
17	CHIZHIK-PYZHIK S KNJAZHEGO DVORA	2004	4	15	0	23	1	1	7%	*	1	7%	0%	*
18	GAVERUNE LUKE	2018	4	15	10	0	0	0	0%	*	0	0	0%	*
19	GOLDNUGGET EASY RAFFAELLO	2010	4	13	0	19	0	0	0%	*	0	0	0%	*
20	GADOGANTI MBALAND	2013	2	13	0	2	0	0	0%	*	0	0	0%	*

Jalostustilaston analysointi lonkkien ja kyynärien perusteella on vähäisen aineiston vuoksi mahdotonta. Jalostukseen käytettävien koirien lonkkaniveltutkimusta tarvitaan paljon lisää.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Aiempi jalostuksen tavoiteohjelma laadittiin yhdistyksen toimesta vuosina 2007 ja 2008. Se oli voimassa vuodet 2009–2013. Sitä ei yhdistyksen toimesta kyetty päivittämään seuraavalle 5 vuodelle, mutta kasvattajat ja yhdistys noudattivat edellisen JTO:n henkeä toiminnassaan myös katkoksen aikana.

Taulukko 34: edellisen JTO:n tavoitteet ja toimet vuosille 2009–2013:

Vuosi	2009	2010	2011	2012	2013
Toimen- piteet	-uusi laajempi terveyskysely -jalostusuroslista -jalostusurosten jälkeläismäärien seuranta -Open Show'n yhteyteen silmä- ja polvitarkastus- tilaisuus -kannustetaan griffoneiden omistajia antamaan koiristaan geeninäytteitä ja järjestetään näytteenottotilaisuu- s -koulutusta kasvattajille	-laajan terveyskyselyn yhteenvedo -jalostusuroslista -jalostusurosten jälkeläismäärien seuranta - Open Show'n yhteyteen silmä- ja polvitarkastus- tilaisuus -kannustetaan griffoneiden omistajia antamaan koiristaan geeninäytteitä -koulutusta kasvattajille	-terveyskysely -jalostustoimi- kunnan toimivuus ja koulutus -koulutusta kasvattajille -jalostusuroslista -jalostusurosten jälkeläismäärien seuranta - Open Show'n yhteyteen silmä- ja polvitarkastus- tilaisuus -kannustetaan griffoneiden omistajia antamaan koiristaan geeninäytteitä ja järjestetään näytteenotto- tilaisuus	-terveyskyselyn yhteenvedo -jalostuksen tavoiteohjelman tarkistus -jalostusuroslista -koulutusta kasvattajille - Open Show'n yhteyteen silmä- ja polvitarkastus- tilaisuus - kannustetaan griffoneiden omistajia antamaan koiristaan geeninäytteitä ja järjestetään näytteenotto- tilaisuus	-terveyskysely -jalostustoimi- kunnan toimivuus ja koulutus -koulutusta kasvattajille -jalostusurosten jälkeläismäärien seuranta -jalostusuroslista - Open Show'n yhteyteen silmä- ja polvitarkastus- tilaisuus - kannustetaan griffoneiden omistajia antamaan koiristaan geeninäytteitä ja järjestetään näytteenotto- tilaisuus
Syngomye- lia	-käynnistetään yhteistyö sairauden kartoittamiseksi (mahdollisuus joukko- tarkastuksiin) -pyritään samaan tutkimuksiin vähintään 5-10 koiraa -jaetaan uusinta tietoa sairaudesta jäsenlehdessä	-jatketaan yhteistyötä ja joukko- tarkastuksia, analysoidaan tuloksia -pyritään samaan tutkimuksiin eniten käytetyt urokset -yhdistys tukee rahallisesti jalostuskoirien MRI-kuvauksia -ollaan yhteydessä ulkomaisiin yhdistyksiin sairauden osalta ja jaetaan uusinta tietoa jäsenlehdessä	-jatketaan yhteistyötä ja joukko-tarkastuksia, analysoidaan tuloksia -pyritään samaan tutkimuksiin vähintään 5-10 koiraa -yhdistys tukee rahallisesti jalostuskoirien MRI-kuvauksia -ollaan yhteydessä ulkomaisiin yhdistyksiin sairauden osalta ja jaetaan uusinta tietoa jäsenlehdessä	-jatketaan yhteistyötä ja joukko- tarkastuksia, analysoidaan tuloksia -pyritään samaan tutkimuksiin vähintään 5-10 koiraa -yhdistys tukee rahallisesti jalostuskoirien MRI-kuvauksia -ollaan yhteydessä ulkomaisiin yhdistyksiin sairauden osalta ja jaetaan uusinta tietoa jäsenlehdessä	-jatketaan yhteistyötä ja joukko- tarkastuksia, analysoidaan tuloksia -pyritään samaan tutkimuksiin vähintään 5-10 koiraa -yhdistys tukee rahallisesti jalostuskoirien MRI-kuvauksia -ollaan yhteydessä ulkomaisiin yhdistyksiin sairauden osalta ja jaetaan uusinta tietoa jäsenlehdessä

Aiemmassa jalostuksen tavoiteohjelmassa (voimassa 2009–2013) asetetut tavoitteet saavutettiin osittain. Koulutus- ja terveyspäiviä järjestettiin useita ja tehtyjen terveystutkimuksien (polvet, silmät ja syngomyelia) määrässä tapahtui reipasta kasvua.

Tehtyjen silmätutkimusten valossa saatiin aikaan huomattava edistys rodun silmäterveyden osalta. Koiria silmätutkittiin vuosina 2000–2003 vain alle 20 kpl vuosittain. Vuodesta 2004 alkaen kirjattiin jo 20–35 silmätutkimustulosta vuosittain. 2010-luvulla silmätutkimustuloksia on kirjattu alimmillaan 46 kpl:sta (v. 2016) aina 79 tulokseen saakka (v. 2011 ja 2012). Tämä kertoo sen, että silmätutkimusten teon tärkeyteen on rodun parissa herätty ja toivottavasti tutkimusmäärät entisestään kasvavat tulevana vuosina. Aiemmassa JTO:ssa mainittu ongelma perinnöllisen kaihin yleisyyden suhteen on esimerkiksi liki kokonaan taakse jätetty ongelma. Vuosina 2000–2008 oli kirjattu yhteensä 7 HC-kaihitapausta, vuosina 2000–2019 kaikkia katarakta-lausuntoja oli yhteensä 18 kpl, mutta tehdyt tutkimusmäärät olivat huomattavasti suurempia. 10 vuoden aikana (2009–2019) silmätutkimustuloksia kirjattiin yhteensä 633 kappaletta, joista 526 kpl oli merkinnällä ”ei todettu perinnöllisiä silmänsairauksia”. Tämä terveiden osuus on 83% tutkituista.

Silmämuutosten vakavuusaste oli lisäksi usein lievä (33 kpl).

Terveysrahasto perustettiin ja se kannusti koiranomistajia syringomyeliakuvauksiin. Terveysrahaston tuet ovat olleet hyödyllisiä. Vuonna 2019 sen määrärahat käytettiin täysimääräisinä kuvaustukiin (10 x 50,- yht. 500 eur).

Jalostusuroslista eli nk. urospörssi perustettiin, mutta sen käyttö jäi vähäiseksi, joten siitä luovuttiin.

Tiedon jakaminen jäsenistölle oli merkittävässä roolissa 2010-luvulla. Jäsenlehdessä oli useita jalostukseen ja terveyteen liittyviä asiantuntija-artikkeleja. Valitettavasti kustannus- ja resurssisyistä lehden julkaiseminen jouduttiin lopettamaan. Pääasiallisena tiedotuskanavana on toiminut ja toimii yhdistyksen nettisivut.

Vaikka edellisen JTO:n laatimisen jälkeen oli yhdistystoiminnassa aikakausi, jolloin JTO:ta ei pystytty päivittämään, noudatettiin kuitenkin edellisen JTO:n periaatteita ja omaehtoisesti useat kasvattajat ja yhdistys tekivät toimenpiteitä rodun terveyden eteen järjestämällä esimerkiksi asiantuntijaluentoja mm. syringomyelia-tietoisuuden lisäämiseksi.

Taulukko 35.

Tavoite	Toimenpide	Toteutuminen
Koulutusta kasvattajille	luennot, terveyspäivät	toteutunut
Syringomyeliatutkimuksiin kannustaminen	yhteistyö, luennot, terveysrahaston perustaminen	toteutunut osittain
Selvittää rodun terveystilanne laajemmin. Terveystiedon kokoaminen ja jäsenistön tiedottaminen terveysasioista	terveyskysely joka toinen vuosi, jäsenlehdessä tiedon jakaminen	toteutunut vain osittain
Jalostuspohjan kasvattaminen ja olemassa olevan jalostuspohjan laaja hyödyntäminen	urospörssin perustaminen	toteutunut osittain
Lisää terveystutkittuja koiria	joukkotarkastukset	toteutunut vain osittain (esim. lonkkaterveydestä ei tutkittuja tarpeeksi)

Tehdyt toimet edellisen JTO:n päättymisen jälkeen:

Ohessa lyhyenä luettelona yhdistyksen järjestämät jalostukseen ja terveyteen liittyvät tapahtumat viime vuosina.

Vuosi 2020:

Terveysrahaston tuki tutkittaville koirille (mri-kuvaukset ja kävelytestit)

Kävelytestit 18.1., 8.2, 7.6., 14.11., 26.11. ja 28.11.

Vuosi 2019:

Terveysrahaston tuki tutkittaville koirille (mri-kuvaukset ja kävelytestit)

Kävelytesti 20.10., syringomyelialuento 6.10., kävelytesti 22.9., lihashuolto- ja hyvinvointiluento 31.8., näyttelykoulutus 28.4., turkinhoito ja trimmikurssi 6.4., terveyskysely 30.3.

Vuosi 2018:

Terveysrahaston tuki tutkittaville koirille (mri-kuvaukset)

lyhytkuonoisten seminaari 4.11.2018: SGY:ltä edustus paikalla

Vuosi 2015:

Terveysrahaston tuki tutkittaville koirille (mri-kuvaukset)

terveysluento 6.9., syringomyelialuento 17.5., trimmikurssi 1.3.

Vuosi 2013:

Terveysrahaston tuki tutkittaville koirille (mri-kuvaukset)

harrastuspäivä jäsenistölle esittelyssä rally-toko- ja koiratanssilajit 6.12. Ylöjärvellä, ruokinta- ja terveyspäivä 21.9. Helsinki, syys- ja terveyspäivä Hankasalmella 21.-22.9.

Vuosi 2012:

Terveysrahaston tuki tutkittaville koirille (mri-kuvaukset ja kävelytestit)

jäsenistön kesäpäivät 22.7., koirahierojayhteistyö 18.4., koirankäytösluento 4.3.

terveysrahastoon hankittu uusia tuotteita (myynti karttuu terveysrahastoon) 2.2.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Ensisijaisena tavoitteena on mahdollisimman laaja geneettinen jalostuspohja.

Pyritään vähentämään suosituimpien urosten käyttöä jalostuksessa vaikuttamalla ja tarjoamalla urosvaihtoehtoja (uroslista) sekä jakamalla tietoa aiheesta kasvattajille. Esimerkiksi maahantuotujen koirien tulisi olla linjoiltaan mahdollisimman paljon geenipohjaa laajentavia. Riittävä geneettinen vaihtelu on ehto rodun säilymiselle. Griffoneita Suomeen tuovien tulee hankkia mahdollisimman paljon tietoa tuomiensa koirien taustoista. Jos näin ei tehdä, voi se olla myös riski.

Populaation kokonaistilanne ja rakenne

Yksittäisen jalostuskoiran jälkeläismäärä saisi olla korkeintaan 5 prosenttia yhden sukupolven aikana rekisteröidyistä koirista. (Suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle monimuotoisuuden turvaamiseksi on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2–3 % laskettuna neljän vuoden rekisteröintimäärästä rodussa. Jos neljän vuoden aikana rodussa rekisteröidään yhteensä 1 000 koiraa, ei yksittäisellä koiralla saisi olla useampaa kuin 20–50 jälkeläistä. Pienilukuisissa roduissa toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4–6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä.)

Sukusiitosprosentti on tavoitteena pitää alle 6,25 % (viiden sukupolven mukaan tarkasteltuna).

Tavoitteena tulisi olla, että näitä uroksia joiden jälkeläismäärät ylittävät tuon 5 %:n rajan, käytettäisiin jalostukseen tarkasti harkiten. Tulisi ottaa huomioon uroksen lisääntynyt jälkeläismäärä, terveys, sen periyttämät viat tai sairaudet ja harkita tarkkaan, onko uroksella vielä annettavaa rodulle.

Rodun geenipohjaa tulee laajentaa. Terveet, vierassukuiset tuontikoirat ovat tervetulleita. On hyödynnettävä jo olemassa olevaa käyttämättöntä jalostusmateriaalia omassa maassa.

Matadorijalostusta vältetään.

Jalostuspohjan laajuuden ylläpitämiseksi samaa yhdistelmää ei tule toistaa, ja olisi hyvä, ettei saman sukuisia yhdistelmiä tehtäisi useita.

Terveys

Griffon tulee säilyttää terveenä, elinvoimaisena ja lisääntymiskykyisenä koirana. Tavoitteena on nostaa tehtyjen terveystutkimusten määrää. Sairauksien esiintyvyyttä tulee seurata ja julkaista uusinta tietoa sekä antaa suosituksia, mikäli jokin sairaus alkaa esiintyä rodussa huolestuttavissa määrin. Myös muista maista saatavia terveystietoja tulee seurata.

Kaikki jalostukseen käytettävät koirat polvi- ja silmätarkastetaan ennen astutusta.

Silmätarkastuslausunto ei astutushetkellä saa olla vanhempi kuin 24 kk. Vähintään toiselta yhdistelmän vanhemmista edellytetään joko tehtyä lonkkatutkimusta, suoritettua syringomyeliakuvausta, hyväksyttyä kävelytestiä tai luonteen ja käyttäytymisen arviointia (luonnetesti tai MH-luonnekuvaus tai käyttäytymisen jalostustarkastus). Kaikkien koirien omistajia kannustetaan tutkituttamaan koiransa. Näin pyritään saamaan tutkittua tietoa rodun terveydentilasta. Kannustetaan omistajia MRI-kuvauttamaan koiransa syringomyeliariskin kartoittamiseksi (mielellään yli 3- tai 5- vuotiaina).

Ulkomuoto

Ulkomuodon suhteen tärkein tavoite on rotumääritelmän mukainen griffon. Osa rodun yksilöistä on melko suurikokoisia. Tulee pyrkiä lähemmäksi rotumääritelmän ihannepainoa 3,5–6 kg. Oikean koon, rodulle tyypillisen pään, oikeiden mittasuhteiden ja ryhdikkyuden säilymisestä on huolehdittava valitsemalla jalostukseen koiria, jotka täyttävät rotumääritelmän kriteerit näiltä osin mahdollisimman hyvin.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää riittävään kuonon pituuteen, silmien maltilliseen kokoon ja sieraimiin. Silmät eivät saa olla ulkonevat, pullistuvat tai valtavasti suuret. Sierainten tulee olla avoimet ja suuret.

Myös oikeaan purentaan ja hammaslukumäärään (hammaspuutoksiin) tulee kiinnittää jatkossa enemmän huomiota.

Luonne

Kasvatuksessa on aina pyrittävä siihen, että jalostukseen käytettävät koirat ovat luonteeltaan ja käyttäytymiseltään ongelmattomia. Luonne säilyy rodunomaisena. Griffonin kuuluu olla ”iso koira pienessä koossa”. Vaikka koira onkin kooltaan pieni, se tarvitsee silti koulutusta siinä missä isokin koira. Griffonin tasapainoinen, valpas, itsetietoinen ja ystävällinen luonne säilyy. Arkuus tai muut luonneongelmat eivät rodussa lisääny. Vähintään toiselta yhdistelmän vanhemmista edellytetään joko tehtyä lonkkatutkimusta, suoritettua syringomyeliakuvausta, hyväksyttyä kävelytestiä tai luonteen ja käyttäytymisen arviointia (luonnetesti tai MH-luonnekuvaus tai käyttäytymisen jalostustarkastus)

Rotuyhdistys

Jäsenmäärä kasvaa. Rotuyhdistys tarjoaa kasvattajille, omistajille ja griffonin hankintaa suunnitteleville hyödyllistä tietoa rodusta ja sen terveydestä sekä edistää rodun tunnettavuutta. Yhdistys pyrkii myös aktiivisesti verkostoitumaan kansainvälisesti ja seuraamaan rotukoiiriin liittyvää lainsäädäntökeskustelua sekä kotimaassa että kansainvälisellä kennelkentällä.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

Jalostuskriteerit 2021 alkaen

Terveystutkimukset:

Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla polvi- ja silmätutkittuja. Yhdistys suosittelee kaikille jalostukseen käytettäville tehtäväksi viralliset polvitarkastukset vähintään 1 vuoden ikäisenä ja toistamiseen yli 3-vuotiaana. Patellaluksaation osalta suositellaan noudatettavan Suomen kennelliiton virallista ohjetta patellaluksaatioasteen osalta. Polvien osalta jalostusyhdistelmän yhteenlaskettu polvitulos ei saa ylittää arvosanaa kaksi. Koiran polvitulos on huonomman polven aste. Silmät terveet, ei perinnöllisiä sairauksia, tutkimustulos ei saa olla 2 vuotta vanhempi.

Ikävaatimukset:

Jalostukseen käytettävän koiran suositellaan olevan iältään vähintään 2-vuotias, mielellään tätä vanhempi, jotta sen ja lähisukulaisten ominaisuuksista saadaan mahdollisimman varmaa tietoa jalostusta varten. Ensimmäistä kertaa astutettavan nartun yläikärajaksi suositellaan 5 vuotta.

Läheinen sukusiitos:

Jalostuksessa suositellaan viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

Matador-jalostuksen vastustaminen:

Jotta rodun perimä ei kaventu liika, yhden yksilön jälkeläisten määrä saa olla korkeintaan 5 % viimeisten 4 vuoden rekisteröinneistä rodussa sekä korkeintaan 10 % viimeisten 2 vuoden. Määrä ei saa ylittyä kummallakaan tavalla laskettuna. Jälkeläismäärää täytyy aina arvioida vuosittain edellisten vuosien pentumääriin suhteutettuna.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä.

Näin laskettuna esim. 4 viime vuoden griffonpentumäärien (v. 2019: 126, 2018: 145, 2017: 113, 2016: 123, 2015: 121 = yht. 628) mukaan tuo 5 % olisi: 31,4 pentua.

Yhden uroksen elinikäiseksi pentumääräksi voidaan katsoa myös 10% kahden edellisen vuoden pentuemääristä eli esim. (v. 2019-2018: 126 + 145)/10=27,1

Näin laskien saadaan yhden griffonuroksen elinikäiseksi pentumääräksi tämän hetkisillä pentumäärillä n. 27–31 pentua. Keskiarvona griffonilla ei tule olla enempää kuin 29 jälkeläistä.

Suositus urosten vuosittaisiksi rajoituksiksi astutuksiin on, ettei yhden uroksen pentuja olisi kuin 5 % vuoden kokonaispentumäärästä. Käytännössä suositusta toteutetaan niin, että yksittäiselle urokselle hyväksytään pääsääntöisesti kaksi pentuetta vuodessa. Yksittäistä urosta voidaan kuitenkin käyttää jalostukseen vain siihen asti, kun sen elinikäinen pentumäärä (esim. 31) pentua tulee täyteen.

Jälkeläismäärän kuluvan vuoden seuranta tapahtuu pentueiden syntymäpäivän, ei rekisteröintivuoden mukaan. Vuotuiset käyttötilastot laaditaan rekisteröintien mukaan.

Ulkomuotovaatimukset:

Jalostukseen soveltuva koira on rodunomainen sekä ulkomuodoltaan että käyttäytymiseltään.

Jalostukseen käytettävällä koiralla ei saa olla rotumääritelmässä mainittuja hylkääviä virheitä.

Edellytetään, että jalostukseen käytettävä koira on palkittu näyttelyssä laatuarvostelussa vähintään maininnalla erittäin hyvä (EH).

Muut suositukset:

Lisäksi suositellaan erityisesti, että ainakin toisella vanhemmista on **virallinen syringomyelialausunto** (magneettikuvaustulos), **lonkkatutkimuslausunto**, **käyttäytymisen jalostustarkastus/luonnetesti - tulos tai hyväksytty kävelytesti**.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rotujärjestö pyrkii tiedottamaan jalostussuosituksista mahdollisimman selkeästi jäsenistölleen sekä ohjaamaan pennunostajia vastuullisiin valintoihin.

Griffonyhdistys ottaa käyttöön PUOLTO-lausekkeen antamisen mahdollisuuden Kennelliiton pentuvälityksessä oleville griffon-pentueille, kun yhdistelmä täyttää jalostuksen tavoiteohjelmassa määritellyt kriteerit.

Yhdistys koostaa Kennelliiton Hankikoira.fi -sivustolle rotukuvauksen.

Yhdistys laatii ohjeet jalostustarkastusten varalle ja pyrkii järjestämään ko. tilaisuuden.

Lisäksi yhdistys pyrkii järjestämään jäsen- ja kasvattajakyselyjä koirien kotikäyttäytymisestä ja lisääntymisestä sekä lisääntymiskäyttäytymisestä. Terveyskysely uusitaan kolmen vuoden kuluttua (v. 2023).

Yhteenvetoja terveystuloksista (kävelytestit, syringokuvaukset, silmät ja polvet) koostetaan vuosittain. Lisäksi tarpeen mukaan päivitetään ulkomuototuomareiden koulutusmateriaalia ja järjestetään heille koulutusta.

Nettiluentojen järjestämistä jäsenistölle ja kasvattajille suunnitellaan.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Jalostukseen käytettävien koirien pieni lukumäärä.

Yleisen keskustelukulttuurin muuttuminen vahingolliseksi rotukoirien jalostukselle.

Erityisesti lyhytkuonoisten rotujen joutuminen yleisessä keskustelussa ja mediassa ”myrskyn silmään”.

Piittaamattomuus tehdyistä parannuksista rotujen terveystilanteen ja tilastoinnin eteen.

Erityisesti Alankomaiden tekemä linjaus kuonon ja kallon pituuden mittasuhteista rekisteröimisen ehtona on herättänyt hämmennystä rodun kasvattajien ja harrastajien keskuudessa.

Ruokavirasto julkaisi kesällä 2020 oman selvityksensä koirien jalostuksesta ja sen tulevaisuudesta

julkaisussa: "Eläinjalostukseen liittyvän eläinsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostaminen Osa II: Alustava selvitys koirien jalostukseen liittyvistä ongelmista ja puuttumiskeinoista". Se sisälsi useita toimenpide-ehdotuksia erityisesti lyhytkalloisten ja -kuonoisten koirien jalostukseen liittyen.

Varautuminen ongelmiin

Keräämme näyttöä rodun terveydentilasta osallistumalla aktiivisesti terveystarkastusten järjestämiseen. Erityisen tärkeää on kävelytesteillä tuoda esiin se seikka, että pääsääntöisesti griffoneiden hengityksessä tai lämmönsäätelyssä ei näytä olevan vakavaa huolen aihetta. Suomen Griffonyhdistys ry päätti vuonna 2019 nostaa terveystarkastusta maksettavien tutkimusavustusten kalenterivuositaita määrärahaa. Syringomyeliakuvauksiin annetaan tukea terveystarkastusta 10 x 60,- ja tämän lisäksi kävelytesteihin osallistumista tuetaan 10 eurolla 10 koiralle. Terveystarkastuksen avustusten suuruus on tällöin yhteensä 700 euroa.

Taulukko 36.

RISKI	SYY	VARAUTUMINEN	MITEN VÄLTETÄÄN	TOTEUTUESSAAN MERKITSEE
Eläinsuojelun nimissä tehdyt kiellot ja rajoitukset estävät rodun kasvattamisen tulevaisuudessa	Kansainvälinen ilmiö: lyhytkuonoisten koirien vastustamiseen tai täysikieltoon tähtäävät kampanjat	Tiedon kerääminen rodun terveydentilasta ja hyvinvoinnista Kuonon pituuden maltillinen kasvattaminen tai äärimmäisen lyhyen kuonon välttäminen	Järjestetään ja osallistutaan kävelytesteihin Rotumääritelmän muuttaminen	Rodun rekisteröimisen ehtojen tiukentuessa rotukoirakasvatus päättyy, rekisteröimättömien koirien lukumäärä lisääntyy
Sairauksista ei tiedetä tai niitä piilotellaan.	Koiria ei tutkita tarpeeksi (erityisesti syringomyelia, lonkat) Kasvattajat vähättelevät ongelmia tai kieltävät kasvatintajia jakamasta tietoa sairauksista.	Joukkoterveystarkastusten järjestäminen tai niistä tiedottaminen Terveyskyselyt harrastajille ja kasvattajille. Terveystarkastuksen tutkimustuki	Tiedotetaan sairauksista ja uusista tutkimustiedoista tunnistetaan sairaudet ja rohkaistaan koirien omistajia tutkimaan koiransa virallisesti ja ilmoittamaan avoimesti koirien sairauksista ja vioista.	Perinnöllisten sairauksien lisääntyminen rodun sisällä. Jalostusmateriaali kapenee entisestään, jos terveitä koiria yhä vähemmän Rodun maine kärsii.

Tarvittaviin testeihin ja tarkastuksiin, kuten polvi-, silmä-, lonkka- ja sydäntarkastuksiin sekä syringomyeliakuvauksiin ja kävelytesteihin osallistuminen vähenee.	Harrastajia ei kiinnosta tai ei ole tietoa. Yhdistys ei järjestä testejä tai tarkastuksia, eikä panosta kouluttamalla tai luennoilla.	Kasvattajien ja harrastajien aktivointi ja kannustaminen. Tiedon jakaminen. Taloudellisen tuen mahdollisuudet.	Osallistumiskynnyksen madaltaminen. Tiedottaminen. Testien/ tarkastusten järjestäminen. Ensikertalaisten avustaminen.	Tarvittavaa jalostusmateriaalia jää käyttämättä. Koirien terveys, luonteet ja ulkomuoto huononevat.
Monimuotoisuus vähenee tai sukusiitos-% nousee.	Jalostusneuvontaa ei käytetä. Jalostussuosituksia ei noudateta.	Avataan jälleen urospörssi Laajennetaan vaihtoehtoja suosituimpien koirien lisäksi monipuolisempaan Seurataan ss-%.	Valistetaan kasvattajia ja harrastajia tuomalla esiin riskit. Uusien, eri sukuisten koirien tuonti ulkomailta. Vähän käytettyjen terveiksi tiedettyjen koirien suosittelu jalostukseen.	Geenipohja kaventuu. Perinnölliset sairaudet lisääntyvät. Hedelmällisyys ja pentuekoot pienenevät. Urosten libido heikkenee. Rodun elinvoima heikkenee.
Jalostuksen tavoiteohjelman periaatteista tai suosituksista piittaamattomuus.	Oman kasvatustyön ”mahdollistaminen” vajailla terveystiedoilla. Epätietoisuus rodun nykytilasta.	Tiedotetaan pennunostajia vastuullisen kasvattajan valinnan tärkeydestä.	Jalostuksen tavoiteohjelman tekeminen tunnetuksi ja sen merkityksen korostaminen. ”Rotuyhdistyksen Puolto” -merkinnän käyttöönotto KL:n pentuvälityksessä	Terveysominaisuudet heikkenevät. Rodusta kiinnostuminen laskee. Rotu nostetaan julkisuudessa esiin sairaana rotuna.
Rotua harrastavan yhdistyksen toiminnan hiipuminen / lakkaaminen	Aktiivisia vapaaehtoistoimijoita ei ole tarpeeksi Työ- ja muilta velvoitteilta ei jää tarpeeksi aikaa koirayhdistystoimintaan	Jaetaan tehtäviä myös hallituksen ulkopuolelle ja kannustetaan ihmisiä tulemaan mukaan yhdistystoimintaan tärkeän asian eli rakkaan rodun puolesta	Lisätään yhdistyksen jäsenmäärää Kannustetaan kasvattajia kertomaan pennunostajille yhdistyksestä ja sen toiminnasta Markkinointiviestinnän lisääminen yhdistyksen toiminnasta	Kukaan ei aja rodun terveysasioita eteenpäin Koirien terveys, luonteet ja ulkomuoto huononevat. Kaikki mukava harrastajien välinen kanssakäyminen ja rotutoiminta lakkaa, kun ei ole tapahtumia tai toimintaa

			Kannustetaan jäseniä tulemaan mukaan toimintaan matalalla kynnyksellä	
--	--	--	---	--

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Toimintasuunnitelmassa kiinnitetään vuosittain huomiota mahdollisuuksien mukaan kaikkiin haastekohtiin, joita ovat niin jalostuspohjaan (jalostuspohjan laajuus ja laatu, sukusiitosprosentti) kuin perusterveyteenkin liittyvät seikat: polvi- ja silmäterveys, lonkkaterveys, syringomyelian yleisyyden kartoittaminen, brakyfaalisen rakenteen aiheuttamat haasteet. Samoin yllä olevassa taulukossa mainittuihin haasteisiin pitää pystyä vuosittain toimintasuunnitelmassa varautumaan.

Taulukko 37.

Tavoite	Suunnitellut toimenpiteet
Jalostuspohjan laajuuteen ja laatuun panostaminen	JTO:n julkaiseminen ja siitä tiedottaminen Jalostustarkastusohjeiden laadinta ja mahdollisuus järjestää jalostustarkastustilaisuus Urospörssin palauttaminen
Vastuullisen kasvatuksen merkityksen esiintuonti	Rotuyhdistyksen puolto -lausekkeen käyttöönotto Kasvattajille suunnatut tilaisuudet (terveysluennot) ja avoin keskustelu
Rodun perusterveyden parantaminen	Vuosittainen seuranta, Kannustaminen virallisten terveystutkimusten tekemiseen Terveysrahaston tuki (mri ja kävelytestit) Teemavuosien käyttöönotto
Lisää kävelytestattuja koiria (vähintään 1/3 vuosittaisesta rekisteröintimäärästä)	Kävelytestien järjestäminen yhdistyksen toimesta ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa, tiedottaminen hengitysongelmien yleisyyden tutkimisen tarpeellisuudesta
Tiedottamiseen panostaminen	Koostetaan yhteenvetoja yhdistyksen nettisivuille terveystutkimustilastoista ja muista ajankohtaisista asioista Päivitetään tarpeen mukaan ulkomuototuomareiden koulutusmateriaali

Erityistä huomiota ja toimenpiteitä esim. kampanjoita ja luentoja kohdennetaan lisäksi vuosittain eri teemoihin.

Taulukko 38. Teemavuodet 2021–2026

Vuosi	Erityinen kiintopiste	Tehtävä tai projekti
2021	BOAS + polvet	- kävelytestien järjestäminen, - terveysrahaston tuki - joukkotarkastusten järjestäminen - tiedotus (www ja some)
2022	Syringomyelia + sydän Käyttäytyminen ja ulkomuoto	- terveysrahaston tuki kuvattaville, - tiedotus (tutkijan haastattelu tai luentotilaisuus tms. "mitä uutta taudista tiedetään nyt") - joukkotarkastusten järjestäminen (sydänkuuntelu) - tiedotus (www ja some) - käyttäytymisen ja ulkomuodon jalostustarkastusprofiilien laadinta ja hyväksyttäminen Kennelliitossa - tiedotus: luento sekä www ja some
2023	Silmä- ja polvitarkastettujen määrä Käyttäytyminen ja ulkomuoto	- joukkotarkastusten järjestäminen - tiedotus (www ja some) - koulutus- tai luentotilaisuus - käyttäytymisen ja/tai ulkomuodon jalostustarkastuksen järjestäminen
2024	Lonkkakuvausten määrän lisääminen Käyttäytyminen ja ulkomuoto	- tiedotus (www ja some) - koulutus- tai luentotilaisuus - joukkotarkastusten järjestäminen - käyttäytymisen ja/tai ulkomuodon jalostustarkastuksen järjestäminen
2025	BOAS	- ajankohtaisen tutkimustiedon päivittäminen: koulutus- tai luentotilaisuus - tiedotus (www ja some)
2026	Syringomyelia JTO	- ajankohtaisen tutkimustiedon päivittäminen: koulutus- tai luentotilaisuus - tiedotus (www ja some) - Jalostuksen tavoiteohjelman päivittäminen ja hyväksyttäminen Kennelliitossa

JTO:n vaikutuksen seuraaminen

Jalostustoimikunta ja hallitus seuraavat yhdessä tavoiteohjelman toteutumista. Jalostuksen tavoiteohjelmaan kirjoitetut tavoitteet ja toimintasuunnitelma huomioidaan yhdistyksen vuotuista toimintasuunnitelmaa laadittaessa. Jalostustoimikunta raportoi vuosittain yhdistyksen yhteenvedon jalostukseen liittyvistä asioista, mm. populaation rakenne ja tila, siitokseen käytetyt koirat, niiden jälkeläismäärät ja raportoidut sairaudet. Terveyskyselyjen yhteenvedot julkaistaan nettisivuilla muiden terveystulosten ohella. Jalostuksen tavoiteohjelma on kokonaisuudessaan luettavissa Suomen Griffonyhdistys r.y:n kotisivuilla. Ohjelmaa päivitetään tarvittaessa, kuitenkin aina viiden vuoden välein.

Uusi tavoiteohjelmaesitys tai rodun jalostukseen merkittävästi vaikuttavat muutosehdotukset julkaistaan nettisivuilla ja käsitellään yhdistyksen kokouksessa.

7. LÄHTEET

American Brussels Griffon Association: <http://www.brussels-griffon.info/indexChampionsforHealth.htm>, 2008

Club Royal du Petit Griffon, du Brabançon et de l'Epagneul NC, 2008

Jalomäki Sari, pieneläinsairauksien erikoisell, silmätarkastusell, Malmin Eläinklinikka Apex, Verkkoklinikka 2008

Kasvattajan käsikirja 2018, Suomen Kennelliitto (KS-paino 2018)

Koirat, suuri tietokirja (WSOY 1974)

Koskentalo Helena: Parempaan pentutulokseen - koirankasvattajan käsikirja (AV-taitto 2010)

Mäki Katariina, MMM, tutkija, Helsingin yliopisto, Kotieläintieteen laitos/kotieläinten jalostustiede, Siitoskoiran valinta, <http://www.koiranjalostus.fi/katariina2.pdf>, 2008

Norjan Kennelliitto nkk.no, Norjan griffonyhdistyksen JTO (vuodelta 2017)

<https://www.nkk.no/getfile.php/132070076-1539608983/Filer/RAS/RAS/Griffonrasene%20RAS.pdf?fbclid=IwAR1rI1znhjljFpmwvQkEHwtWjSs2ODksu8D5Uur5WGTlWKPqvaQ5eC3ws2w>

Paatsama Saki, Terve ja sairas koira (Otava 2000)

Pucci I. & Villemot-Braun E.: Griffon bruxellois, griffon belge, petit brabançon (1981)

Ruotsin griffonyhdistyksen (Svenska Griffonsektionen) JTO vuodelta 2019:

<https://www.sk.se/globalassets/dokument/rasdokument/ras-griffon-belge-bruxellois-petit-brabancon>

Salmela, M. 2006. Syringomyelia eli selkäytimen rakkula. Griffon Uutiset 3/2006, (sivut 32–34)

Suomen Kennelliitto, BOAS-tutkimuksen liite: mallikuvat sierainten ahtauman asteista:

<https://www.kennelliitto.fi/en/media/1665>

Suomen Kennelliitto <http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/polvil.htm>, 2008

Suomen Kennelliitto, Kliinisen tutkimuksen perusteella tehtävät BOAS-luokitusohjeet:

<https://www.kennelliitto.fi/en/media/3876>

Suomen Kennelliitto, Koirarekisteriohje (Kennelliiton hallituksen 16.10.2008 hyväksymä, voimassa 1.1.2009 alkaen)

Suomen Kennelliitto, Näyttelysääntöjä täydentävät ohjeet sekä näyttelyiden järjestämisohteet (Kennelliiton hallitus 18.12.2008, voimassa 1.1.2009 alkaen)

Suomen Kennelliiton ohje kävelytestin suorittamisesta:

<https://www.kennelliitto.fi/en/media/1644>

Suomen Kennelliitto, Tietoa jalostuksen tueksi (6/2019)

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos>

Suomen Kennelliitto, Ulkomuototuomarin liioiteltujen piirteiden rotukohtainen arvosteluohje:

<https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/ulkomuototuomarin-liioiteltujen-piirteiden-rotukohtainen-arvosteluohje-rko>

Suomen Kennelliiton yleinen jalostusstrategia: <https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/kennelliiton-yleinen-jalostusstrategia-2018-2022-2>:

Svenska Griffonsektionen: <http://www.griffonsektionen.com>

The Griffon Bruxellois Club of Victoria Inc: <http://www.geocities.com/vicgriffon/health.html>

Vanbutsele Jean-Marie: History of the Griffon Bruxellois, Griffon Belge & Petit Brabançon (Belgian Dogs Publications 2012)

8. LIITTEET

Liite 1

SGY ry:n Lausunto ja toimenpide-ehdotus koskien rotumääritelmän muuttamista rodun alkuperämaassa

Liite 2

SGY ry:n terveystarkastuksen 2019 kysymykset

Liite 3

Terveystarkastuksen säännöt

Liite 4

Griffoneiden näyttelykynnit ja -tilastot

Liite 5

Suomen griffonyhdistys ry:n terveystarkastuksen kysymykset v. 2019

LIITE 1

Helsingissä lokakuussa 2020

Lausunto ja toimenpide-ehdotus koskien rotumääritelmän muuttamista rodun alkuperämaassa

Suomen Griffonyhdistys ry toivoo griffonrotujen ja alkuperäisen rotumääritelmän kotimaan Belgian kennelliittoa SRSR-KMSH:ta muuttamaan FCI-rotumääritelmää griffonrotujen eli griffon bruxellois, griffon belge ja petit brabançon) (FCI:n numero: 80,81 ja 82) osalta seuraavasti:

Nykyinen rotumääritelmä toteaa pään osalta:

PÄÄ: Tärkein ja huomiota herättävin erityispiirre; melko suuri runkoon verrattuna, ilme on lähes inhimillinen. Karkeakarvaisten griffoneiden karva on päässä karkeaa, pystyä ja pörhöistä. Silmien yläpuolella, kuonossa, poskissa ja leuassa karva on pitempää kuin muualla muodostaen kulmakarvat ja parran.

KALLO-OSA: Leveä ja pyöreä. Otsa on selvästi pyöreä.

OTSAPENGER: Syvä.

KIRSU: Musta, silmien korkeudella sijaitseva ja leveä. Sieraimet ovat hyvin avonaiset. Kirsun kärki kallistuu taaksepäin, joten sivulta katsottuna leuka, kirsu ja otsa ovat samalla linjalla.

KUONO-OSA:

Kirsu mukaan luettuna erittäin lyhyt, korkeintaan 1,5 cm.

Petit brabançoneilla oikeanlainen kuono näyttää pitemmältä, koska siitä puuttuu karkeakarvaisen griffonin parta. Kuono, joka ei käännä ylöspäin tai silmien tason alapuolella sijaitseva kirsun yläreuna antavat väärän ilmeen ja ovat vakavia virheitä.

Ehdotus: poistetaan maininta kuonon enimmäispituudesta senttimetreillä ilmaistuna.

KUONO-OSA:

Kirsu mukaan luettuna lyhyt.

Petit brabançoneilla oikeanlainen kuono näyttää pitemmältä, koska siitä puuttuu karkeakarvaisen griffonin parta. Kuono, joka ei käännä ylöspäin tai silmien tason alapuolella sijaitseva kirsun yläreuna antavat väärän ilmeen ja ovat vakavia virheitä.

Taustaa:

Rodun jalostuksen ja koirankasvatuksen pohjana on rotumääritelmä. Koiranäyttelyissä rodut arvostellaan FCI:n rotumääritelmien mukaan. Kansainvälinen koiranjalostusliitto FCI on jakanut koirarodut kymmeneen ryhmään. Jokaisella rodulla on rotumääritelmä, joka kuvaa rodun ihanneyksilöä. Rotumääritelmästä vastaa kunkin rodun alkuperä- tai vastuumaa.

Perustelut:

Brakykefaalisten rotujen jalostukseen ja rotujen terveysongelmiin on kiinnitetty erityistä huomiota viime aikoina erityisesti median, lainsäätäjien, eläinlääkärien, taustavaikuttajajärjestöjen ja eläinsuojelujärjestöjen taholta - niin Suomessa kuin kansainvälisestikin.

SGY ry näkee, ettei terveysongelmilla ja kuonon pituudella ole välttämättä niin selvää korrelaatiota kuin on esitetty. Sen tuntuvat osoittavan myös rodun parissa Suomessa tehdyt kävelytestit. Tutkimusta aiheesta tarvitaan lisää. Huolena on, että aika loppuu kesken, jos lakeja muutetaan ja rekisteröinnin ehtona on esimerkiksi Alankomaiden mallin mukaan kuonon ja kallon pituuden mittasuhteet. Pelkona on, että lyhytkuonoiset rodut pakotetaan lakimuutoksien liian tiukkoihin tutkimusnormeihin tai roturisteytyksiin. Kuonon pituuden määritelmä nyky muodossaan kategorisoi griffonit automaattisesti ääribrakykefaalisiin rotuihin. Hyvin harvalla muulla lyhytkuonorodulla on rotumääritelmässään senttimäärinä ilmoitettu kuonon sallittu enimmäispituus.

Griffonien rotumääritelmässä oleva nykyinen tiukka sentin kymmenysoseen ilmoitettu kuonon enimmäispituus ei mahdollista ulkomuototuomareille ja kasvattajille poikkeamista vaaditusta. Moni mielellään varmasti sallisi griffoneille hieman pidemmän kuonon ilman, että rodun muut piirteet siitä kärsisivät. Yllä ehdotettu rotumääritelmän hienovarainen muutos antaisi tälle kehitykselle mahdollisuuden ja vastaisi tämän päivän haasteisiin.

Ystävällisesti,

Suomen griffonyhdistys ry
Suomen griffonyhdistys ry:n hallitus
Suomen griffonyhdistys ry:n jalostustoimikunta

LIITE 2

Terveyskysely

Suomen Griffonyhdistys ry:n terveyskysely 2019

Osio 1/5

Suomen Griffonyhdistys ry:n laaja terveyskysely 2019

Tällä lomakkeella kerätään tietoa griffonrotujen terveystilanteesta jalostuksen tavoiteohjelman (=JTO) uudistamiseksi. Täytä jokaisesta omistamastasi koirasta oma lomake. On ensiarvoisen tärkeää saada mahdollisimman edustava otos suomalaisten griffonien terveystilasta, joten toivomme kyselyyn runsaasti vastauksia.

Suomen Griffonyhdistys ry

Koiran perustiedot

Rekisteröinti

Koira on rekisteröity Suomeen

Koira on rekisteröity ainoastaan ulkomaille

Koira ei ole rekisterissä

Koiran alkuperä ei ole tiedossa

Onko koira syntynyt Suomessa

Kyllä / Ei / Koiran alkuperä ei ole tiedossa

Jos annetut tiedot koskevat kuollutta koiraa, kerro sen kuolinsyy ja ikä kuollessa

Vastauksen perusteena olevan koiran ikä?

1. Alle 1 v.
2. 1
3. 2
4. 3
5. 4
6. 5
7. 6
8. 7
9. 8
10. 9
11. 10
12. 11
13. 12
14. 13
15. 14 tai vanhempi

Koiran yleisterveydentilaan liittyvät kysymykset

Millaiseksi arvioit koiran yleisterveydentilan?

Erittäin hyvä / Hyvä / Ei niin hyvä / Huono

Onko koira mielestäsi:

Normaalipainoinen

Ylipainoinen

Alipainoinen

Koiran paino (arvio)

Alle 3,5 kg

3,5-4,0 kg

4,1-5,0 kg

5,1-6,0 kg

yli 6,0 kg

Koiran sukupuoli

Uros

Narttu

Viralliset terveystutkimukset

Valitse allaolevista kohdista ne viralliset tutkimukset, jotka koiralle on tehty.

Sydänkuuntelu

Silmäpeilaus

Polvitutkimus

Lonkkakuvaus

Kynnärkuvaus

MRI-kuvaus

Ei mitään edellisistä

Silmät

Onko koirallasi seuraavia silmäsairauksia/ongelmia silmissä? Kohdassa "Muu" voit mainita, jos koiralla on jotain muuta silmiin liittyvää sairautta/ongelmaa.

Yksittäinen silmätulehdus

Krooninen silmätulehdus

Kuivasilmäisyttä

Sokeus

Ei mitään edellisistä

Muu...

Onko koirallasi diagnosoitu seuraavia silmäsairauksia/ongelmia silmissä? Kohdassa "Muu" voit mainita, jos koiralla on jokin muu silmiin liittyvä diagnosoitu sairaus/ongelma.

Caruncular Trichiasis (silmän sisänurkan ylimääräiset karvat)

Distichiasis/Cilia aberranta (ylimääräisiä ripsiä)

Silmäluomen kiertymä (entropium tai ektropium)

Lasiaisen rappeuma

Linssiluksaatio

Näköhermon coloboma

PPM

PHTVL/PHPV

RD

Perinnöllinen harmaakaihi HC (Hereditary Cataract)

Kortikaalinen katarakta

Ei mitään edellisistä

Muu...

Hengitysvaikeudet

Valitse listasta sopivat kohdat. Mikäli koiralla ei ole lainkaan hengitysongelmia, valitse "Ei mitään"

edellisistä"

Koiralla on hengitysvaikeuksia rasituksessa

Koiralla on hengitysvaikeuksia myös levossa

Koiralla on ahtaat sieraimet

Koiralla on liian pitkä pehmytkitalaki

Tracheakollapsi/henkitorven ahtauma

Koira kuorsaa voimakkaasti

Koira saa toistuvasti ns. reverse sneezing -kohtauksia (jotka eivät johdu esim. nenäpunkista)

Ei mitään edellisistä

Muu...

Suu ja hampaat

Valitse listasta sopivat kohdat. Mikäli koiralla ei ole mitään suun/hampaiden ongelmia tai sairauksia, valitse

"Ei mitään edellisistä". Kohtaan "muu" voit tarkentaa vastaustasi

Koiralla on huuli-/kitalakihalkio

Koiralta puuttuu ylä-/alaetuhampaita

Koiralta on irronnut hampaita iän myötä

Koiralla on leikkaava purenta/tasapurenta

Koiralla on vino alaleuka

Koiran alaetuhampaat eivät ole suorassa rivissä

Koiran hampaissa on asentovirheitä

Ei mitään edellisistä

Muu...

Alaetuhampaiden lukumäärä (ennen mahdollisia iän/tapaturman aiheuttamia irtoamisia)

kuusi (6)

viisi (5)

neljä (4)

kolme (3)

Muu...

Sydän- ja sisäelinsairaudet

Sydäntutkimus

Ei tehty / Tehty, ei sivuääntä / Tehty, sivuääni kuuluu

Jos koiralle on tehty sydäntutkimus ja sydäimestä kuuluu sivuääni, sen aste on

1. Aste I
2. Aste II
3. Aste III
4. Aste IV
5. Aste V
6. Aste VI

Jos koiralle on tehty sydäntutkimus ja sydäimestä kuuluu sivuääni, minkä ikäisenä sivuääni havaittiin?

1. alle 1-vuotiaana
2. 1-3 v.
3. 3-7 v.
4. 8 v. tai vanhempana

Muut sisäelinten ongelmat/sairaudet

Addisonin tauti

Cushingin tauti

Kilpirauhasen vajaa-/liikatoiminta

Koiralla on ollut virtsakiviä/-kiteitä

Diabetes

Ei mitään edellä mainituista

Muu...

Syövät ja kasvaimet

Koiralla on ollut hyvänlaatuisia kasvaimia

Koiralla on ollut pahanlaatuisia kasvaimia

Ei kumpaakaan edellisistä

Muu...

Selkä, nivelet ja raajat

Onko koiralla joitain seuraavia selkärangan ongelmia?

Epämuodostuneet nikamat

Spondyloosi

Välilevyn pullistuma

Selkärangan rappeuma

Mutka selkärangassa

Häntämutka

Syy ei selvillä

Ei mitään edellisistä

Muu...

Polvitutkimus

Polvitutkimustulos (patella luksaatio). Mikäli polvitutkimusta ei ole tehty, valitse "Ei tiedossa"

1. 0/0
2. 0/1 tai 1/0
3. 1/1
4. 0/2 tai 2/0
5. 1/2 tai 2/1
6. 2/2
7. 0/3 tai 3/0
8. 1/3 tai 3/1
9. 2/3 tai 3/2
10. 3/3
11. 0/4 tai 4/0
12. 1/4 tai 4/1
13. 2/4 tai 4/2
14. 3/4 tai 4/3
15. 4/4
16. Ei tiedossa

Polvinivel

Operoitu / Ei operoitu

Lonkkanivelen kasvuhäiriöt ja niiden tutkimukset (hip dysplasia). Mikäli lonkkia ei ole kuvattu, valitse "Ei tiedossa"

A/A

A/B tai B/A

B/B

B/C tai C/B

C/C

C/D tai D/C

D/D

D/E tai E/D

E/E

Ei tiedossa

Muu...

Lonkkaniveldysplasia:

Todettu, leikattu / Todettu, ei leikattu / Ei todettu

Legg Perthes:

Todettu, leikattu / Todettu, ei leikattu / Ei todettu

Neurologiset ongelmat

Onko koiralla todettu:

Epilepsia

Syringomyelia

Chiari-epämuodostuma

Ei mitään edellisistä

Jos koira on kuvattu Chiari-epämuodostuman toteamiseksi, tuloksen aste on

1. CM0
2. CM1
3. CM2

Jos koira on kuvattu syringomyelian toteamiseksi, tuloksen aste on

1. SM0
2. SM1, oireeton
3. SM1 (S), oireilee
4. SM2, oireeton
5. SM2 (S), oireilee

Tulehdukset ja immunologiset ongelmat

Toistuvat tulehdukset:

Koiralla on toistuvia silmätulehduksia

Koiralla on toistuvia korvatulehduksia

Koiralla on toistuvia ihotulehduksia

Koiralla on toistuvia virtsatietulehduksia

Koiralla on toistuvia tassutulehduksia

Koiralla on toistuvia anaalirauhastulehduksia

Koiralla on ollut emätin-/kohtutulehdus

Koiralla on toistuvia eturauhastulehduksia

Koiralla on toistuvia hiivatulehduksia
Ei mitään edellisistä
Muu...

Osio 2/5 Uroksiin liittyvät kysymykset

Onko uroskoirallasi kaksi kivistä kivespusseissa?

Kyllä / Ei

Jos vastasit Ei ylläolevaan kysymykseen, ilmoita onko sillä yksi tai ei yhtään kivistä

Yksi / Ei yhtään

Yksi kives vatsaontelossa (yksi piilokives)

Molemmat kivekset vatsaontelossa (kaksi piilokivistä)

Esiintyykö eturauhasongelmia?

Kyllä / Ei

Onko uroskoirasi kastroidu?

Kyllä / Ei

Jos uros on kastroidu, mikä oli syy?

Onko urostasi käytetty jalostukseen?

Kyllä / Ei / En tiedä

Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, rekisteröitiinkö pennut Suomen kennelliittoon tai muun maan kennelliittoon?

Suomeen / Ulkomaille / Sekä Suomeen että ulkomaille (enemmän kuin yksi pentue) / En tiedä

Muu...

Osio 3/5 Narttuihin liittyvät kysymykset

Onko nartullasi ollut pentueita?

Kyllä / Ei

Nartun pentueiden lukumäärä

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5

Jos narttu on synnyttänyt, onko se keisarileikattu?

Kyllä / Ei / En tiedä

Onko narttu steriloitu?

Kyllä / Ei / En tiedä

Osio 4/5 Luonne/käyttäytyminen

Luonne

Onko koira:

Vilkas

Rauhallinen

Rohkea

Arka

Itsepäinen

Aggressiivinen
Valpas
Herkkähaukkuinen
Sosiaalinen
Leikkisä
Eroahdistunut
Ääniherkkä
Oppivainen
Miellyttämishaluinen
Laiska
Pelkopurija
Kiltti ja ystävällinen oman perheen jäsenille
Suhtautuu avoimesti ja ystävällisesti vieraisiin ihmisiin
Suhtautuu avoimesti ja ystävällisesti lapsiin
Suhtautuu avoimesti ja ystävällisesti vieraisiin koiriin
Aggressiivinen oman perheen jäseniä kohtaan
Aggressiivinen vieraita ihmisiä kohtaan
Aggressiivinen samaa sukupuolta olevia koiria kohtaan
Aggressiivinen toista sukupuolta olevia koiria kohtaan
Muu...

LIITE 3

Terveysrahasto

1. Terveysrahaston tarkoitus on tukea Suomen Griffonyhdistys r.y:n jäsenten omistamien griffon rotuisten (griffon belge, griffon bruxellois, petit brabancon) koirien tutkimista perinnöllisten sairauksien osalta.
2. Vuosikokouksessa päätetään joka vuosi erikseen tutkittavien määrä, tutkittava perinnöllinen sairaus ja rahamäärä per koira, jolla tutkimusta tuetaan. Rahamäärä riippuu tutkimuksen hinnasta ja rahaston tilanteesta. sekä mahdollista tutkimuksia suorittavan eläinlääkäriaseman kanssa tehtävästä sopimuksesta. Rahamäärä yhtä koira kohden ei voi olla kuitenkaan enempää kuin $\frac{1}{4}$ yhden koiran perustutkimushinnasta. Tutkimuksen suorittavan eläinlääkäriin tulee olla virallisesti hyväksytty ko. tutkimuksia suorittava eläinlääkäri. Tutkimustulokset tuetuista tutkimuksista tulee antaa Suomen Griffonyhdistys r.y:n käyttöön. Yksi koira voi saada tuen yhtä sairautta kohden vain kerran. Koirat hyväksytään tuettaviksi siinä järjestyksessä, kun päivätyt tukihakemukset ovat saapuneet hallitukselle.
3. Rahasto-tilit on kirjanpitotili ja osa Suomen Griffonyhdistys r.y:n kirjanpitoa. Rahastoa hoitaa SGY:n rahastonhoitaja tai se henkilö, joka hoitaa yhdistyksen taloutta. Kaikista rahasto-tilin tapahtumista tulee olla hallituksen kokouksen päätös. Rahaston varoja ei voi siirtää yhdistyksen muuhun toimintaan.
4. Rahasto voi vastaanottaa lahjoituksia. Rahaston ylläpitämiseksi voidaan asianmukaisella luvalla järjestää arpajaisia tai muita rahankeräystapahtumia. Näitä rahastoa varten järjestettäessä tulee mainita rahankeräyksen syy ja kohde.
5. Rahaston säännöistä ja vuosittaisesta käytöstä sekä sen perustamisesta ja lopettamisesta päättää Suomen Griffonyhdistys r.y:n vuosikokous. SGY:n hallitus suunnittelee ja tekee vuosikokoukselle ehdotuksen terveysrahaston seuraavan vuoden käytöksi.

LIITE 4

Griffoneiden näyttelykäynnit ja -tilastot v. 2010-2019

2010							
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	57% (34 tulosta)	40% (24 tulosta)	3% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	60 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	72% (116 tulosta)	25% (41 tulosta)	2% (4 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (1 tulosta)	162 tulosta
Kansainvälinen näyttely	70% (294 tulosta)	24% (102 tulosta)	5% (21 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (1 tulosta)	420 tulosta
Ryhmänäyttely	64% (49 tulosta)	29% (22 tulosta)	5% (4 tulosta)	0% (0 tulosta)	3% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	77 tulosta
Yhteensä	69% (493 tulosta)	26% (189 tulosta)	4% (31 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (3 tulosta)	0% (2 tulosta)	719 tulosta
2011							
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	83% (55 tulosta)	17% (11 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	66 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	84% (169 tulosta)	12% (25 tulosta)	2% (4 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	200 tulosta
Kansainvälinen näyttely	76% (328 tulosta)	19% (81 tulosta)	4% (19 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	430 tulosta
Ryhmänäyttely	84% (64 tulosta)	12% (9 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	3% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	76 tulosta
Yhteensä	80% (616 tulosta)	16% (126 tulosta)	3% (24 tulosta)	0% (1 tulosta)	1% (4 tulosta)	0% (1 tulosta)	772 tulosta
2012							
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	80% (40 tulosta)	18% (9 tulosta)	2% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	50 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	86% (124 tulosta)	10% (15 tulosta)	3% (5 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	145 tulosta
Kansainvälinen näyttely	79% (346 tulosta)	16% (71 tulosta)	4% (19 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	439 tulosta
Ryhmänäyttely	75% (56 tulosta)	9% (7 tulosta)	13% (10 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	3% (2 tulosta)	75 tulosta

Yhteensä	80% (566 tulosta)	14% (102 tulosta)	5% (35 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (2 tulosta)	709 tulosta
2013							
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	83% (30 tulosta)	17% (6 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	36 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	86% (145 tulosta)	11% (18 tulosta)	2% (4 tulosta)	1% (1 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	169 tulosta
Kansainvälinen näyttely	85% (442 tulosta)	13% (66 tulosta)	2% (10 tulosta)	1% (3 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	522 tulosta
Ryhmänäyttely	60% (53 tulosta)	26% (23 tulosta)	13% (12 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	89 tulosta
Yhteensä	82% (670 tulosta)	14% (113 tulosta)	3% (26 tulosta)	1% (5 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (1 tulosta)	816 tulosta
2014							
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	54% (26 tulosta)	44% (21 tulosta)	2% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	48 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	80% (96 tulosta)	18% (21 tulosta)	2% (3 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	120 tulosta
Kansainvälinen näyttely	83% (412 tulosta)	15% (77 tulosta)	2% (8 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	497 tulosta
Ryhmänäyttely	83% (71 tulosta)	16% (14 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	86 tulosta
Yhteensä	81% (605 tulosta)	18% (133 tulosta)	2% (12 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	751 tulosta
2015							
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	57% (27 tulosta)	36% (17 tulosta)	6% (3 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	47 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	81% (123 tulosta)	14% (22 tulosta)	4% (6 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	152 tulosta
Kansainvälinen näyttely	83% (314 tulosta)	15% (56 tulosta)	1% (4 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (1 tulosta)	1% (2 tulosta)	378 tulosta
Ryhmänäyttely	84% (112 tulosta)	13% (17 tulosta)	3% (4 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	134 tulosta

Yhteensä	81% (576 tulosta)	16% (112 tulosta)	2% (17 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (2 tulosta)	711 tulosta
2016							
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	65% (40 tulosta)	32% (20 tulosta)	2% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	2% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	62 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	79% (122 tulosta)	16% (24 tulosta)	5% (7 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (1 tulosta)	154 tulosta
Kansainvälinen näyttely	80% (297 tulosta)	17% (61 tulosta)	2% (9 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (1 tulosta)	369 tulosta
Ryhmänäyttely	77% (64 tulosta)	18% (15 tulosta)	4% (3 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	83 tulosta
Yhteensä	78% (523 tulosta)	18% (120 tulosta)	3% (20 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (2 tulosta)	0% (2 tulosta)	668 tulosta
2017							
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	93% (56 tulosta)	7% (4 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	60 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	86% (118 tulosta)	13% (18 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	137 tulosta
Kansainvälinen näyttely	83% (335 tulosta)	17% (68 tulosta)	1% (3 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	406 tulosta
Ryhmänäyttely	83% (76 tulosta)	12% (11 tulosta)	5% (5 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	92 tulosta
Yhteensä	84% (585 tulosta)	15% (101 tulosta)	1% (8 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	695 tulosta
2018							
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	52% (44 tulosta)	32% (27 tulosta)	14% (12 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (1 tulosta)	84 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	70% (62 tulosta)	22% (20 tulosta)	8% (7 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	89 tulosta
Kansainvälinen näyttely	82% (155 tulosta)	16% (30 tulosta)	1% (2 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (1 tulosta)	188 tulosta
Ryhmänäyttely	83% (88 tulosta)	16% (17 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	106 tulosta

Yhteensä	75% (408 tulosta)	20% (110 tulosta)	4% (22 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (3 tulosta)	544 tulosta
2019							
	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Erikoisnäyttely	78% (51 tulosta)	15% (10 tulosta)	6% (4 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	65 tulosta
Kaikkien rotujen näyttely	83% (90 tulosta)	15% (16 tulosta)	1% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	1% (1 tulosta)	108 tulosta
Kansainvälinen näyttely	89% (187 tulosta)	10% (22 tulosta)	0% (1 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	210 tulosta
Ryhmänäyttely	84% (97 tulosta)	14% (16 tulosta)	3% (3 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	116 tulosta
Yhteensä	81% (505 tulosta)	16% (103 tulosta)	2% (15 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (0 tulosta)	0% (2 tulosta)	626 tulosta
Yhteensä	886% (5547 tulosta)	193% (1209 tulosta)	34% (210 tulosta)	2% (12 tulosta)	3% (16 tulosta)	2% (15 tulosta)	626 tulosta

LIITE 5

<https://www.kennelliitto.fi/lomakkeet/kennelliiton-yleinen-jalostusstrategia-2018-2022-2>

3.1. Perinnölliset ominaisuudet

Tavoite:

1. Perinnöllisen edistymisen saavuttamiseksi jalostukseen käytetyt yksilöt ovat rodun keskitasoa parempia halutuissa ominaisuuksissa.

Halutut ominaisuudet ovat rodulle keskeisiä jalostettavia ominaisuuksia, jotka rotujärjestö on määritellyt JTO:ssa.

Toimenpiteet:

Kattavaa tiedonkeruuta tarvitaan jalostukseen käytettävien yksilöiden ominaisuuksien kartoittamiseksi. Useimmat rotuyhdistykset keräävät eri tavoilla tietoa rotunsa koirista. Tiedot kerätään yhdistysten ja/tai Kennelliiton tietokantoihin, ja ne ovat kaikkien käytettävissä.

3.1.1. Tarvittavan yleisen tiedon kerääminen ja tallentaminen jalostukseen käytettävistä yksilöistä

Tietoa rotujen ja yksilöiden ominaisuuksista saadaan taipumus- ja käyttökokeista, luonnetesteistä, MH-luonnekuvauksista, jalostustarkastuksista, näyttelyistä sekä virallisista terveystutkimuksista.

Terveystietoon liittyvää tilastotietoa saadaan Kennelliiton terveyskyselyistä ja Agrian rotuprofiileista.

Lisäksi Kennelliitto kehittää edelleen terveys- ja käyttäytymistietojen keräämistä koiranomistajilta ja eläinlääkäreiltä. Tietoa kerätään Omakoiran kautta niin, että se voidaan tallentaa kyseisen koirantietoihin. Omistajan halutessa tieto on julkista ja näkyy koiran tiedoissa jalostustietojärjestelmässä.

3.2. Perinnöllisten ominaisuuksien jalostaminen

Tavoite:

2. Jalostukseen soveltuva koira on rodunomainen sekä ulkomuodoltaan että käyttäytymiseltään eikä sillä ole arkielämää haittaavia vaivoja tai ominaisuuksia.

Toimenpiteet:

Jotta tavoitteeseen päästään, jalostuskoiraksi valitaan yksilö, joka:

- on käyttäytymiseltään ja luonteeltaan tasapainoinen
- soveltuu henkisesti ja fyysisesti siihen käyttöön, mihin rotu on jalostettu
- on terve
- on normaalisti lisääntyvä
- on peräisin mahdollisimman pitkäikäisestä suvusta
- on rakenteeltaan ja ulkomuodoltaan rodunomainen

Ulkomuototuomareiden ohjeissa todetaan griffoneiden osalta seuraavaa:

Tarkkailtavaa:

1. Pää: Pieni pää ja liioitellun lyhyt kuono voivat aiheuttaa silmävammoja ja neurologisia vikoja.

2. Hengitys: Ahtaasta nielusta ja/tai ahtaista sieraimista ja/tai ahtaasta rintakehästä johtuva väkinäinen, voimakkaasta kuorsaava hengitys. Katso liite 2.

3. Liikkeet: Tietynlainen poikkeava liiketapa, raivokas raapiminen ja kipuoireet ilman ilmeistä syytä koiran ollessa kytkettynä hihnaan saattavat olla merkki vakavasta neurologisesta viasta, syringomyeliasta.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä hengitykseen, kirsuun ja terveisiin silmiin sekä liikkumistapaan. (UMT:n ohje)